

Grupa Kapitałowa
Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń
Spółki Akcyjnej

Skrócone śródroczne
skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 6 miesięcy zakończony
30 czerwca 2020 roku

Spis treści

Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat.....	3
Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	7
Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	10
Informacje uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	12
1. Wstęp.....	12
2. Informacje o PZU i Grupie PZU	15
3. Skład Zarządu, Rady Nadzorczej i Dyrektorzy Grupy.....	28
4. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości i kluczowe szacunki i osądy	30
5. Znaczące zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego	42
6. Korekty błędów lat ubiegłych.....	43
7. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	43
8. Noty uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	43
9. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań oraz zobowiązań warunkowych.....	84
10. Aktywa i zobowiązania warunkowe	85
11. Zarządzanie kapitałem własnym.....	85
12. Sprawozdawczość dotycząca segmentów.....	86
13. Informacje na temat zmian sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych	97
14. Emisje, wykupy i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.....	100
15. Niespłatenie lub naruszenie istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki	100
16. Udzielenie przez PZU lub jednostki zależne poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji	100
17. Dywidendy.....	101
18. Sprawy sporne	101
19. Transakcje z podmiotami powiązanymi	104
20. Pozostałe informacje	105

Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Nota	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019 (przekształcone) ³⁾	1 stycznia - 30 czerwca 2019 (przekształcone) ³⁾
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	8.1	5 594	11 691	5 938	11 839
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto		(118)	(274)	(137)	(239)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto		5 476	11 417	5 801	11 600
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto		214	35	(59)	(266)
Składki zarobione netto		5 690	11 452	5 742	11 334
Przychody z tytułu prowizji i opłat	8.2	964	1 983	1 032	1 993
Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej	8.3	2 674	5 670	3 110	5 969
Pozostałe przychody netto z inwestycji	8.4	186	186	71	265
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji	8.5	(260)	(185)	54	107
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	8.6	(1 415)	(2 075)	(733)	(1 075)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	8.7	1 108	553	93	347
Pozostałe przychody operacyjne	8.8	349	669	301	575
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		(4 117)	(7 608)	(4 013)	(8 124)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		107	317	42	195
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	8.9	(4 010)	(7 291)	(3 971)	(7 929)
Koszty z tytułu prowizji i opłat	8.10	(243)	(478)	(217)	(391)
Koszty odsetkowe	8.11	(321)	(806)	(540)	(1 065)
Koszty akwizycji	8.12	(812)	(1 647)	(823)	(1 616)
Koszty administracyjne	8.12	(1 656)	(3 335)	(1 656)	(3 276)
Pozostałe koszty operacyjne	8.13	(1 854) ¹⁾	(3 640) ²⁾	(849)	(2 135)
Zysk z działalności operacyjnej		400	1 056	1 614	3 103
Udział w wynikach finansowych netto jednostek wycenianych metodą praw własności		-	(1)	(1)	(3)
Zysk brutto		400	1 055	1 613	3 100

Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat (kontynuacja)

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Nota	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019 (przekształcone) ³⁾	1 stycznia - 30 czerwca 2019 (przekształcone) ³⁾
Podatek dochodowy	8.14	(381)	(747)	(427)	(902)
Zysk netto z działalności kontynuowanej		19	308	1 186	2 198
Strata z działalności zaniechanej		(4)	(4)	-	-
Zysk netto, w tym:		15	304	1 186	2 198
- zysk przypisywany właścicielom jednostki dominującej		185	301	734	1 481
- zyski (straty) przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących		(170)	3	452	717
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	8.15	863 320 531	863 325 925	863 314 163	863 268 725
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w złotych)	8.15	0,21	0,35	0,85	1,72

¹⁾ W tym odpisy z tytułu utraty wartości wartości firmy powstałych w wyniku nabycia Alior Banku (230 mln zł) i Pekao (555 mln zł) oraz wartości niematerialnych zidentyfikowanych podczas nabycia Alior Banku (161 mln zł). Dodatkowe informacje w tej kwestii zaprezentowano w punkcie 8.16.1.

²⁾ W tym odpisy z tytułu utraty wartości wartości firmy powstałych w wyniku nabycia Alior Banku (746 mln zł) i Pekao (555 mln zł) oraz wartości niematerialnych zidentyfikowanych podczas nabycia Alior Banku (161 mln zł). Dodatkowe informacje w tej kwestii zaprezentowano w punkcie 8.16.1.

³⁾ Informacje o przekształceniu danych za okres 1 stycznia – 30 czerwca 2019 roku zaprezentowano w punkcie 4.3.

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	Nota	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019 (przekształcone) ¹⁾	1 stycznia - 30 czerwca 2019 (przekształcone) ¹⁾
Zysk netto		15	304	1 186	2 198
Inne całkowite dochody	8.14	1 138	1 202	343	466
Podlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat		1 026	1 138	322	376
Wycena instrumentów dłużnych		848	445	291	269
Wycena należności od klientów z tytułu kredytów		14	2	8	17
Różnice kursowe z przeliczenia		(28)	59	(14)	(12)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych		192	632	37	102
Niepodlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat		112	64	21	90
Wycena instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		112	64	20	88
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych		-	-	1	2
Dochody całkowite netto, razem		1 153	1 506	1 529	2 664
- dochody całkowite przypisywane właścicielom jednostki dominującej		779	807	930	1 799
- dochody całkowite przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących		374	699	599	865

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za okres 1 stycznia – 30 czerwca 2019 roku zaprezentowano w punkcie 4.3.

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa	Nota	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019 (przekształcone) ¹⁾
Wartość firmy	8.16	2 758	4 034
Wartości niematerialne	8.17	3 027	3 157
Inne aktywa	8.18	537	734
Odroczone koszty akwizycji		1 549	1 574
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	8.31	1 783	1 856
Rzeczowe aktywa trwałe	8.19	4 185	4 229
Nieruchomości inwestycyjne		2 277	1 981
Jednostki wyceniane metodą praw własności		6	11
Należności od klientów z tytułu kredytów	8.20	196 455	194 868
Pochodne instrumenty finansowe	8.21	7 288	3 107
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	8.22	131 617	111 416
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie		56 852	45 938
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		64 798	55 211
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		9 967	10 267
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		2 478	2 313
Należności	8.23	5 758	5 737
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych		16 240	7 788
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	8.28	687	580
Aktywa, razem		376 645	343 385

Kapitały i zobowiązania	Nota	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019 (przekształcone) ¹⁾
Kapitały			
Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej		16 976	16 169
Kapitał podstawowy	8.29	86	86
Pozostałe kapitały		16 835	13 036
Niepodzielony wynik		55	3 047
Wynik z lat ubiegłych		(246)	(248)
Zysk netto		301	3 295
Udziały niekontrolujące		23 818	23 119
Kapitały, razem		40 794	39 288
Zobowiązania			
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	8.31	47 569	47 329
Zobowiązania podporządkowane	8.32	6 694	6 700
Zobowiązania z tytułu własnych dłużnych papierów wartościowych	8.33	7 686	9 273
Zobowiązania wobec banków	8.34	7 912	6 604
Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów	8.35	246 148	218 588
Pochodne instrumenty finansowe	8.21	6 658	3 018
Inne zobowiązania	8.36	10 394	10 409
Rezerwy na świadczenia pracownicze		583	534
Inne rezerwy	8.37	1 126	867
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		884	746
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	8.28	197	29
Zobowiązania, razem		335 851	304 097
Kapitały i zobowiązania, razem		376 645	343 385

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych na 31 grudnia 2019 roku zaprezentowano w punkcie 4.3.

Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej										Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały						Niepodzielony wynik		Razem		
		Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	Różnice kursowe z przeliczenia	Wynik z lat ubiegłych	Zysk netto			
Nota	8.29										2.4	
Stan na 1 stycznia 2020 roku	86	(7)	13 113	294	(324)	1	(41)	3 047	-	16 169	23 119	39 288
Wycena instrumentów kapitałowych	-	-	(4)	45	-	-	-	-	-	41	23	64
Wycena instrumentów dłużnych	-	-	-	218	-	-	-	-	-	218	227	445
Wycena należności od klientów z tytułu kredytów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-	-	-	187	-	-	-	-	-	187	445	632
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	60	-	-	60	(1)	59
Inne całkowite dochody netto, razem	-	-	(4)	450	-	-	60	-	-	506	696	1 202
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	-	-	-	301	301	3	304
Całkowite dochody razem	-	-	(4)	450	-	-	60	-	301	807	699	1 506
Pozostałe zmiany, w tym:	-	-	2 677	(4)	620	-	-	(3 293)	-	-	-	-
Podział wyniku finansowego	-	-	2 673	-	620	-	-	(3 293)	-	-	-	-
Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sprzedaż przeszacowanych nieruchomości i pozostałe	-	-	4	(4)	-	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 30 czerwca 2020 roku	86	(7)	15 786	740	296	1	19	(246)	301	16 976	23 818	40 794

Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (kontynuacja)

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (przekształcone)	Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej										Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały						Niepodzielony wynik		Razem		
		Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	Różnice kursowe z przeliczenia	Wynik z lat ubiegłych	Zysk netto			
Nota	8.29										2.4	
Stan na 1 stycznia 2019 roku	86	(11)	12 660	(65)	18	-	(36)	2 273	-	14 925	22 482	37 407
Wycena instrumentów kapitałowych	-	-	(1)	(8)	-	-	-	-	-	(9)	11	2
Wycena instrumentów dłużnych	-	-	-	334	-	-	-	-	-	334	41	375
Wycena należności od klientów z tytułu kredytów	-	-	-	4	-	-	-	-	-	4	14	18
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-	-	-	31	-	-	-	-	-	31	69	100
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	(5)	-	-	(5)	1	(4)
Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	(2)	(1)
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do inwestycyjnych	-	-	-	6	-	-	-	-	-	6	-	6
Inne całkowite dochody netto, razem	-	-	(1)	367	-	1	(5)	-	-	362	134	496
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	-	-	-	3 295	3 295	1 890	5 185
Całkowite dochody razem	-	-	(1)	367	-	1	(5)	-	3 295	3 657	2 024	5 681
Pozostałe zmiany, w tym:	-	4	454	(8)	(342)	-	-	(2 521)	-	(2 413)	(1 387)	(3 800)
Podział wyniku finansowego	-	-	444	-	(340)	-	-	(2 522)	-	(2 418)	(1 385)	(3 803)
Transakcje na akcjach własnych	-	4	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	2	4
Sprzedaż przeszacowanych nieruchomości i pozostałe	-	-	8	(8)	(2)	-	-	1	-	(1)	(4)	(5)
Stan na 31 grudnia 2019 roku	86	(7)	13 113	294	(324)	1	(41)	(248)	3 295	16 169	23 119	39 288

Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (kontynuacja)

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (przekształcone)	Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej									Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały					Niepodzielony wynik		Razem			
		Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk z lat ubiegłych				
Stan na 1 stycznia 2019 roku	86	(11)	12 660	(65)	18	-	(36)	2 273	-	14 925	22 482	37 407
Wycena instrumentów kapitałowych	-	-	-	75	-	-	-	-	-	75	13	88
Wycena instrumentów dłużnych	-	-	-	225	-	-	-	-	-	225	44	269
Wycena należności od klientów z tytułu kredytów	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3	14	17
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-	-	-	25	-	-	-	-	-	25	77	102
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	(12)	-	-	(12)	-	(12)
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do inwestycyjnych	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	2
Inne całkowite dochody netto, razem	-	-	-	330	-	-	(12)	-	-	318	148	466
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	-	-	-	1 481	1 481	717	2 198
Całkowite dochody razem	-	-	-	330	-	-	(12)	-	1 481	1 799	865	2 664
Pozostałe zmiany, w tym:	-	3	445	(4)	(340)	-	-	(2 517)	-	(2 413)	(1 385)	(3 798)
Podział wyniku finansowego	-	-	440	-	(340)	-	-	(2 518)	-	(2 418)	(1 385)	(3 803)
Transakcje na akcjach własnych	-	3	1	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe	-	-	4	(4)	-	-	-	1	-	1	-	1
Stan na 30 czerwca 2019 roku	86	(8)	13 105	261	(322)	-	(48)	(244)	1 481	14 311	21 962	36 273

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Nota	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2019 (przekształcone) ¹⁾
Zysk brutto		1 055	3 100
Korekty		29 203	(2 951)
Zmiana stanu należności od klientów z tytułu kredytów		(3 381)	(8 949)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu depozytów		28 237	5 172
Zmiana wyceny aktywów wycenianych w wartości godziwej		(553)	(347)
Przychody i koszty odsetkowe		(1 342)	(1 254)
Zrealizowane zyski/straty z działalności lokacyjnej i odpisy z tytułu utraty wartości		1 850	910
Wynik z tytułu różnic kursowych		81	(24)
Zmiana stanu odroczonej kosztów akwizycji		25	(44)
Amortyzacja wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych		638	632
Zmiana stanu udziału reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych		73	126
Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		240	703
Zmiana stanu należności		446	(74)
Zmiana stanu zobowiązań		(183)	1 479
Przepływy z tytułu kontraktów inwestycyjnych		-	(8)
Nabycia i odkupienia jednostek uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych		63	104
Podatek dochodowy zapłacony		(1 088)	(1 104)
Pozostałe korekty		4 097	(273)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		30 258	149
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy		383 773	478 255
- zbycie nieruchomości inwestycyjnych		8	6
- wpływy z nieruchomości inwestycyjnych		118	152
- zbycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowych aktywów trwałych		17	31
- zbycie udziałów i akcji		375	1 592
- realizacja dłużnych papierów wartościowych		117 153	127 106
- zamknięcie transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży		155 817	139 570
- zamknięcie lokat terminowych w instytucjach kredytowych		95 592	192 773
- realizacja pozostałych lokat		13 777	16 119
- odsetki otrzymane		849	859
- dywidendy otrzymane		44	28
- pozostałe wpływy z lokat		23	19

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Nota	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2019 (przekształcone) ¹⁾
Wydatki		(403 642)	(483 765)
- nabycie nieruchomości inwestycyjnych		(60)	(112)
- wydatki na utrzymanie nieruchomości inwestycyjnych		(79)	(63)
- nabycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowych aktywów trwałych		(508)	(365)
- nabycie udziałów i akcji		(373)	(1 319)
- nabycie udziałów i akcji w jednostkach zależnych		-	(63)
- zmniejszenie stanu środków pieniężnych z tytułu sprzedaży jednostek i zmiany zakresu konsolidacji		-	(32)
- nabycie dłużnych papierów wartościowych		(137 056)	(134 866)
- otwarcie transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży		(156 385)	(139 195)
- otwarcie lokat terminowych w instytucjach kredytowych		(95 660)	(192 073)
- nabycie pozostałych lokat		(13 504)	(15 666)
- pozostałe wydatki na lokaty		(17)	(11)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(19 869)	(5 510)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy		44 181	64 802
- wpływy z tytułu kredytów i pożyczek	8.38	969	758
- wpływy z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych	8.38	4 098	3 589
- otwarcie transakcji z przyrzeczeniem odkupu	8.38	39 114	60 455
Wydatki		(46 220)	(65 542)
- spłata kredytów i pożyczek	8.38	(759)	(1 858)
- wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	8.38	(5 739)	(2 722)
- zamknięcie transakcji z przyrzeczeniem odkupu	8.38	(39 477)	(60 699)
- odsetki od kredytów i pożyczek	8.38	(57)	(45)
- odsetki od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	8.38	(41)	(86)
- wydatki z tytułu leasingu	8.38	(147)	(132)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		(2 039)	(740)
Przepływy pieniężne netto, razem		8 350	(6 101)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		7 788	17 055
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		102	(39)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu, w tym:		16 240	10 915
- o ograniczonej możliwości dysponowania		37	45

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za okres 1 stycznia – 30 czerwca 2019 roku zaprezentowano w punkcie 4.3.

Informacje uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Wstęp

Oświadczenie o zgodności

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej (odpowiednio „skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe” oraz „Grupa PZU”) sporządzono zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” zatwierdzonego przez Komisję Unii Europejskiej oraz zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu w sprawie informacji bieżących i okresowych.

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy PZU za 2019 rok.

Okres objęty skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono za okres 6 miesięcy od 1 stycznia do 30 czerwca 2020 roku.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej.

Waluta funkcjonalna i prezentacji

Walutą funkcjonalną i prezentacji PZU jest polski złoty. O ile nie zaznaczono inaczej, wszystkie kwoty przedstawione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazane są w milionach złotych.

Walutą funkcjonalną spółek z siedzibą na Litwie, Łotwie i w Szwecji jest euro, spółek mających siedzibę na Ukrainie – hrywna ukraińska, a spółki w Wielkiej Brytanii – funt brytyjski.

Kursy walut

Dane finansowe zagranicznych jednostek zależnych przelicza się na polskie złote:

- aktywa i zobowiązania – po średnim kursie ustalonym przez NBP obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego;
- pozycje rachunku zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów – po średniej arytmetycznej średnich kursów ustalanych przez NBP na daty kończące każdy miesiąc okresu sprawozdawczego.

Waluta	1 stycznia – 30 czerwca 2020	1 stycznia – 30 czerwca 2019	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
euro	4,4412	4,2880	4,4660	4,2585
funt brytyjski	5,0497	4,9130	4,8851	4,9971
hrywna ukraińska	0,1532	0,1412	0,1493	0,1602

Założenie kontynuowania działalności

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostki Grupy PZU w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. w okresie co najmniej 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego. Na dzień podpisania skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdzono istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez Grupę PZU w okresie 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności. Przyjmując to założenie, Zarząd PZU uwzględnił w swojej ocenie wpływ czynników obarczonych niepewnością, a w szczególności pandemii COVID-19 na sytuację makroekonomiczną i własną działalność.

Działalność zaniechana

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2020 roku jednostki Grupy PZU nie zaniechały prowadzenia jakiegokolwiek istotnego rodzaju działalności.

Ze względu na planowane zmiany w strukturze akcjonariatu RUCH, co będzie skutkowało utratą statusu jednostki zależnej, wynik wygenerowany przez RUCH od momentu objęcia kontroli do dnia bilansowego zaprezentowano jako wynik z działalności zaniechanej, zgodnie z MSSF 5 Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana. Dodatkowe informacje na ten temat zaprezentowano w punkcie 2.3.1.1.

Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność Grupy PZU nie podlega istotnej sezonowości lub cykliczności.

Słowniczek pojęć

Poniżej wyjaśniono najważniejsze pojęcia i skróty użyte w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Nazwy spółek

AAS Balta – Apdrošināšanas Akciju Sabiedrība Balta.

Alior Bank – Alior Bank SA.

Grupa Kapitałowa Alior Banku – Alior Bank wraz z jednostkami zależnymi wymienionymi w punkcie 2.2

Grupa Kapitałowa Pekao – Pekao wraz z jednostkami zależnymi wymienionymi w punkcie 2.2

Harberton – Harberton sp. z o.o.

LD – Lietuvos Draudimas AB

Link4 – Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń SA.

Pekao – Bank Pekao SA.

PIM – Pekao Investment Management SA.

PKN Orlen – Polski Koncern Naftowy Orlen Spółka Akcyjna.

PZU, jednostka dominująca – Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna.

PZU LT GD – UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas.

PZU Ukraina – PrJSC IC PZU Ukraine.

PZU Ukraina Życie – PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance.

PZU Życie – Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna.

RUCH – RUCH Spółka Akcyjna.

Tomma – Tomma Diagnostyka Obrazowa Spółka Akcyjna.

TUW PZUW – Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych.

Pozostałe definicje

BFG – Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

BGK – Bank Gospodarstwa Krajowego.

CGU – jednostka generująca przepływy pieniężne (ang. *cash generating unit*).

GOOZPDO – główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w rozumieniu MSSF 8 – Segmenty operacyjne.

IBNR – ang. *Incurring But Not Reported* lub II rezerwa – rezerwa na szkody i wypadki zaistniałe i niezgłoszone.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2019 rok – roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej za 2019 rok, sporządzone zgodnie z PSR, podpisane przez Zarząd PZU 11 marca 2020 roku.

KNF – Komisja Nadzoru Finansowego.

MSSF – Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez Komisję Europejską, które na 30 czerwca 2020 roku zostały opublikowane i weszły w życie.

NBP – Narodowy Bank Polski.

POCI – aktywa finansowe nabyte lub udzielone z utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (ang. *purchased or originated credit-impaired financial assets*).

PSR – ustawa z 29 września 1994 roku o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 351) oraz przepisy wydane na jej podstawie.

Rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych – rozporządzenie Ministra Finansów z 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 roku, poz. 757).

RMSR – Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku.

TSUE – Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

UKNF – Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

Ustawa o działalności ubezpieczeniowej – ustawa z 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (t.j. Dz. U. z 2020 roku poz. 895).

Ustawa o zasadach rozwiązywania stosunków pracy – ustawa z 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1969)

ZWZ PZU – Zwyczajne Walne Zgromadzenie Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej.

2. Informacje o PZU i Grupie PZU

2.1 PZU

Jednostką dominującą w Grupie PZU jest PZU – spółka akcyjna z siedzibą w Warszawie przy Al. Jana Pawła II 24.

PZU jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 0000009831.

Podstawowym przedmiotem działalności PZU według Polskiej Klasyfikacji Działalności i Europejskiej Klasyfikacji Działalności są pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe (65.12).

2.2 Jednostki Grupy PZU oraz jednostki stowarzyszone

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				30 czerwca 2020	31 grudnia 2019	
Jednostki ubezpieczeniowe objęte konsolidacją						
1	Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA	Warszawa	nd.	nd.	nd.	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. https://www.pzu.pl/grupa-pzu/spolki/pzu-sa
2	Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie SA	Warszawa	18.12.1991	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/pzu-zycie
3	Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Warszawa	15.09.2014	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. https://www.link4.pl/
4	Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych	Warszawa	20.11.2015	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. https://www.tuwpuw.pl/
5	Lietuvos Draudimas AB	Wilno (Litwa)	31.10.2014	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. http://www.ld.lt/
6	Apdrošināšanas Akciju Sabiedrība Balta	Ryga (Łotwa)	30.06.2014	99,99%	99,99%	Ubezpieczenia majątkowe. http://www.balta.lv/
7	PrJSC IC PZU Ukraine	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe. http://www.pzu.com.ua/
8	PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie. http://www.pzu.com.ua/
9	UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	Wilno (Litwa)	26.04.2002	99,34%	99,34%	Ubezpieczenia na życie. https://pzugd.lt/
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa Kapitałowa Pekao						
10	Bank Pekao SA	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,02%	Usługi bankowe. https://www.pekao.com.pl/
11	Pekao Bank Hipoteczny SA	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,02%	Usługi bankowe. http://www.pekaobh.pl/
12	Pekao Leasing sp. z o.o.	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,02%	Usługi leasingowe. http://www.pekaoleasing.com.pl/
13	Pekao Investment Banking SA	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,02%	Usługi maklerskie. http://pekaoib.pl/
14	Pekao Faktoring sp. z o.o.	Lublin	07.06.2017	20,02%	20,02%	Usług faktoringowe. https://www.pekaofaktoring.pl/
15	Pekao Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA w likwidacji	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,02%	Zarządzanie funduszami emerytalnymi.
16	Pekao Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	Warszawa	11.12.2017	20,02%	20,02%	Tworzenie, reprezentowanie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi. https://pekaotfi.pl/
17	Centrum Kart SA	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,02%	Usługi finansowe pomocnicze. http://www.centrumkart.pl/
18	Pekao Financial Services sp. z o.o.	Warszawa	07.06.2017	46,82% ¹⁾	46,81% ¹⁾	Agent transferowy. http://www.pekao-fs.com.pl/pl/
19	Pekao Direct sp. z o.o.	Kraków	07.06.2017	20,02%	20,02%	Usługi call – center. https://www.pekaodirect.pl/
20	Pekao Property SA w likwidacji ²⁾	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,02%	Działalność deweloperska.

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				30 czerwca 2020	31 grudnia 2019	
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa Kapitałowa Pekao – ciąg dalszy						
21	FPB – Media sp. z o.o. w upadłości	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,02%	Działalność deweloperska.
22	Pekao Fundusz Kapitałowy sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,02%	Doradztwo gospodarcze.
23	Pekao Investment Management SA	Warszawa	11.12.2017	20,02%	20,02%	Zarządzanie aktywami. https://pekaotfi.pl/o-nas/pekao-investment-mangement
24	Dom Inwestycyjny Xelion sp. z o.o.	Warszawa	11.12.2017	20,02%	20,02%	Pośrednictwo finansowe. https://www.xelion.pl/
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa Kapitałowa Alior Banku						
25	Alior Bank SA	Warszawa	18.12.2015	31,93%	31,93%	Usługi bankowe. https://www.aliorbank.pl/
26	Alior Services sp. z o.o.	Warszawa	18.12.2015	31,93%	31,93%	Pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych.
27	Alior Leasing sp. z o.o.	Wrocław	18.12.2015	31,93%	31,93%	Usługi leasingowe. https://www.aliorbank.pl/wlasna-dzialalnosc/alior-leasing.html
28	Meritum Services ICB SA	Gdańsk	18.12.2015	31,93%	31,93%	Usługi informatyczne.
29	Alior TFI SA	Warszawa	18.12.2015	31,93%	31,93%	Usługi asset management i zarządzanie subfunduszami Alior SFIO. https://www.aliortfi.com/
30	New Commerce Services sp. z o.o.	Warszawa	18.12.2015	31,93%	31,93%	Sprzedaż produktów niebankowych, udostępnianie platformy zakupowej.
31	Absource sp. z o.o.	Kraków	04.05.2016	31,93%	31,93%	Działalność usługowa w zakresie informatyki.
32	Serwis Ubezpieczeniowy sp. z o.o.	Katowice	30.01.2017	31,93%	31,93%	Działalność brokerska.
33	Corsham sp. z o.o.	Warszawa	04.02.2019	31,93%	31,93%	Doradztwo gospodarcze.
34	RBL_VC sp. z o.o.	Warszawa	07.11.2019	31,93%	31,93%	Działalność związana z zarządzaniem funduszami (venture capital)
35	Harberton sp. z o.o. ³⁾	Warszawa	19.02.2020	31,93%	nd.	Doradztwo gospodarcze.
36	RBL_VC sp. z o.o. ASI SKA ⁴⁾	Warszawa	17.04.2020	31,93%	nd.	Działalność trustów, funduszy i podobnych instytucji finansowych.
37	RUCH SA ⁵⁾	Warszawa	03.06.2020	31,93%	nd.	Sprzedaż detaliczna gazet i artykułów piśmienniczych prowadzonych w wyspecjalizowanych sklepach. https://ruch.com.pl/
38	Fincores Business Solutions sp. z o.o.	Warszawa	03.06.2020	31,93%	nd.	Działalność rachunkowo-księgowa; doradztwo podatkowe. https://ruch.com.pl/o-nas/fincores-business-solutions/
39	RUCH Detal SA	Warszawa	03.06.2020	31,93%	nd.	Sprzedaż detaliczna gazet i artykułów piśmienniczych prowadzonych w wyspecjalizowanych sklepach.
40	RUCH Marketing sp. z o.o.	Warszawa	03.06.2020	31,93%	nd.	Stosunki międzyludzkie (public relations) i komunikacja.
41	RUCH Nieruchomości V sp. z o.o.	Warszawa	03.06.2020	31,93%	nd.	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi .

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				30 czerwca 2020	31 grudnia 2019	
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa PZU Zdrowie						
42	PZU Zdrowie SA	Warszawa	02.09.2011	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/pzu-zdrowie
43	Centrum Medyczne Medica sp. z o.o.	Płock	09.05.2014	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. https://www.plock.puzdrowie.pl/
44	Sanatorium Uzdrowskie „Krystynka” sp. z o.o.	Ciechocinek	09.05.2014	99,09%	99,09%	Usługi szpitalne, rehabilitacyjne, sanatoryjne. http://www.sanatoriumkrystynka.pl/
45	Przedsiębiorstwo Świadczeń Zdrowotnych i Promocji Zdrowia ELVITA – Jaworzno III sp. z o.o.	Jaworzno	01.12.2014	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. https://www.jaworzno.puzdrowie.pl/
46	Przedsiębiorstwo Usług Medycznych PROELMED sp. z o.o.	Łaziska Górne	01.12.2014	57,00%	57,00%	Usługi medyczne. http://www.proelmed.pl/
47	Centrum Medyczne Gamma sp. z o.o.	Warszawa	08.09.2015	60,46%	60,46%	Usługi medyczne. http://www.cmgamma.pl/
48	Polmedic sp. z o.o.	Radom	30.11.2016	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. https://www.radom.puzdrowie.pl/
49	Centrum Medyczne św. Łukasza sp. z o.o.	Częstochowa	09.01.2018	100,00%	100,00%	Usługi medyczne https://www.czestochowa.puzdrowie.pl/
50	FCM Zdrowie sp. z o.o.	Warszawa	03.06.2019	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. https://fcmzdrowie.pl/
51	Starówka sp. z o.o.	Warszawa	03.06.2019	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. https://www.starowkanczoz.pl/
52	Tomma Diagnostyka Obrazowa SA	Poznań	09.12.2019	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. https://tomma.com.pl/
53	Bonus-Diagnosta sp. z o.o.	Poznań	09.12.2019	100,00%	100,00%	Usługi medyczne.
Jednostki objęte konsolidacją – pozostałe jednostki						
54	Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA	Warszawa	08.12.1998	100,00%	100,00%	Zarządzanie funduszami emerytalnymi. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/pte-pzu
55	PZU Centrum Operacji SA	Warszawa	30.11.2001	100,00%	100,00%	Działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszami emerytalnymi. https://www.pzu.pl/grupa-pzu/spolki/pzu-centrumoperacji
56	Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA	Warszawa	30.04.1999	100,00%	100,00%	Tworzenie, reprezentowanie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/tfi-pzu
57	PZU Pomoc SA	Warszawa	18.03.2009	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance. https://www.pzu.pl/grupa-pzu/spolki/pzu-pomoc
58	PZU Finance AB (publ.)	Sztokholm (Szwecja)	02.06.2014	100,00%	100,00%	Usługi finansowe. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/pzu-finance
59	PZU Finanse sp. z o.o.	Warszawa	08.11.2013	100,00%	100,00%	Usługi finansowo-księgowo.
60	Tower Inwestycje sp. z o.o.	Warszawa	27.08.1998	100,00%	100,00%	Działalność deweloperska, eksploatacja i wynajem nieruchomości. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/tower-inwestycje

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				30 czerwca 2020	31 grudnia 2019	
Jednostki objęte konsolidacją – pozostałe jednostki – ciąg dalszy						
61	Ogrodowa-Inwestycje sp. z o.o.	Warszawa	15.09.2004	100,00%	100,00%	Nabywanie, eksploatacja, wynajem i zbywanie nieruchomości. http://www.ogrodowainwestycje.pl/
62	Arm Property sp. z o.o.	Kraków	26.11.2014	100,00%	100,00%	Kupno i sprzedaż nieruchomości.
63	Ipsilon sp. z o.o.	Warszawa	02.04.2009	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance oraz usługi medyczne.
64	PZU Corporate Member Limited	Londyn (Wielka Brytania)	28.09.2017	100,00%	100,00%	Działalność inwestycyjna.
65	PZU LAB SA	Warszawa	13.09.2011	100,00%	100,00%	Usługi konsultingowe, szkoleniowe oraz rozwój innowacji technologicznych w zakresie wsparcia w procesach bezpieczeństwa technicznego i procesowego oraz zarządzania ryzykiem. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/pzu-lab
66	Omicron BIS SA	Warszawa	28.08.2014	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
67	LLC SOS Services Ukraine	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	Usługi assistance.
68	PZU CASH SA	Warszawa	15.09.2017	100,00%	100,00%	Pozostałe pośrednictwo pieniężne. https://www.pzu.pl/grupa-pzu/spolki/pzu-cash-sa
69	Tulare Investments sp. z o.o.	Warszawa	15.09.2017	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
Jednostki objęte konsolidacją - Grupa Kapitałowa Armatura						
70	Armatura Kraków SA	Kraków	07.10.1999	100,00%	100,00%	Produkcja i sprzedaż grzejników, baterii sanitarnych oraz administracja i zarządzanie grupą kapitałową. https://www.kfa.pl/
71	Aquaform SA	Środa Wlkp.	15.01.2015	100,00%	100,00%	Produkcja i sprzedaż wyposażenia łazienkowego.
72	Aquaform Badprodukte GmbH in Liquidation	Anhausen (Niemcy)	15.01.2015	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
73	Aquaform Ukraine TOW	Żytomierz (Ukraina)	15.01.2015	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
74	Aquaform Romania SRL	Prejmer (Rumunia)	15.01.2015	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
Jednostki objęte konsolidacją – fundusze inwestycyjne						
75	PZU SFIO Universum	Warszawa	15.12.2009	nd.	nd.	Lokowanie środków zebranych od uczestników funduszu.
76	PZU FIZ Dynamiczny w likwidacji	Warszawa	27.01.2010	nd.	nd.	j.w.
77	PZU FIZ Sektora Nieruchomości ⁶⁾	Warszawa	01.07.2008	nd.	nd.	j.w.

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				30 czerwca 2020	31 grudnia 2019	
Jednostki objęte konsolidacją – fundusze inwestycyjne – ciąg dalszy						
78	PZU FIZ Sektora Nieruchomości 2 ⁶⁾	Warszawa	21.11.2011	nd.	nd.	j.w.
79	PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 1	Warszawa	12.12.2012	nd.	nd.	j.w.
80	PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 2	Warszawa	19.11.2012	nd.	nd.	j.w.
81	PZU FIO Globalny Obligacji Korporacyjnych	Warszawa	30.05.2016	nd.	nd.	j.w.
82	PZU FIZ Akcji Combo	Warszawa	09.03.2017	nd.	nd.	j.w.
83	inPZU Inwestycji Ostrożnych	Warszawa	10.04.2018	nd.	nd.	j.w.
84	inPZU Obligacje Polskie	Warszawa	10.04.2018	nd.	nd.	j.w.
85	inPZU Akcje Polskie	Warszawa	10.05.2018	nd.	nd.	j.w.
86	inPZU Akcji Rynków Rozwiniętych	Warszawa	10.05.2018	nd.	nd.	j.w.
87	inPZU Obligacji Rynków Rozwiniętych	Warszawa	10.05.2018	nd.	nd.	j.w.
88	inPZU Obligacji Rynków Wschodzących	Warszawa	10.05.2018	nd.	nd.	j.w.
89	inPZU Goldman Sachs ActiveBeta Akcje Rynków Wschodzących	Warszawa	28.10.2019	nd.	nd.	j.w.
90	inPZU Goldman Sachs ActiveBeta Akcje Amerykańskich Dużych Spółek	Warszawa	28.10.2019	nd.	nd.	j.w.
91	inPZU Akcje CEE plus	Warszawa	28.10.2019	nd.	nd.	j.w.
Jednostki stowarzyszone						
92	GSU Pomoc Górniczy Klub Ubezpieczonych SA	Gliwice	08.06.1999	30,00%	30,00%	Obsługa ubezpieczeń. http://gsupomoc.pl/
93	CPF Management ⁷⁾	Tortola, Brytyjskie Wyspy Dziewicze	07.06.2017	8,01%	8,01%	Działalność doradcza i biznesowa – spółka nie prowadzi działalności.
94	PayPo sp. z o.o. ⁸⁾	Warszawa	15.11.2018	6,39%	6,39%	Usługi finansowe. https://paypo.pl/
95	Sigma BIS SA	Warszawa	03.10.2019	34,00%	34,00%	Działalność reklamowa.

⁴⁾ PZU posiada bezpośrednio 33,5% akcji Pekao Financial Services sp. z o.o. a Pekao – 66,5%.

⁵⁾ 1 marca 2019 roku otwarto proces likwidacji spółki.

⁶⁾ Dodatkowe informacje zaprezentowano w punkcie 2.3.1.2.

⁷⁾ 17 kwietnia 2020 roku zarejestrowano w KRS nową spółkę, której założycielami są Alior Bank oraz RBL_VC sp. z o. o. Kapitał zakładowy spółki wynosi 50 tys. zł i dzieli się na 50 000 akcji imiennych o wartości nominalnej 1 zł każda akcja.

⁸⁾ Dodatkowe informacje zaprezentowano w punkcie 2.3.1.1.

⁹⁾ Fundusze PZU FIZ Sektora Nieruchomości i PZU FIZ Sektora Nieruchomości 2 prowadzą swoją działalność inwestycyjną poprzez zależne spółki prawa handlowego (objęte konsolidacją) mające charakter jednostek specjalnego przeznaczenia, których liczba na 30 czerwca 2020 roku wynosiła odpowiednio 18 i 16 (na 31 grudnia 2019 roku: 18 dla każdego funduszu).

¹⁰⁾ Jednostka stowarzyszona z Pekao, w której posiada on 40,00% udziału. W konsekwencji Zarząd PZU uznaje, że Grupa PZU wywiera na tę jednostkę znaczący wpływ.

¹¹⁾ Jednostka stowarzyszona z Alior Bankiem, w której posiada on 20,00% udziału. W konsekwencji Zarząd PZU uznaje, że Grupa PZU wywiera na tę jednostkę znaczący wpływ.

2.3 Zmiany zakresu konsolidacji i struktury Grupy PZU

Szczegółowe zasady rachunkowości dotyczące rozliczania transakcji przejęcia zaprezentowano w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2019 rok.

Zmiany zakresu konsolidacji i struktury Grupy PZU, które miały miejsce w okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2020 roku zaprezentowano w kolejnych punktach.

2.3.1. Nabycia spółek

2.3.1.1. Ruch SA

3 czerwca 2020 roku Harberton, którego jedynym udziałowcem jest Alior Bank i Lurena Investments B.V., z siedzibą w Holandii, zawarły umowę sprzedaży akcji, na podstawie której Harberton nabył 108.824.007 akcji RUCH, stanowiących łącznie 100% kapitału zakładowego, za cenę 1,00 złoty. Akcje RUCH nabyto w wyniku procesu restrukturyzacji tego podmiotu. Proces restrukturyzacji RUCH rozpoczął się od otwarcia Przyspieszonych Postępowań Układowych 1 i 2 (odpowiednio 7 września 2018 roku i 7 lutego 2019 roku), których założeniem było objęcie restrukturyzacją części zobowiązań RUCH.

Celem strategicznym Grupy PZU jest płynne wprowadzenie do RUCH inwestora strategicznego (PKN Orlen), umożliwiającego dalszy rozwój RUCH oraz skuteczne zakończenie procesów restrukturyzacyjnych.

Realizacja celu strategicznego znalazła odzwierciedlenie w podpisanych 1 czerwca 2020 roku:

- Porozumieniu Akcjonariuszy dotyczącym spółki RUCH – zawartym pomiędzy PKN Orlen, PZU, PZU Życie oraz Alior Bankiem. Zgodnie z tym dokumentem akcjonariuszem większościowym i sprawującym wyłączną kontrolę nad RUCH ma być PKN Orlen. Docelowo Grupa PZU będzie akcjonariuszem mniejszościowym, niesprawującym współkontroli nad RUCH;
- Umowie inwestycyjnej – dotyczącej zasad realizacji inwestycji Grupy PZU w akcje RUCH. Alior Bank, poprzez Harberton, zobowiązał się do dokonania umorzenia istniejących akcji RUCH SA oraz do podwyższenia kapitału zakładowego RUCH.

Zgodnie z Umową inwestycyjną wkłady na nowe akcje RUCH oraz stan posiadania akcji oraz praw głosu na Walnym Zgromadzeniu RUCH po dokonaniu podwyższeń kapitału zakładowego będą kształtowały się w następujących proporcjach:

- PKN Orlen – 65%;
- PZU – 14,5%;
- PZU Życie – 14,5%
- Alior Bank – 6%.

Docelowo udział Grupy PZU w kapitale zakładowym i prawach głosu na Walnym Zgromadzeniu RUCH wyniesie 35%.

Od dnia objęcia kontroli, tj. od 3 czerwca 2020 roku, Grupa PZU objęła RUCH konsolidacją metodą pełną. Jednocześnie, na podstawie zapisów pkt 7 – 9 MSSF 5 oraz postanowień Porozumienia Akcjonariuszy i Umowy inwestycyjnej, na 30 czerwca 2020 roku aktywa i zobowiązania RUCH w niniejszym skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa PZU zaklasyfikowała jako grupy przeznaczone do zbycia, a wynik za okres od objęcia kontroli do dnia bilansowego – jako wynik z działalności zaniechanej. Informacje o aktywach i zobowiązaniach przeznaczonych do sprzedaży zaprezentowano w punkcie 8.28.

2.3.1.2. Harberton sp. z o.o.

19 lutego 2020 roku Alior Bank nabył 100 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy, stanowiących 100% udziałów w spółce Harberton sp. z o.o. od Blackstone sp. z o.o. Holdings sp.k.

2.3.1.3. Ostateczne rozliczenie nabycia Tomma

Ostateczne rozliczenie nabycia akcji Tomma na dzień objęcia kontroli przeprowadzono na podstawie danych sporządzonych na 30 listopada 2019 roku. Nie wystąpiły istotne różnice danych księgowych pomiędzy 30 listopada a 9 grudnia 2019 roku (datą nabycia). W trakcie kalkulacji wartości firmy:

- dokonano wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań wykazanych w sprawozdaniach finansowych nabytych jednostek;
- rozpoznano wartości niematerialne niewykazywane dotąd w sprawozdaniach finansowych nabytych jednostek;
- nie zidentyfikowano zobowiązań warunkowych, ani potencjalnych aktywów z tytułu odszkodowania wymagających ujęcia.

Poniżej zaprezentowano ostateczne rozliczenie transakcji na podstawie wartości godziwej nabytych aktywów i zobowiązań.

Wartość nabytych aktywów netto	Wartość bilansowa	Korekta do wartości godziwej	Wartość godziwa
Aktywa	90	64	154
Wartości niematerialne	-	61	61
Rzeczowe aktywa trwałe	73	3	76
Należności	12	-	12
Pozostałe aktywa	5	-	5
Zobowiązania	(87)	(12)	(99)
Wartość nabytych aktywów netto	3	52	55

Wyliczenie wartości firmy	Rozliczenie prowizoryczne	Korekta	Rozliczenie ostateczne
Przekazana zapłata	147	33	180
Wartość netto możliwych do zidentyfikowania aktywów	(3)	(52)	(55)
Wartość firmy	144	(19)	125

Dane historyczne na 31 grudnia 2019 zostały odpowiednio przekształcone, co zaprezentowano w punkcie 4.3.7.

2.3.2. Transakcje pod wspólną kontrolą

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2020 roku zarejestrowano następujące połączenia jednostek gospodarczych w Grupie PZU:

- 2 stycznia 2020 roku połączenie Centrum Medycznego Medica sp. z o.o. (spółka przejmująca) ze spółką Specjalistyczna Przychodnia Przemysłowa „PROF-MED” sp. z o.o. (spółka przejmowana).
- 30 czerwca 2020 roku połączenie PZU Zdrowie SA (spółka przejmująca) ze spółką Alergo-Med Sp. z o.o. (spółka przejmowana).
- 30 czerwca 2020 roku połączenie Bonus-Diagnosta sp. z o.o. (spółka przejmująca) ze spółką Asklepios Diagnostyka sp. z o.o. (spółka przejmowana).

29 maja 2020 roku Pekao nabył zorganizowaną część przedsiębiorstwa Pekao Investment Banking SA związaną ze świadczeniem usług maklerskich.

Transakcje nie miały wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

2.4 Udziały niekontrolujące

W tabeli poniżej przedstawiono spółki zależne, w których występują lub występowały udziały niekontrolujące:

Nazwa jednostki	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
Pekao ¹⁾	79,98%	79,98%
Alior Bank ²⁾	68,07%	68,07%
Przedsiębiorstwo Usług Medycznych PROELMED sp. z o.o.	43,00%	43,00%
Centrum Medyczne Gamma sp. z o.o.	39,54%	39,54%
Sanatorium Uzdrowskie „Krystynka” sp. z o.o.	0,91%	0,91%
PZU LT GD	0,66%	0,66%
AAS Balta	0,01%	0,01%

¹⁾ W konsekwencji PZU posiada także udziały niekontrolujące w jednostkach zależnych Pekao, wymienionych w tabeli w punkcie 2.2.

²⁾ W konsekwencji PZU posiada także udziały niekontrolujące w jednostkach zależnych Alior Banku wymienionych w tabeli w punkcie 2.2.

Wartość bilansowa udziałów niekontrolujących	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
Grupa Pekao	19 688	18 683
Grupa Alior Banku	4 125	4 430
Pozostałe	5	6
Razem	23 818	23 119

Poniżej przedstawiono skrócone informacje finansowe dotyczące Grupy Kapitałowej Pekao oraz Grupy Kapitałowej Alior Banku ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym (bez uwzględniania wyłączeń konsolidacyjnych). Dane Grupy Kapitałowej Pekao i Grupy Kapitałowej Alior Banku, uwzględniają efekt korekt z tytułu wyceny aktywów i zobowiązań do wartości godziwej na dzień obejmowania kontroli oraz ich późniejszego rozliczenia w czasie.

Aktywa	Grupa Kapitałowa Pekao		Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
Wartość firmy	692	692	-	-
Wartości niematerialne	1 745	1 683	467	644
Inne aktywa	90	45	58	35
Rzeczowe aktywa trwałe	2 125	2 112	713	764
Jednostki wyceniane metodą praw własności	-	-	5	10
Należności od klientów z tytułu kredytów	141 623	139 464	54 690	55 368
Pochodne instrumenty finansowe	6 386	2 457	752	508
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	65 300	48 338	17 535	15 996
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	21 584	15 743	8 263	5 387
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	42 716	31 167	9 127	10 438
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 000	1 428	145	171
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 176	1 087	1 257	1 178
Należności	2 110	1 956	702	667
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	14 000	5 463	1 048	1 319
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	16	16	140	-
Aktywa, razem	235 263	203 313	77 367	76 489

Kapitały i zobowiązania	Grupa Kapitałowa Pekao		Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
Kapitały				
Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej	24 616	23 360	6 060	6 508
Kapitał podstawowy	262	262	1 306	1 306
Pozostałe kapitały	21 840	20 510	5 786	5 637
Niepodzielony wynik	2 514	2 588	(1 032)	(435)
Udziały niekontrolujące	11	12	-	-
Kapitały, razem	24 627	23 372	6 060	6 508
Zobowiązania				
Zobowiązania podporządkowane	2 760	2 764	1 793	1 794
Zobowiązania z tytułu własnych dłużnych papierów wartościowych	5 048	6 322	2 637	2 951
Zobowiązania wobec banków	7 274	6 097	578	437
Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów	183 395	156 688	63 576	62 433
Instrumenty pochodne	6 181	2 649	427	369
Inne zobowiązania	4 941	4 576	1 697	1 618
Rezerwy na świadczenia pracownicze	404	401	37	29
Inne rezerwy	604	414	396	349
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	29	30	1	1
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	165	-
Zobowiązania, razem	210 636	179 941	71 307	69 981
Kapitały i zobowiązania, razem	235 263	203 313	77 367	76 489

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2020 roku	Grupa PZU	Wyłączenie danych Pekao	Wyłączenie danych Alior Banku	Eliminacja korekt konsolidacyj- nych	Grupa PZU bez Pekao i Alior Banku
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	11 691	-	-	10	11 701
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	(274)	-	-	-	(274)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto	11 417	-	-	10	11 427
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	35	-	-	1	36
Składki zarobione netto	11 452	-	-	11	11 463
Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 983	(1 381)	(524)	45	123
Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej	5 670	(3 215)	(1 777)	33	711
Pozostałe przychody netto z inwestycji	186	(123)	79	1	143
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji	(185)	(71)	(28)	-	(284)
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	(2 075)	830	1 212	-	(33)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	553	(48)	(136)	-	369
Pozostałe przychody operacyjne	669	(84)	(88)	27	524
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(7 608)	-	-	(5)	(7 613)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	317	-	-	-	317
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(7 291)	-	-	(5)	(7 296)
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(478)	219	261	(2)	-
Koszty odsetkowe	(806)	466	298	(9)	(51)
Koszty akwizycji	(1 647)	-	-	(47)	(1 694)
Koszty administracyjne	(3 335)	1 665	765	(16)	(921)
Pozostałe koszty operacyjne	(3 640)	949	569 ¹⁾	1 263 ²⁾	(859)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	1 056	(793)	631	1 301	2 195
Udział w wynikach finansowych netto jednostek wycenianych metodą praw własności	(1)	-	-	-	(1)
Zysk (strata) brutto	1 055	(793)	631	1 301	2 194
Podatek dochodowy	(747)	285	(44)	-	(506)
Zysk netto z działalności kontynuowanej	308	(508)	587	1 301	1 688
Strata z działalności zaniechanej	(4)	-	4	-	-
Zysk (strata) netto	304	(508)	591	1 301	1 688

¹⁾ W tym odpisy z tytułu utraty wartości wartości niematerialnych zidentyfikowanych podczas nabycia Alior Banku (161 mln zł).

²⁾ W tym odpisy z tytułu utraty wartości wartości firmy powstałych w wyniku nabycia Alior Banku (746 mln zł) i Pekao (555 mln zł). Dodatkowe informacje zaprezentowano w punkcie 8.16.1.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2019 roku (przekształcone)	Grupa PZU	Wyłączenie danych Pekao	Wyłączenie danych Alior Banku	Eliminacja korekt konsolidacyjnych	Grupa PZU bez Pekao i Alior Banku
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	11 839	-	-	7	11 846
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	(239)	-	-	-	(239)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto	11 600	-	-	7	11 607
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	(266)	-	-	4	(262)
Składki zarobione netto	11 334	-	-	11	11 345
Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 993	(1 375)	(547)	44	115
Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej	5 969	(3 268)	(2 025)	12	688
Pozostałe przychody netto z inwestycji	265	(129)	(48)	-	88
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji	107	(53)	(40)	-	14
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	(1 075)	308	794	-	27
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	347	(38)	(9)	2	302
Pozostałe przychody operacyjne	575	(82)	(77)	19	435
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(8 124)	-	-	-	(8 124)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	195	-	-	-	195
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(7 929)	-	-	-	(7 929)
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(391)	179	212	-	-
Koszty odsetkowe	(1 065)	604	388	(9)	(82)
Koszty akwizycji	(1 616)	-	-	(40)	(1 656)
Koszty administracyjne	(3 276)	1 677	767	(17)	(849)
Pozostałe koszty operacyjne	(2 135)	995	327	(22)	(835)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	3 103	(1 182)	(258)	-	1 663
Udział w wynikach finansowych netto jednostek wycenianych metodą praw własności	(3)	-	-	-	(3)
Zysk (strata) brutto	3 100	(1 182)	(258)	-	1 660
Podatek dochodowy	(902)	382	148	-	(372)
Zysk (strata) netto	2 198	(800)	(110)	-	1 288

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	Grupa Kapitałowa Pekao		Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	1 stycznia – 30 czerwca 2020	1 stycznia – 30 czerwca 2019 (przekształcone)	1 stycznia – 30 czerwca 2020	1 stycznia – 30 czerwca 2019
Zysk netto	508	800	(591)	110
Inne całkowite dochody	749	176	144	10
Podlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat	740	162	120	22
Wycena instrumentów dłużnych	306	65	(26)	3
Wycena należności od klientów z tytułu kredytów	2	17	-	-
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	432	80	147	19
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	(1)	-
Niepodlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat	9	14	24	(12)
Wycena instrumentów kapitałowych	9	14	24	(12)
Dochody całkowite netto, razem	1 257	976	(447)	120

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Grupa Kapitałowa Pekao		Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	1 stycznia – 30 czerwca 2020	1 stycznia – 30 czerwca 2019	1 stycznia – 30 czerwca 2020	1 stycznia – 30 czerwca 2019
Przeptywy pieniężne netto z działalności operacyjnej	27 422	(2 685)	1 648	2 275
Przeptywy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(17 344)	(5 937)	(1 549)	(1 195)
Przeptywy pieniężne netto z działalności finansowej	(1 592)	(252)	(394)	(275)
Przeptywy pieniężne netto, razem	8 486	(8 874)	(295)	805

Informacje o dywidendach	Grupa Kapitałowa Pekao		Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	1 stycznia – 30 czerwca 2020	1 stycznia – 30 czerwca 2019	1 stycznia – 30 czerwca 2020	1 stycznia – 30 czerwca 2019
Data uchwalenia dywidendy	-	26 czerwca 2019	-	-
Dzień dywidendy	-	10 lipca 2019	-	-
Dzień wypłaty dywidendy	-	30 lipca 2019	-	-
Kwota dywidendy na akcję (w zł)	-	6,60	-	-
Wartość dywidendy przypadająca Grupie PZU	-	347	-	-
Wartość dywidendy przypadająca akcjonariuszom niekontrolującym	-	1 385	-	-

3. Skład Zarządu, Rady Nadzorczej i Dyrektorzy Grupy

3.1 Skład Zarządu jednostki dominującej

Od 1 stycznia 2020 roku w skład Zarządu PZU wchodzi:

- Paweł Surówka – Prezes Zarządu PZU;
- Aleksandra Agatowska – Członek Zarządu PZU;
- Adam Brzozowski – Członek Zarządu PZU;
- Marcin Eckert – Członek Zarządu PZU;
- Elżbieta Häuser – Schöneich – Członek Zarządu PZU;
- Tomasz Kulik – Członek Zarządu PZU;
- Maciej Rapkiewicz – Członek Zarządu PZU;
- Małgorzata Sadurska – Członek Zarządu PZU.

19 lutego 2020 roku Aleksandra Agatowska złożyła rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu PZU z tym samym dniem.

12 marca 2020 roku Paweł Surówka złożył, w porozumieniu z Radą Nadzorczą, rezygnację z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu PZU SA z tym samym dniem.

12 marca 2020 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła uchwałę dotyczącą powołania Beaty Kozłowskiej-Chyły w skład Zarządu PZU, powierzając jej pełnienie funkcji Prezesa Zarządu PZU, pod warunkiem uzyskania zgody KNF. Do czasu uzyskania zgody KNF, o której mowa powyżej, powierzono Beacie Kozłowskiej-Chyle pełnienie obowiązków Prezesa Zarządu w zakresie dopuszczalnym przez stosowne przepisy. Uchwała weszła w życie z chwilą podjęcia. Powołanie nastąpiło z dniem 12 marca 2020 roku na okres wspólnej kadencji obejmującej trzy pełne lata obrotowe 2020 – 2022.

12 marca 2020 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła uchwałę powołującą Małgorzatę Kot w skład Zarządu PZU i powierzającą jej pełnienie funkcji członka Zarządu PZU. Uchwała weszła w życie z chwilą podjęcia, a powołanie miało nastąpić na okres wspólnej kadencji obejmującej trzy pełne lata obrotowe 2020 – 2022, ze skutkiem od 1 czerwca 2020 roku. 15 kwietnia 2020 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła uchwałę uchylającą uchwałę z 12 marca 2020 roku w sprawie powołania Małgorzaty Kot w skład Zarządu PZU.

15 kwietnia 2020 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła uchwałę dotyczącą powołania Ernesta Bejdy w skład Zarządu PZU, powierzając mu pełnienie funkcji Członka Zarządu PZU. Uchwała weszła w życie z chwilą podjęcia. Powołanie nastąpiło na okres wspólnej kadencji obejmującej trzy pełne lata obrotowe 2020 – 2022, ze skutkiem od 4 maja 2020 roku.

Od 4 maja 2020 roku do dnia przekazania niniejszego raportu okresowego w skład Zarządu PZU wchodzi:

- Beata Kozłowska – Chyła – p. o. Prezesa Zarządu PZU;
- Ernest Bejda – Członek Zarządu PZU;
- Adam Brzozowski – Członek Zarządu PZU;
- Marcin Eckert – Członek Zarządu PZU;
- Elżbieta Häuser – Schöneich – Członek Zarządu PZU;
- Tomasz Kulik – Członek Zarządu PZU;
- Maciej Rapkiewicz – Członek Zarządu PZU;
- Małgorzata Sadurska – Członek Zarządu PZU.

3.2 Skład Rady Nadzorczej jednostki dominującej

Od 1 stycznia 2020 roku w skład Rady Nadzorczej PZU wchodził:

- Maciej Łopiński – Przewodniczący Rady;
- Paweł Górecki – Wiceprzewodniczący Rady;
- Alojzy Nowak – Sekretarz Rady;
- Marcin Chludziński – Członek Rady;
- Agata Górnicka – Członek Rady;
- Robert Jastrzębski – Członek Rady;
- Tomasz Kuczur – Członek Rady;
- Elżbieta Mączyńska – Ziemacka – Członek Rady;
- Krzysztof Opolski – Członek Rady;
- Robert Śnitko – Członek Rady;
- Maciej Zaborowski – Członek Rady.

21 kwietnia 2020 roku Alojzy Nowak złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej PZU z dniem 21 kwietnia 2020 roku.

28 kwietnia 2020 roku Robert Śnitko został wybrany na Sekretarza Rady Nadzorczej PZU.

26 maja 2020 roku Walne Zgromadzenie PZU powołało Józefa Wierzbowskiego w skład Rady Nadzorczej PZU. Uchwała weszła w życie z chwilą powzięcia.

Od 26 maja 2020 roku do dnia przekazania niniejszego raportu okresowego w skład Rady Nadzorczej PZU wchodził:

- Maciej Łopiński – Przewodniczący Rady;
- Paweł Górecki – Wiceprzewodniczący Rady;
- Robert Śnitko – Sekretarz Rady;
- Marcin Chludziński – Członek Rady;
- Agata Górnicka – Członek Rady;
- Robert Jastrzębski – Członek Rady;
- Tomasz Kuczur – Członek Rady;
- Elżbieta Mączyńska – Ziemacka – Członek Rady;
- Krzysztof Opolski – Członek Rady;
- Józef Wierzbowski – Członek Rady;
- Maciej Zaborowski – Członek Rady.

3.3 Dyrektorzy Grupy PZU

Oprócz Członków Zarządu kluczowym personelem kierowniczym w Grupie PZU są także Dyrektorzy Grupy PZU.

Od 1 stycznia 2020 roku Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Adam Brzozowski (PZU Życie);
- Bartłomiej Litwińczuk (PZU);
- Dorota Macieja (PZU);
- Roman Pałac (PZU).

Z dniem 13 marca 2020 roku ze stanowiska Dyrektora Grupy PZU odwołano Romana Pałaca.

W 2020 roku na stanowisko Dyrektora Grupy PZU powołano Aleksandrę Agatowską (z dniem 20 lutego 2020 roku), Małgorzatę Kot (z dniem 16 kwietnia 2020 roku) oraz Ernesta Bejdę (z dniem 4 maja 2020 roku).

Na dzień przekazania niniejszego raportu okresowego Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Aleksandra Agatowska (PZU);
- Ernest Bejda (PZU Życie);
- Adam Brzozowski (PZU Życie);
- Małgorzata Kot (PZU);
- Bartłomiej Litwińczuk (PZU);
- Dorota Macieja (PZU).

4. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości i kluczowe szacunki i osądy

Szczegółowe zasady (politykę) rachunkowości oraz kluczowe szacunki i osądy zaprezentowano w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2019 rok.

W skróconym śródrocznym sprawozdaniu finansowym zastosowano te same zasady (polityki) rachunkowości i metody obliczeniowe, co w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2019 rok, za wyjątkiem zmian opisanych w punktach 4.1 i 4.2.

4.1 Zmiany w stosowanych MSSF

4.1.1. Standardy i interpretacje oraz zmiany standardów wchodzące w życie od 1 stycznia 2020 roku

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano następujące zmiany w standardach.

Nazwa standardu/interpretacji	Rozporządzenie zatwierdzające	Komentarz
Zmiana do założeń koncepcyjnych	2019/2075	Zmienione założenia koncepcyjne zawierają kilka nowych koncepcji dotyczących wyceny, uwzględniają zaktualizowane definicje i kryteria uznawania aktywów i zobowiązań oraz wytyczne dotyczące raportowania wyników finansowych. Dodatkowo zawierają wyjaśnienia dotyczące ważnych obszarów, takich jak rola zarządzania, ostrożność i niepewności pomiaru w sprawozdaniach finansowych. Zmiany nie miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.

Nazwa standardu/interpretacji	Rozporządzenie zatwierdzające	Komentarz
Zmiany do MSR 1 i MSR 8 – definicja materialności	2019/2104	<p>Zgodnie z nową definicją, informacje są istotne, jeżeli w uzasadniony sposób można oczekiwać, że ich pominięcie, zniekształcenie lub ukrycie może mieć wpływ na decyzje podejmowane przez głównych użytkowników sprawozdań finansowych na podstawie tych sprawozdań finansowych.</p> <p>Zmiana nie miała znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>
Zmiana do MSSF 9 i MSSF 7 – reforma referencyjnej stopy procentowej	2020/34	<p>Zmiana wymaga przygotowania ujawnień jakościowych i ilościowych, aby umożliwić użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumienie, w jaki sposób na relacje zabezpieczające jednostki wpływa niepewność wynikająca z reformy referencyjnej stopy procentowej. Zmiany wprowadzają czasowe zwolnienie ze stosowania określonych wymogów rachunkowości zabezpieczeń w taki sposób, aby reforma wskaźników stóp procentowych nie powodowała rozwiązania powiązań zabezpieczających. Kluczowe zwolnienia dotyczą wymogów, aby przepływy były „wysoce prawdopodobne”, komponentów ryzyka, oceny prospektywnej, retrospektywnego testu efektywności i przeklasyfikowania rezerwy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych.</p> <p>Grupa PZU zastosowała zwolnienie wynikające ze zmiany do standardów i nie dokonała weryfikacji efektywności relacji zabezpieczających.</p>
Zmiana do MSSF 3 – Połączenia jednostek	2020/551	<p>Zmiany mają na celu doprecyzowanie różnicy pomiędzy nabyciem działalności a nabyciem grupy aktywów.</p> <p>Zmiany nie miały wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>

4.1.2. Standardy i interpretacje oraz zmiany standardów wydane, jeszcze nieobowiązujące

- Brak standardów i interpretacji zatwierdzonych rozporządzeniem Komisji Europejskiej
- Niezatwierdzone przez Komisję Europejską:

Nazwa standardu/ interpretacji	Data wydania przez RMSR	Data wejścia w życie (wg RMSR)	Komentarz
MSSF 17 – Kontrakty ubezpieczeniowe	18 maja 2017 25 czerwca 2020 (zmiany do standardu)	1 stycznia 2023	<p>Celem standardu jest określenie jednolitych zasad rachunkowości dla wszystkich typów kontraktów ubezpieczeniowych, z uwzględnieniem posiadanych przez ubezpieczyciela kontraktów reasekuracyjnych. Wprowadzenie jednolitych standardów powinno zapewnić porównywalność raportów finansowych pomiędzy jednostkami, państwami i rynkami kapitałowymi.</p> <p>Nowy standard definiuje jako kontrakt ubezpieczeniowy umowę, w której jedna strona przyjmuje znaczące ryzyko ubezpieczeniowe od posiadacza polisy i zobowiązuje się do zrekompensowania posiadaczowi polisy niekorzystnego efektu określonego, niepewnego przyszłego zdarzenia. Poza zakresem standardu pozostaną m. in. umowy inwestycyjne, gwarancje na produkt, gwarancje kredytowe, obligacje katastroficzne i tzw. pogodowe instrumenty pochodne (umowy, które wymagają płatności w oparciu o czynnik klimatyczny, geologiczny lub inną zmienną fizyczną, która nie jest specyficzna dla strony umowy).</p> <p>Standard wprowadza definicję granicy kontraktu, definiując jej początek jako wcześniejszy z momentów – początek ochrony, data wymagalności pierwszej składki, moment, gdy fakty i okoliczności wskazują, że umowa należy do grupy umów stratnych. Koniec granicy kontraktu występuje, gdy ubezpieczyciel ma prawo lub praktyczną możliwość ponownej oceny ryzyka dla konkretnego posiadacza polisy lub grupy polis, a wycena składki nie obejmuje ryzyka związanego z przyszłymi okresami.</p> <p>Zgodnie z MSSF 17 kontrakty będą wyceniane w jeden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • GMM – <i>General Measurement Model</i> – podstawowy model wyceny, gdzie łączną wartość zobowiązania ubezpieczeniowego kalkuluje się jako sumę: <ul style="list-style-type: none"> ○ zdyskontowanej wartości najlepszego oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych – oczekiwanych (ważonych prawdopodobieństwem) przepływów pieniężnych ze składek, roszczeń, świadczeń, wydatków i kosztów akwizycji, ○ korekty z tytułu ryzyka (ang. <i>risk adjustment</i> – RA) – indywidualnego oszacowania niepewności związanej z ilością oraz czasem przyszłych przepływów pieniężnych oraz ○ marży dla usług umownych (<i>contractual service margin</i> – CSM) – reprezentującej oszacowanie przyszłych zysków rozpoznawanych w czasie trwania polisy. Wartość CSM jest wrażliwa na zmiany oszacowań przepływów pieniężnych, wynikających np. ze zmian założeń nieekonomicznych. CSM nie może być wartością ujemną – wszelkie straty z kontraktu rozpoznaje się natychmiast w rachunku zysków i strat; • PAA – <i>premium allocation approach</i> – model uproszczony, który można zastosować do wyceny kontraktów ubezpieczeniowych o okresie ochrony nieprzekraczającym 1 roku lub gdy jego zastosowanie nie prowadzi do istotnych różnic w stosunku do modelu GMM. W tym modelu wycena zobowiązania z tytułu pozostałej ochrony ubezpieczeniowej (<i>liability for remaining coverage</i>) jest analogiczna do mechanizmu rezerwy składki, bez oddzielnej prezentacji RA i CSM, natomiast wycenę zobowiązania z tytułu poniesionych szkód (<i>liability for incurred claims</i>) przeprowadza się za pomocą modelu GMM (bez kalkulacji CSM). • VFA – <i>variable fee approach</i> – model stosowany dla kontraktów ubezpieczeniowych z bezpośrednim udziałem w zysku.

Nazwa standardu/ interpretacji	Data wydania przez RMSR	Data wejścia w życie (wg RMSR)	Komentarz
			<p>Wartość zobowiązania liczona jest analogicznie, jak w modelu GMM, wartość CSM jest dodatkowo wrażliwa na zmiany założeń ekonomicznych.</p> <p>MSSF 17 zakłada odrębne ujmowanie kontraktów reasekuracyjnych od reasekurowanych kontraktów ubezpieczeniowych. Cedent wycenia kontrakty reasekuracyjne za pomocą zmodyfikowanej metody GMM lub (o ile to możliwe) – metodą PAA. Modyfikacje metody GMM wynikają przede wszystkim z faktu, iż kontrakty reasekuracyjne są zazwyczaj aktywem, a nie zobowiązaniem, a cedent raczej płaci wynagrodzenie reasekuratorowi niż czerpie zyski z kontraktu. Modyfikacje mają także zredukować rozbieżności wynikające z odrębnego ujmowania kontraktu reasekuracyjnego od reasekurowanych kontraktów ubezpieczeniowych.</p> <p>W przypadku kontraktów reasekuracyjnych zarówno zysk, jak i stratę skalkulowaną na moment rozpoznania kontraktu ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i rozlicza przez okres ochrony reasekuracyjnej. Założenia do wyceny kontraktu reasekuracyjnego powinny być spójne z używanymi do wyceny reasekurowanych kontraktów ubezpieczeniowych. Dodatkowo wycena powinna uwzględniać ryzyko niewywiązania się reasekuratora ze swoich zobowiązań.</p> <p>25 czerwca 2020 roku RMSR opublikowała zmiany do MSSF 17, z których najważniejszą jest odroczenie wdrożenia standardu do 1 stycznia 2023 roku. Poza szczegółowymi wyjaśnieniami dotyczącymi poszczególnych rodzajów kontraktów ubezpieczeniowych, zmiana wprowadziła także możliwość zmiany szacunków aktuarialnych związanych z wdrożeniem MSSF 17 w kolejnych śródrocznych sprawozdaniach finansowych lub w sprawozdaniu rocznym (konieczność spójnego zastosowania na poziomie raportującej jednostki) oraz uprościła zasady prezentacji kontraktów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej dopuszczając agregację aktywów lub zobowiązań na poziomie portfela, a nie grup umów.</p> <p>W połowie 2018 roku Grupa PZU formalnie rozpoczęła prace projektowe w zakresie wdrożenia standardu we wszystkich ubezpieczeniowych spółkach Grupy PZU. W ramach projektu Grupa PZU pracuje m. in. nad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizą luki w istniejących procesach, narzędziach i systemach IT; • określeniem nowych elementów koniecznych do zaimplementowania w procesach i obszarach, na które istotny wpływ będzie miało wdrożenie MSSF 17; • analizą aktualnej oferty produktowej pod kątem segmentacji i zasad wyceny zgodnie z MSSF 17; • wyborem systemu wspierającego proces raportowania zgodnie z wymogami MSSF 17. <p>Na dzień przekazania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Komisja Europejska nie zatwierdziła standardu, a RMSR kontynuuje prace nad jego ostatecznym kształtem.</p> <p>Grupa PZU prowadzi prace projektowe związane z wdrożeniem standardu. W obecnej fazie projektu implementacji MSSF 17, nie jest możliwe oszacowanie wpływu zastosowania MSSF 17 na całkowite dochody i kapitały własne Grupy PZU.</p>

Nazwa standardu/ interpretacji	Data wydania przez RMSR	Data wejścia w życie (wg RMSR)	Komentarz
Zmiana do MSR 1 – klasyfikacja zobowiązań jako krótko i długoterminowe	23 stycznia 2020	1 stycznia 2023	<p>Zmiana precyzuje, że przy określaniu prawa do odroczenia realizacji zobowiązania bierze się pod uwagę warunki istniejące na koniec okresu sprawozdawczego, a także, że klasyfikacja nie zależy od intencji lub oczekiwań jednostki co do chęci skorzystania z możliwości odroczenia realizacji zobowiązania.</p> <p>Zmiany nie będą miały wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>
Zmiana do MSSF 16 – modyfikacje płatności wynikające z pandemii COVID-19	28 maja 2020	1 czerwca 2020	<p>Zmiana pozwala traktować wszystkie zmiany dotyczące płatności leasingowych wynikające z ugodnień udzielonych leasingobiorcy tak, jak gdyby nie stanowiły modyfikacji leasingu, bez dokonywania osądów, o których mówi standard. Zmiany płatności muszą być bezpośrednią konsekwencją pandemii COVID-19.</p> <p>Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>
Zmiany do MSSF 3	14 maja 2020	1 stycznia 2022	<p>Zmiany obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktualizacja odniesień do Założeń koncepcyjnych (z 2018 roku zamiast 1989 roku); • dodanie konieczności stosowania MSR 37 lub KIMSF 21 zamiast założeń koncepcyjnych – w przypadku transakcji i zdarzeń objętych zakresem tego standardu i interpretacji na potrzeby identyfikacji zobowiązań przejętych w transakcji połączenia jednostek; • jednoznaczny zakaz ujmowania aktywów warunkowych nabytych w ramach połączenia jednostek; <p>Zmiana nie będzie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>
Zmiana do MSR 16 – Rzeczowe aktywa trwałe: przychody osiągnięte przed oddaniem do użytkowania	14 maja 2020	1 stycznia 2022	<p>Zmiana zabrania odliczania od wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych kwot uzyskanych ze sprzedaży produktów, wytworzonych w trakcie doprowadzania składnika aktywów do stanu zdatności do użytkowania zgodnie z przeznaczeniem (z produkcji testowej). Takie wpływy ze sprzedaży i związane z nimi koszty będą ujmowane w wyniku finansowym.</p> <p>Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>
Zmiana do MSR 37 – Umowy rodzące obciążenia – koszty wypełnienia obowiązków umownych	14 maja 2020	1 stycznia 2022	<p>Zmiany określają, jakie koszty należy uwzględnić przy ocenie, czy dana umowa jest umową rodzącą obciążenia. W zmianach sprecyzowano, że „koszty wykonania umowy” to koszty bezpośrednio związane z umową i obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyrostowe koszty wykonania umowy, np. koszty materiałów bezpośrednich, robocizna bezpośrednia; oraz • alokację innych kosztów, które są bezpośrednio związane z wykonaniem umowy, np. alokacja odpisu amortyzacyjnego od pozycji rzeczowych aktywów trwałych wykorzystywanych do wykonania umowy. <p>Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>

Nazwa standardu/ interpretacji	Data wydania przez RMSR	Data wejścia w życie (wg RMSR)	Komentarz
Zmiany do MSSF 2018 – 2020	14 maja 2020	1 stycznia 2022	Zmiany dotyczą: <ol style="list-style-type: none"> 1. MSSF 1 – zmiana zezwała jednostce zależnej, która przyjmuje MSSF do stosowania później niż jej jednostka dominująca i stosuje paragraf D16(a) MSSF 1, na wycenę skumulowanych różnic kursowych przy użyciu kwot zaraportowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej na podstawie daty przejścia jednostki dominującej na MSSF; 2. MSSF 9 – zmiana wyjaśnia, że na potrzeby testu „10 procent” do oceny, czy należy zaprzestać ujmowania zobowiązania finansowego należy uwzględnić jedynie opłaty zapłacone lub otrzymane między pożyczkobiorcą a pożyczkodawcą, w tym opłaty zapłacone lub otrzymane przez pożyczkobiorcę lub pożyczkodawcę w imieniu drugiej strony; 3. MSSF 16 – zmiana usuwa przykład dotyczący zwrotu kosztów ulepszeń leasingu przez leasingodawcę (ze względu na niejasności z nim związane); 4. MSR 41 – w celu zapewnienia spójności z MSSF 13, zmiana usuwa wymóg z paragrafu 22 MSR 41, zgodnie z którym jednostki powinny wyłączać przepływy pieniężne z opodatkowania przy wycenie wartości godziwej składnika aktywów biologicznych metodą wartości bieżącej. Zmiany nie będą miały istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.
Zmiany do MSSF 4 – Przedłużenie tymczasowego zwolnienia ze stosowania MSSF 9	25 czerwca 2020	1 stycznia 2021	Zmiana przedłuża tymczasowe zwolnienie ze stosowania MSSF 9 o dwa lata (odracza termin wygaśnięcia zwolnienia z okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku na okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2023 roku lub później – zgodnie z terminem wejścia w życie MSSF 17 Kontrakty ubezpieczeniowe), przy czym wcześniejsze wdrożenie jest dopuszczalne. Zmiana wynika z opublikowanych 25 czerwca 2020 roku zmian do MSSF 17. Zmiana nie będzie miała zastosowania w Grupie PZU, ze względu na fakt wdrożenia MSSF 9 z początkiem 2018 roku.

Podsumowując, Grupa PZU nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji (z wyjątkiem MSSF17) miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę PZU zasady rachunkowości.

4.2 Zastosowanie szacunków i założeń

Grupa PZU dokonała oceny przyjętych szacunków i założeń i uwzględniła w nich wpływ pandemii COVID-19 na poszczególne aktywa i zobowiązania. Ze względu na istotną niepewność dotyczącą sytuacji ekonomicznej w przyszłości, szacunki te mogą ulec zmianie. Najistotniejszy wpływ na sytuację ekonomiczną Grupy PZU mają założenia przyjmowane do kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych oraz wartości odzyskiwalnej aktywów niefinansowych. Są to przede wszystkim prognozy makroekonomiczne dotyczące m. in. PKB, zatrudnienia czy poziomu stóp procentowych.

4.2.1. Utrata wartości i oczekiwane straty kredytowe

4.2.1.1. Należności od klientów z tytułu kredytów

Pandemia COVID-19 poprzez negatywny wpływ na gospodarkę może doprowadzić do pogorszenia sytuacji finansowej części kredytobiorców. Grupa PZU podejmuje działania, których celem jest zmniejszenie ryzyka kredytowego oraz wsparcie klientów. Do takich działań należy zaliczyć m. in. wzmożony monitoring portfela kredytowego, ze szczególnym uwzględnieniem branż wysoko ryzykownych, wzmocnienie zabezpieczeń prawnych wierzytelności, udzielanie kredytów z gwarancjami BGK, odraczanie na wniosek klienta płatności rat kapitałowo-odsetkowych, odroczenie stosowania sankcji wynikających z braku realizacji klauzul umownych.

Grupa PZU dostosowała swoje podejście do kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych, przyjmując rozwiązania adekwatne do specyfiki poszczególnych jednostek. Ze względu na bezprecedensowy charakter obecnej sytuacji i brak doświadczeń z przeszłości, kalkulacja oczekiwanych strat kredytowych obarczona jest dodatkową dozą niepewności, a przyjęte założenia eksperckie mogą ulegać zmianom w kolejnych okresach.

Oczekiwane pogorszenie sytuacji makroekonomicznej zostało odzwierciedlone w zmianie parametrów ryzyka (PD – prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania, ang. *probability of default* oraz LGD – strata w przypadku niewykonania zobowiązania, ang. *loss given default*) wykorzystywanych w kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych na podstawie analizy danych historycznych, uzupełnionych o ocenę ekspercką (ze względu na wyjątkowość aktualnej sytuacji).

Grupa PZU nie zmieniła podejścia do identyfikacji istotnego pogorszenia ryzyka kredytowego, będącego podstawą do kwalifikacji ekspozycji do koszyka 2. Kryteria stosowane są jednak adekwatnie do obecnej sytuacji, zgodnie z „Wytycznymi dotyczącymi ustawowych i pozaustawowych moratoriów na spłaty kredytów stosowanych w obliczu kryzysu spowodowanego przez pandemię COVID-19” (EBA/GL/2020/02) z 2 kwietnia 2020 roku (z późn. zm.). Zgodnie z tymi wytycznymi, udzielenie wakacji kredytowych lub innych działań łagodzących skutki pandemii COVID-19 nie powoduje automatycznej reklasyfikacji ekspozycji do koszyka 2. Taką reklasyfikację może spowodować jednak wzrost ryzyka kredytowego będący następstwem problemów konkretnego dłużnika.

Koszt odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych oraz odpisów z tytułu utraty wartości należności od klientów z tytułu kredytów wyniósł w pierwszym półroczu 2020 roku 1 794 mln zł. Grupa PZU szacuje, że część tej kwoty jest związana z pandemią COVID-19 i wynika m. in. z pogorszenia parametrów PD i LGD, wzrostu odpisów z tytułu reklasyfikacji do koszyka 2 ze względu na przeprowadzone przeglądy branżowe i działania o podobnym charakterze oraz wzrostu odpisów z tytułu zmniejszenia potencjalnych przyszłych odzysków. Łączny wpływ powyższych przesłanek na wartość odpisów szacowany jest na ok. 964 mln zł. Należy zaznaczyć, że część ryzyk (m. in. przeklasyfikowanie ekspozycji ze względu na przeglądy branżowe czy wzrost odpisów z tytułu mniejszych potencjalnych przyszłych odzysków) zmaterializowałaby się niezależnie od pandemii COVID-19. Wskazany powyżej wpływ ma więc charakter przybliżony, ponieważ nie w każdym przypadku możliwe jest określenie czy wzrost odpisu wynikał z pandemii COVID-19, czy z sytuacji, która miałaby miejsce niezależnie.

Szczegółowe informacje o zmianach odpisów z tytułu utraty wartości zaprezentowano w punkcie 8.24.

4.2.1.2. Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe i należności

Sporządzając skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe Grupa PZU uwzględniła warunki ekonomiczne (takie jak ceny rynkowe, stopy procentowe czy kursy wymiany walut), które obowiązywały na dzień bilansowy.

Zarząd przeprowadził także analizę wpływu COVID-19 na założenia przyjmowane do kalkulacji odpisów z tytułu utraty wartości należności ubezpieczeniowych (takich jak struktura wiekowa przeterminowania, wskaźniki nieściągalności). W wyniku tej analizy uznano, że pandemia COVID-19 nie miała istotnego wpływu na pogorszenie wspomnianych wskaźników, a odpisy na należności ubezpieczeniowe pozostają na adekwatnym poziomie.

Wartość odpisów utworzonych na inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe oraz na należności wyniosła w pierwszym półroczu 2020 roku 56 mln zł, względem ich zmniejszenia o 26 mln zł w analogicznym okresie 2019 roku.

Szczegółowe informacje o zmianach wartości odpisów z tytułu utraty wartości zaprezentowano w punkcie 8.24.

Informacje o narażeniu na ryzyko kredytowe zaprezentowano w punkcie 8.27.

4.2.2. Wartość firmy

Szczegółowe informacje na temat czynników niepewności, analizy przesłanek utraty wartości oraz przeprowadzonych testów na utratę wartości wartości firmy zaprezentowano w punkcie 8.16.1.

4.2.3. Rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe

Grupa PZU dokonała analizy ryzyk, będących efektem pandemii COVID-19 na działalność ubezpieczeniowych spółek Grupy PZU. Należą do nich m. in. rezygnacje z polis, niższa sprzedaż ubezpieczeń, wyższy wskaźnik upadłości spółek, ryzyko utraty pracy czy też istotne zmiany w szkodowości. W zakresie ubezpieczeń majątkowych i osobowych ryzyka te w największym stopniu mogą dotyczyć ubezpieczeń kredytów kupieckich, gwarancji finansowych, ubezpieczeń utraty pracy lub utraty zysków czy ubezpieczeń komunikacyjnych. W wyniku przeprowadzonej analizy Grupa PZU nie wprowadziła istotnych zmian w podejściu, a w konsekwencji – w poziomie rezerw techniczno – ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych.

W zakresie ubezpieczeń na życie Grupa PZU co miesiąc analizuje zgłoszone szkody, w celu identyfikacji zmian będących skutkiem pandemii. W jej wyniku Grupa PZU uznała adekwatność wysokości rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia (IBNR) na 30 czerwca 2020 roku.

Zmiany szacunków i założeń w ubezpieczeniach na życie

Wysokość rezerw ubezpieczeń na życie odpowiada wartości zobowiązań wynikających z zawartych umów ubezpieczeń. Ustalana jest jako różnica pomiędzy wartością bieżącą oczekiwanych świadczeń, a wartością bieżącą oczekiwanych składek. W kalkulacji rezerw uwzględnia się wszystkie świadczenia oraz składki przewidziane w umowach jako kontraktowe zobowiązania i należności, bez względu na fakt, czy umowa będzie przez ubezpieczającego realizowana do końca umówionego okresu, czy będzie przez niego wypowiedziana. Przyjęte założenia dotyczące częstotliwości występowania zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową, tj. śmiertelność, zachorowalność i wypadkowość ustala się na podstawie publicznie dostępnych statystyk, w Polsce przykładowo PTTŻ lub w oparciu o statystyki własne opracowane na podstawie danych historycznych z poszczególnych grup produktów znajdujących się w portfelu.

Założenia stosowane w kalkulacji rezerw ubezpieczeń na życie określa się odrębnie dla poszczególnych produktów ubezpieczeniowych w momencie ustalania tariff składek i wprowadzenia danego produktu do sprzedaży. Założenia te obarczone są naturalną niepewnością wynikającą z długiego horyzontu czasowego. Jednocześnie, co roku poszczególne przyjmowane założenia są weryfikowane pod względem ich adekwatności. Analizie poddawane są dane w szczególności pod kątem zachowania całego portfela, a nie pojedynczych przypadków. W przypadku stwierdzenia nieadekwatności danego założenia, jest ono weryfikowane i zmieniane, co bezpośrednio prowadzi do zmiany wysokości zobowiązań prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

W czerwcu 2020 roku Grupa PZU dokonała rewizji niektórych założeń stosowanych przy wyliczaniu rezerw w ubezpieczeniach na życie.

Spadek rentowności obligacji, wynikający z obniżek stóp procentowych, powoduje obniżenie prognozowanych stóp zwrotu z aktywów stanowiących pokrycie rezerw. Grupa PZU podjęła więc decyzję o obniżeniu stopy technicznej dla portfela ubezpieczeń kontynuowanych i grupowych do poziomu 1,5% (dotychczas wynosiła ona od 1,5% do 3% w zależności od daty zawarcia, bądź modyfikacji polisy).

W kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Grupa PZU wykorzystuje m. in. PTTŻ lub inne, dostępne publicznie statystyki. Dla portfela ubezpieczeń grupowych i kontynuowanych w kalkulacji rezerw przyjmowane są również założenia dotyczące prawdopodobieństw posiadania współubezpieczonych (małżonka, rodziców i teściów). Założenia te, z uwagi na ich długoterminowy charakter, obarczone są naturalną niepewnością, co do faktycznego rozwoju portfela. W ostatnich latach Grupa PZU obserwowała w zakresie tych założeń narastające niedopasowanie realizowanych świadczeń w stosunku do prognozowanych na podstawie przyjmowanych założeń. Niedopasowanie to wynika z ogólnego spadku śmiertelności i wydłużenia się trwania życia. Z tego względu podjęto decyzję o dopasowaniu założeń do obserwowanej sytuacji demograficznej.

Dla współczynnika śmiertelności zastosowano PTTŻ z 2018 roku z dodatkowymi narzutami dla głównych ubezpieczonych (uzależnionymi od wieku ubezpieczonego). Dokonano również aktualizacji prawdopodobieństw posiadania osób współubezpieczonych.

Grupa PZU dokonała także zmiany sposobu kalkulacji rezerw dla portfela ubezpieczeń grupowych i zastosowała do nich metodę indywidualną, zamiast dotychczas stosowanej – hipotetycznej struktury portfela.

Efekt wpływu zmian w przyjętych założeniach na wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach na życie na 30 czerwca 2020 roku zaprezentowano w poniższej tabeli.

Wpływ dokonanych zmian założeń na wartość rezerw w ubezpieczeniach na życie	30 czerwca 2020
Portfel ubezpieczeń kontynuowanych	
Wartość rezerw wg dotychczasowych zasad wyznaczania	12 772
Wpływ zmiany stopy technicznej	2 473
Wpływ zmiany założeń dotyczących śmiertelności oraz prawdopodobieństw posiadania osób współubezpieczonych	(2 523)
Wartość rezerw wg nowych założeń	12 722
Portfel ubezpieczeń grupowych	
Wartość rezerw wg dotychczasowych zasad wyznaczania	73
Wpływ zmiany metody na indywidualną	34
Wpływ zmiany stopy technicznej	39
Wpływ zmiany założeń dotyczących śmiertelności oraz prawdopodobieństw posiadania osób współubezpieczonych	(29)
Wartość rezerw wg nowych założeń	117

W kolejnych tabelach zaprezentowano wpływ ewentualnych, dalszych zmian założeń na wynik finansowy netto i kapitały własne Grupy PZU.

Ubezpieczenia na życie z wyłączeniem ubezpieczeń rentowych

Wpływ zmiany założeń dla rezerw w ubezpieczeniach na życie z wyłączeniem rezerw w ubezpieczeniach rentowych na wynik finansowy netto i kapitały własne	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
Stopa techniczna - obniżenie o 1,0 p.p.	(2 554)	(1 976)
Śmiertelność 110% założonej	(787)	(850)
Zachorowalność i wypadkowość – 110% założonej	(143)	(138)

Wpływ rezygnacji klientów w ubezpieczeniach na życie

W wyliczeniach matematycznych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach na życie nie uwzględnia się ryzyka rezygnacji ubezpieczonych. Poniżej zaprezentowano wpływ hipotetycznej rezygnacji 10% wszystkich klientów w ubezpieczeniach na życie.

Pozycja sprawozdania finansowego	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	2 179	2 186
Odszkodowania i świadczenia wypłacone	(824)	(835)
Zmiana stanu odroczonej kosztów akwizycji	(6)	(12)
Wynik finansowy brutto	1 349	1 339
Wynik finansowy netto i kapitały własne	1 093	1 085

4.2.4. Rezerwa na potencjalne zwroty kosztów kredytu

Na 30 czerwca 2020 roku Grupa PZU dokonała aktualizacji wartości rezerwy na potencjalne zwroty kosztów kredytu. Aktualizacja wynikała z uwzględnienia najbardziej aktualnych danych dotyczących napływających reklamacji oraz kwot zwrotu. Szczegółowe informacje na ten temat zaprezentowano w punkcie 8.37.

4.2.5. Rezerwa na ryzyko prawne dotyczące walutowych kredytów hipotecznych we frankach szwajcarskich

Na 30 czerwca 2020 roku Grupa PZU dokonała oceny prawdopodobieństwa wpływu ryzyka prawnego dotyczącego walutowych kredytów hipotecznych we frankach szwajcarskich na przyszłe oczekiwane przepływy pieniężne z ekspozycji kredytowych oraz na prawdopodobieństwo wypływu środków pieniężnych.

Biorąc pod uwagę niejednolite orzecznictwo sądowe oraz krótki okres danych historycznych dotyczących pozwów sądowych oszacowanie rezerwy wiąże się z przyjęciem eksperckich założeń i obarczone jest istotną niepewnością.

Dodatkowe informacje na ten temat zaprezentowano w punkcie 8.37.

4.3. Objasnienie różnicy między rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym za 2019 rok a niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

W celu lepszego odzwierciedlenia charakteru ekonomicznego transakcji dokonano zmian prezentacyjnych opisanych w punktach 4.3.1 - 4.3.3 oraz 4.3.5 - 4.3.6. Ze względu na ostateczne rozliczenie nabycia akcji Tomma dokonano przekształcenia danych porównywalnych, o czym mowa w punkcie 4.3.4.

4.3.1. Zmiana prezentacji przychodów odsetkowych wyliczonych przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej

Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, które do tej pory prezentowano w „Przychodach netto z inwestycji” wydzielono do odrębnej pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat.

4.3.2. Zmiana prezentacji odpisów na udzielone gwarancje i poręczenia

Utworzenia i rozwiązanie rezerwy na udzielone gwarancje i poręczenia, które były prezentowane w szyku rozwartym odpowiednio w pozostałych kosztach operacyjnych i pozostałych przychodach operacyjnych zaprezentowano w kwocie netto w pozycji „Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych”.

4.3.3. Zmiana prezentacji wyceny należności od klientów z tytułu kredytów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Wycenę kredytów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, którą w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2019 rok prezentowano w pozycji „Wycena instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody” wydzielono do odrębnej pozycji innych całkowitych dochodów.

4.3.4. Rozliczenie nabycia Tomma

W związku z ostatecznym rozliczeniem nabycia akcji Tomma dokonano retrospektywnego przekształcenia danych na 31 grudnia 2019 roku. Dodatkowe informacje na ten temat zaprezentowano w punkcie 2.3.1.3.

4.3.5. Zmiana prezentacji zobowiązań finansowych

Zobowiązania podporządkowane, zobowiązania z tytułu własnych dłużnych papierów wartościowych, zobowiązania wobec banków, zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów oraz ujemną wycenę instrumentów pochodnych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2019 rok prezentowano w pozycji „Zobowiązania finansowe”. W celu zwiększenia użyteczności sprawozdań w skróconym śródrocznym sprawozdaniu skonsolidowanym zaprezentowano je w odrębnych pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej.

4.3.6. Zmiana prezentacji wydatków z tytułu leasingu

Wydatki z tytułu leasingu zostały zaprezentowane w przepływach z działalności finansowej, analogicznie, jak w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2019 rok zamiast w działalności inwestycyjnej.

4.3.7. Wpływ różnic na skonsolidowane sprawozdanie finansowe

W kolejnych tabelach zaprezentowano wpływu powyższych zmian na pozycje skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	1 kwietnia - 30 czerwca 2019 (historyczne)	4.3.1	4.3.2	1 kwietnia - 30 czerwca 2019 (przekształcone)
Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej	nd.	3 110	-	3 110
Pozostałe przychody netto z inwestycji	nd.	71	-	71
Przychody netto z inwestycji	3 181	(3 181)	-	nd.
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	(704)	-	(29)	(733)
Pozostałe przychody operacyjne	388	-	(87)	301
Pozostałe koszty operacyjne	(965)	-	116	(849)
Zysk netto, w tym:	1 186	-	-	1 186
- zysk przypisywany właścicielom jednostki dominującej	734	-	-	734
- zyski (straty) przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących	452	-	-	452

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	1 stycznia - 30 czerwca 2019 (historyczne)	4.3.1	4.3.2	1 stycznia - 30 czerwca 2019 (przekształcone)
Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej	nd.	5 969	-	5 969
Pozostałe przychody netto z inwestycji	nd.	265	-	265
Przychody netto z inwestycji	6 234	(6 234)	-	nd.
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	(1 043)	-	(32)	(1 075)
Pozostałe przychody operacyjne	757	-	(182)	575
Pozostałe koszty operacyjne	(2 349)	-	214	(2 135)
Zysk netto, w tym:	2 198	-	-	2 198
- zysk przypisywany właścicielom jednostki dominującej	1 481	-	-	1 481
- zyski (straty) przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących	717	-	-	717

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	1 kwietnia - 30 czerwca 2019 (historyczne)	4.3.3	1 kwietnia - 30 czerwca 2019 (przekształcone)	1 stycznia - 30 czerwca 2019 (historyczne)	4.3.3	1 stycznia - 30 czerwca 2019 (przekształcone)
Zysk netto	1 186	-	1 186	2 198	-	2 198
Inne całkowite dochody	343	-	343	466	-	466
Podlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat	322	-	322	376	-	376
Wycena instrumentów dłużnych	299	(8)	291	286	(17)	269
Wycena należności od klientów z tytułu kredytów	nd.	8	8	nd.	17	17
Dochody całkowite netto, razem	1 529	-	1 529	2 664	-	2 664

Aktywa	31 grudnia 2019 (historyczne)	4.3.4	4.3.5	31 grudnia 2019 (przekształcone)
Wartość firmy	4 053	(19)	-	4 034
Wartości niematerialne	3 096	61	-	3 157
Rzeczowe aktywa trwałe	4 226	3	-	4 229
Aktywa, razem	343 340	45	-	343 385

Kapitały i zobowiązania	31 grudnia 2019 (historyczne)	4.3.4	4.3.5	31 grudnia 2019 (przekształcone)
Kapitały, razem	39 288	-	-	39 288
Zobowiązania				
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	47 329	-	-	47 329
Zobowiązania podporządkowane	nd.	-	6 700	6 700
Zobowiązania z tytułu własnych dłużnych papierów wartościowych	nd.	-	9 273	9 273
Zobowiązania wobec banków	nd.	-	6 604	6 604
Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów	nd.	-	218 588	218 588
Pochodne instrumenty finansowe	nd.	-	3 018	3 018
Inne zobowiązania	8 069	33	2 307	10 409
Rezerwy na świadczenia pracownicze	534	-	-	534
Inne rezerwy	867	-	-	867
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	734	12	-	746
Zobowiązania finansowe	246 490	-	(246 490)	nd.
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	29	-	-	29
Zobowiązania, razem	304 052	45	-	304 097
Kapitały i zobowiązania, razem	343 340	45	-	343 385

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 30 czerwca 2019 (historyczne)	4.3.6	1 stycznia - 30 czerwca 2019 (przekształcone)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(5 642)	132	(5 510)
Wydatki	(483 897)	132	(483 765)
- wydatki z tytułu leasingu	(132)	132	-
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	(608)	(132)	(740)
Wydatki	(65 410)	(132)	(65 542)
- wydatki z tytułu leasingu	-	(132)	(132)
Przepływy pieniężne netto, razem	(6 101)	-	(6 101)

5. Znaczące zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2020 roku wystąpiły następujące znaczące zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego:

- w wyniku przeprowadzonych testów na utratę wartości Grupa PZU podjęła decyzję o dokonaniu odpisów z tytułu utraty wartości: wartości firmy powstałej w wyniku nabycia Alior Banku, wartości firmy powstałej w wyniku nabycia Pekao oraz wartości niematerialnych zidentyfikowanych w wyniku nabycia Alior Banku (dodatkowe informacje zaprezentowano w punkcie 8.16.1);
- gorsza koniunktura na rynku finansowym na skutek pandemii COVID-19 powodująca wzrost odpisów na oczekiwane straty kredytowe należności od klientów z tytułu kredytów (dodatkowe informacje zaprezentowano w punkcie 13);

- zmiany szacunków i założeń w ubezpieczeniach na życie – zmiana stopy technicznej, aktualizacja założeń dotyczących śmiertelności oraz prawdopodobieństw posiadania współubezpieczonych (małżonka, rodziców i teściów) – dodatkowe informacje zaprezentowano w punkcie 4.2.3.

6. Korekty błędów lat ubiegłych

W okresie 6 miesięcy od 1 stycznia do 30 czerwca 2020 roku nie dokonano korekt błędów lat ubiegłych.

7. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Nie wystąpiły istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego.

8. Noty uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

8.1 Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto

Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	3 458	7 339	3 798	7 607
W ubezpieczeniach bezpośrednich	3 454	7 334	3 804	7 607
W ubezpieczeniach pośrednich	4	5	(6)	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto w ubezpieczeniach na życie	2 136	4 352	2 140	4 232
Składki ubezpieczeń indywidualnych	381	838	401	760
Składki ubezpieczeń indywidualnie kontynuowanych	513	1 024	506	1 011
Składki ubezpieczeń grupowych	1 242	2 490	1 233	2 461
Składki przypisane brutto, razem	5 594	11 691	5 938	11 839

Składki przypisane brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg klas rachunkowych określonych w dziale II załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej)	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	215	452	175	357
Komunikacyjne - odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	1 309	2 699	1 468	2 903
Komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	850	1 824	977	1 982
Morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	24	62	25	45
Od ognia i innych szkód majątkowych (grupy 8 i 9)	695	1 478	771	1 511
Odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	199	439	199	437
Kredyt i gwarancje (grupy 14,15)	20	40	23	43
Świadczenie pomocy (grupa 18)	102	253	133	259
Ochrona prawna (grupa 17)	3	6	3	6
Pozostałe (grupa 16)	37	81	30	64
Razem	3 454	7 334	3 804	7 607

8.2 Przychody z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Działalność bankowa	826	1 667	861	1 664
Marża na transakcjach walutowych z klientami	173	356	204	388
Prowizje maklerskie	39	72	26	52
Działalność powiernicza	16	30	15	30
Obsługa kart płatniczych, kredytowych	215	446	232	439
Wynagrodzenia z tytułu pośrednictwa sprzedaży ubezpieczeń	19	36	17	36
Kredyty i pożyczki	98	189	98	190
Obsługa rachunków bankowych	111	215	103	204
Przelewy	62	128	78	153
Operacje kasowe	18	39	24	47
Skupione wierzytelności	12	25	13	23
Gwarancje, akredytywy, inkaso, promesy	19	38	18	38
Prowizje z działalności leasingowej	13	29	12	25
Pozostałe prowizje	31	64	21	39
Przychody i opłaty od funduszy oraz towarzystw funduszy inwestycyjnych	111	241	128	252
Ubezpieczenia emerytalne	26	73	35	69
Pozostałe	1	2	8	8
Przychody z tytułu prowizji i opłat, razem	964	1 983	1 032	1 993

8.3 Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej

Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Należności od klientów z tytułu kredytów	1 989	4 229	2 326	4 559
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	264	533	289	495
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	326	647	351	616
Transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	6	24	20	35
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	11	30	25	53
Pożyczki	49	132	60	126
Skupione wierzytelności	24	58	28	62
Należności	1	1	-	1
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	4	16	11	22
Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, razem	2 674	5 670	3 110	5 969

8.4 Pozostałe przychody netto z inwestycji

Pozostałe przychody netto z inwestycji	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Pochodne instrumenty zabezpieczające	92	161	78	137
Przychody z dywidend, w tym:	42	43	28	29
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	15	16	6	7
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	27	27	22	22
Różnice kursowe	19	(81)	(72)	24
Przychody z tytułu nieruchomości inwestycyjnych	56	111	68	133
Koszty utrzymania nieruchomości inwestycyjnych	(23)	(45)	(31)	(58)
Koszty działalności inwestycyjnej	(6)	(13)	(6)	(12)
Pozostałe	6	10	6	12
Pozostałe przychody netto z inwestycji, razem	186	186	71	265

8.5 Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	(36)	33	57	147
Instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	22	94	26	56
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	(61)	(95)	27	78
Instrumenty kapitałowe	(32)	(54)	(1)	3
Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	(24)	(74)	24	44
Instrumenty dłużne	(5)	33	4	31
Instrumenty wyceniane w zamortyzowanym koszcie	3	34	4	13
Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w zamortyzowanym koszcie	(1)	2	12	19
Instrumenty pochodne	(205)	(160)	(3)	(1)
Krótką sprzedaż	5	6	2	-
Należności	(25)	(68)	(14)	(58)
Nieruchomości inwestycyjne	2	2	-	-
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji, razem	(260)	(185)	54	107

8.6 Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych

Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019 (przekształcone)	1 stycznia - 30 czerwca 2019 (przekształcone)
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	8	(26)	(15)	26
Instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(8)	(28)	(3)	4
Instrumenty wyceniane w zamortyzowanym koszcie	16	2	(12)	22
- instrumenty dłużne	17	6	(13)	(9)
- lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	-	-	(1)	(1)
- pożyczki	(1)	(4)	2	32
Należności od klientów z tytułu kredytów	(1 232)	(1 794)	(669)	(1 066)
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	(1 229)	(1 789)	(671)	(1 048)
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(3)	(5)	2	(18)
Udzielone gwarancje i poręczenia	(170)	(225)	(29)	(32)
Należności	(21)	(30)	(17)	-
Jednostki stowarzyszone	-	-	(3)	(3)
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych, razem	(1 415)	(2 075)	(733)	(1 075)

8.7 Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej

Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Inwestycyjne (lokacyjne) instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	537	262	(64)	309
Instrumenty kapitałowe	152	(1)	(12)	84
Dłużne papiery wartościowe	(43)	206	(105)	32
Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	428	57	53	193
Instrumenty pochodne	410	107	215	121
Wycena zobowiązań wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	(9)	1	(1)	(4)
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (<i>unit-linked</i>)	(19)	11	(1)	(6)
Nieruchomości inwestycyjne	194	174	(60)	(72)
Należności od klientów z tytułu kredytów	(5)	(2)	4	(1)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej, razem	1 108	553	93	347

8.8 Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019 (przekształcone)	1 stycznia - 30 czerwca 2019 (przekształcone)
Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów i usług przez spółki nieubezpieczeniowe	153	322	148	293
Przychody z tytułu likwidacji bezpośredniej w imieniu innych zakładów ubezpieczeń	36	90	58	109
Rozwiązanie rezerw	60 ¹⁾	61 ¹⁾	6	6
Zwrot kosztów dochodzenia roszczeń	11	22	10	21
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	18	32	14	29
Otrzymane odszkodowania	3	5	5	13
Odsetki za nieterminowe uregulowanie należności z ubezpieczeń bezpośrednich i reasekuracji biernej	14	33	9	16
Pozostałe	54	104	51	88
Pozostałe przychody operacyjne, razem	349	669	301	575

¹⁾ w tym 57 mln zł rozwiązania rezerwy na UOKiK. Dodatkowe informacje na ten temat zaprezentowano w punkcie 18.2.

8.9 Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	4 117	7 608	4 013	8 124
W ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	2 223	4 584	2 386	4 709
- odszkodowania i świadczenia	1 710	3 661	2 119	3 960
- zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	331	527	53	335
- koszty likwidacji szkód	182	396	214	414
W ubezpieczeniach na życie	1 894	3 024	1 627	3 415
- odszkodowania i świadczenia	1 404	3 044	1 495	3 111
- zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	455	(90)	99	238
- koszty obsługi świadczeń	35	70	33	66
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(107)	(317)	(42)	(195)
W ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	(107)	(317)	(42)	(195)
Odszkodowania, świadczenia ubezpieczeniowe netto, razem	4 010	7 291	3 971	7 929

8.10 Koszty z tytułu prowizji i opłat

Koszty z tytułu prowizji i opłat	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Koszty transakcji kartowych i bankomatowych, w tym koszty wydanych kart	155	306	139	239
Prowizje z tytułu pozyskania klientów bankowych	31	55	22	41
Prowizje za udostępnianie bankomatów	10	22	11	21
Koszty nagród dla klientów bankowych	3	8	4	8
Koszty przelewów i przekazów	8	19	11	21
Usługi dodatkowe do produktów bankowych	5	11	7	13
Prowizje maklerskie	7	11	4	8
Koszty obsługi rachunków bankowych	1	2	1	2
Koszty operacji banknotowych	2	6	3	7
Koszty działalności powierniczej	6	10	4	9
Pozostałe prowizje	15	28	11	22
Koszty z tytułu prowizji i opłat, razem	243	478	217	391

8.11 Koszty odsetkowe

Koszty odsetkowe	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Depozyty terminowe	127	327	255	504
Depozyty bieżące	81	219	135	268
Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe	90	192	111	220
Pochodne instrumenty zabezpieczające	2	4	2	3
Pożyczki	1	3	3	5
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1	12	11	21
Kredyty bankowe zaciągnięte przez spółki z Grupy PZU	9	21	9	16
Leasing	5	15	7	14
Pozostałe	5	13	7	14
Koszty odsetkowe, razem	321	806	540	1 065

8.12 Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji szkód według rodzaju

Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji według rodzaju	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Zużycie materiałów i energii	36	83	44	89
Usługi obce	386	770	402	786
Podatki i opłaty	35	67	28	56
Koszty pracownicze	1 208	2 457	1 208	2 382
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	158	311	152	306
Amortyzacja wartości niematerialnych	100	193	94	188
Inne, w tym:	714	1 535	811	1 609
- prowizje w działalności ubezpieczeniowej	557	1 198	629	1 251
- reklama	49	97	67	129
- wynagrodzenia osób obsługujących ubezpieczenia grupowe w zakładach pracy	52	103	52	103
- pozostałe	56	137	63	126
Zmiana stanu odroczonej kosztów akwizycji	48	32	(13)	(44)
Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji szkód, razem	2 685	5 448	2 726	5 372

8.13 Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019 (przekształcone)	1 stycznia - 30 czerwca 2019 (przekształcone)
Odpis wartości firmy powstałej w wyniku nabycia Alior Banku ¹⁾	230	746	-	-
Odpis wartości firmy powstałej w wyniku nabycia Pekao ¹⁾	555	555	-	-
Podatek od instytucji finansowych	305	596	284	569
Koszty podstawowej działalności spółek nieprowadzących działalności ubezpieczeniowej, ani bankowej	185	400	188	358
Koszty z tytułu likwidacji bezpośredniej w imieniu innych zakładów ubezpieczeń	39	95	60	113
Obowiązkowe opłaty na rzecz instytucji rynku ubezpieczeniowego i bankowego	24	77	35	82
Bankowy Fundusz Gwarancyjny	67	406	32	547
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	15	31	17	34
Opłata na rzecz Komendy Głównej Straży Pożarnej oraz Związku Ochotniczych Straży Pożarnych	1	17	1	19
Wydatki z tytułu działalności prewencyjnej	15	29	6	19
Utworzenie rezerw	123	271	109	119
Amortyzacja wartości niematerialnych nabytych w transakcjach przejęcia spółek	46	90	58	116
Utworzenie odpisów na aktywa niefinansowe	164 ²⁾	170 ²⁾	2	4
Darowizny	2	28	-	23
Odsetki za zwłokę, kary, odszkodowania	4	9	3	8
Koszty dochodzenia roszczeń	18	45	19	38
Pozostałe	61	75	35	86
Pozostałe koszty operacyjne, razem	1 854	3 640	849	2 135

¹⁾ Dodatkowe informacje na ten temat zaprezentowano w punkcie 8.16.1.

²⁾ W tym odpisy z tytułu utraty wartości wartości niematerialnych zidentyfikowanych podczas nabycia Alior Banku (161 mln zł). Dodatkowe informacje na ten temat zaprezentowano w punkcie 8.16.1.

8.14 Podatek dochodowy

Łączna kwota podatku bieżącego i odroczonego	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Ujętego w rachunku zysków i strat, w tym:	(381)	(747)	(427)	(902)
- podatek bieżący	(499)	(984)	(482)	(836)
- podatek odroczonego	118	237	55	(66)
Ujętego w innych całkowitych dochodach (podatek odroczonego)	(275)	(269)	(84)	(112)
Razem	(656)	(1 016)	(511)	(1 014)

Podatek dochodowy dotyczący składników innych całkowitych dochodów	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Inne całkowite dochody brutto	1 413	1 471	427	578
Podatek dochodowy	(275)	(269)	(84)	(112)
Instrumenty dłużne	(200)	(105)	(68)	(63)
Należności od klientów z tytułu kredytów	(4)	(1)	(2)	(4)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	(45)	(148)	(9)	(24)
Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(26)	(15)	(5)	(21)
Inne całkowite dochody netto	1 138	1 202	343	466

W skład Grupy PZU wchodzi jednostki funkcjonujące w różnych krajach i podlegające odrębnym przepisom podatkowym. Przepisy dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych, fizycznych czy składek na ubezpieczenia społeczne podlegają stosunkowo częstym zmianom. Obowiązujące w krajach, w których działa Grupa PZU przepisy, zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych między organami państwowymi i przedsiębiorstwami. Rozliczenia podatkowe oraz inne (na przykład celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów (w Polsce – przez okres pięciu lat), które uprawnione są do nakładania wysokich kar, a ustalone w wyniku kontroli dodatkowe kwoty zobowiązań muszą zostać wpłacone wraz z wysokimi odsetkami. Zjawiska te generują ryzyko podatkowe, w wyniku którego kwoty wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym mogą ulec zmianie w późniejszym terminie po ostatecznym ustaleniu ich wysokości przez organy skarbowe.

PZU Finance AB (publ.), spółka zależna od PZU, w latach 2014-2015 wyemitowała 5-letnie obligacje w kwocie nominalnej 850 mln EUR, które zapadły w lipcu 2019 roku. Wpływy z emisji zostały przekazane do PZU w formie dwóch pożyczek na łączną kwotę 850 mln EUR. Płatności z tytułu pożyczek były dopasowane do płatności z tytułu obligacji pod względem terminu płatności oraz kwoty. PZU spłacił pożyczki wobec PZU Finance AB 28 czerwca 2019 roku.

W 2018 roku, w związku z wątpliwościami dotyczącymi opodatkowania na podstawie ustawy Swedish Conversion Act (2000:46) różnic kursowych w sytuacji, gdzie walutą sprawozdawczą jest euro, PZU Finance AB (publ.) wystąpiła o indywidualną interpretację do Szwedzkiej Rady ds. Interpretacji Podatkowych (Skatterättsnämnden). 13 marca 2019 roku PZU Finance AB (publ.) otrzymała interpretację, zgodnie z którą różnice kursowe z tytułu spłaty pożyczki powinny zostać opodatkowane, natomiast różnice kursowe z tytułu spłaty obligacji – nie podlegają opodatkowaniu. W ocenie Grupy PZU interpretacja Rady oznaczałaby stosowanie na terytorium Szwecji odmiennego podejścia wobec spółek raportujących w euro w porównaniu do spółek raportujących w koronach szwedzkich, co byłoby niezgodne z założeniami do ww. ustawy oraz byłoby sprzeczne z art. 63 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) dotyczącym konieczności zapewnienia swobodnego przepływu kapitału w UE lub art. 49 i 54 TFUE dotyczącymi swobody przedsiębiorczości.

3 kwietnia 2019 PZU Finance AB (publ.) zaskarżyła indywidualną interpretację podatkową Szwedzkiej Rady ds. Interpretacji Podatkowych do Naczelnego Sądu Administracyjnego (Högsta förvaltningsdomstolen). 4 maja 2020 roku Naczelny Sąd Administracyjny uchylił indywidualną interpretację i odrzucił wniosek PZU Finance AB (publ.) uznając, że nie wykazano dostatecznych podstaw do wydania indywidualnej interpretacji podatkowej, w związku z czym interpretacja nie powinna zostać wydana. W związku z odrzuceniem wniosku, Spółka będzie mogła wystąpić do szwedzkiego sądu administracyjnego I instancji.

W związku z niepewnością co do rozstrzygnięcia kwestii podatkowej Grupa PZU na 30 czerwca 2020 roku wykazuje rezerwę na ryzyko podatkowe w wysokości 85 mln zł (na 31 grudnia 2019 roku wykazywaną jako zobowiązanie w wysokości 79 mln zł).

8.15 Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Zysk netto przypisywany właścicielom jednostki dominującej	185	301	734	1 481
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	863 320 531	863 325 925	863 314 163	863 268 725
Liczba akcji wyemitowanych	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Średnia ważona liczba akcji własnych (w posiadaniu jednostek objętych konsolidacją)	(202 469)	(197 075)	(208 837)	(254 275)
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w złotych)	0,21	0,35	0,85	1,72

W okresach 6 miesięcy zakończonych odpowiednio 30 czerwca 2020 roku, jak i 30 czerwca 2019 roku nie wystąpiły transakcje ani zdarzenia powodujące rozwodnienie zysku przypadającego na jedną akcję.

8.16 Wartość firmy

Wartość firmy	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019 (przekształcone)
Pekao ¹⁾	1 714	2 269
LD ²⁾	494	471
Spółki medyczne	284	284
Alior Bank ³⁾	-	746
Segment ubezpieczeń masowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (Link4)	221	221
AAS Balta	40	38
Pozostałe	5	5
Wartość firmy, razem	2 758	4 034

¹⁾ Obejmuje wartość firmy z tytułu nabycia PIM. W wyniku przeprowadzonych testów na utratę wartości Grupa PZU podjęła decyzję o dokonaniu odpisu z tytułu utraty wartości wartości firmy powstałej w wyniku nabycia Pekao w kwocie 555 mln zł

²⁾ Obejmuje wartość firmy z tytułu nabycia oddziału LD w Estonii.

³⁾ W wyniku przeprowadzonych testów na utratę wartości Grupa PZU podjęła decyzję o dokonaniu odpisu z tytułu utraty wartości wartości firmy powstałej w wyniku nabycia Alior Banku w kwocie 746 mln zł.

8.16.1. Testy na utratę wartości

W związku z pandemią COVID-19 przeprowadzono pogłębioną analizę przesłanek utraty wartości dla wszystkich CGU. Analizie poddano między innymi: realizację bieżących planów finansowych, dynamikę zmian sprzedaży oraz rentowności, korekty do planów finansowych, uwzględniające pogorszenie perspektyw prowadzenia działalności oraz zmiany kosztu kapitału. Przeprowadzona analiza nie wykazała istnienia przesłanek utraty wartości, a w konsekwencji, konieczności przeprowadzania testów na 30 czerwca 2020 roku dla jednostek ubezpieczeniowych oraz medycznych.

W związku z serią obniżek stóp dokonanych przez NBP oraz wzrostem ryzyka kredytowego w działalności bankowej uznano, że wystąpiły przesłanki utraty wartości Pekao oraz Alior Banku, w związku z czym na 30 czerwca 2020 roku przeprowadzono test na utratę wartości firmy tych jednostek.

Test przeprowadzony na 30 czerwca 2020 roku w odniesieniu do Pekao wykazał utratę wartości, w związku z czym dokonano odpisu wartości firmy w kwocie 555 mln zł. Odpis ujęto w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałe koszty operacyjne i obciążył on wynik finansowy netto przypisywany właścicielom jednostki dominującej kwotą 555 mln zł.

Test przeprowadzony w odniesieniu do Alior Banku wykazał niedobory, które skutkowały koniecznością dokonania odpisu wartości firmy w kwocie 746 mln zł (w drugim kwartale utworzono dodatkowe 230 mln zł odpisu, ponad odpis dokonany w pierwszym kwartale w wysokości 516 mln zł) oraz wartości niematerialnych – wartości znaku towarowego i relacji z klientami – w kwocie 161 mln zł. Odpisy te wynikają z istotnego pogorszenia warunków biznesowych dla sektora bankowego, na które złożyły się m.in. obniżenie stóp procentowych przez Radę Polityki Pieniężnej oraz podwyższone ryzyko kredytowe i dodatkowe odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych, powiązane ze spowolnieniem gospodarczym. W wyniku dokonanych odpisów, wartość bilansowa wartości firmy, znaku towarowego oraz relacji z klientami na 30 czerwca 2020 roku została obniżona do zera. Odpisy z tytułu utraty wartości ujęto w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałe koszty operacyjne. Łączny wpływ na wynik finansowy netto przypisywany właścicielom jednostki dominującej odpisów z tytułu trwałej utraty wartości wszystkich ww. aktywów dotyczących Alior Banku dokonanych w pierwszym półroczu 2020 roku wyniósł 788 mln zł (272 mln zł w drugim kwartale 2020 roku).

Test na utratę wartości wartości firmy Pekao i Alior Banku

Wartość odzyskiwalną ustalono w oparciu o wartość użytkową metodą zdyskontowanych przepływów dywidendowych. Na potrzeby testu użyto projekcji finansowych na lata 2020-2026. Wydłużenie prognoz na okres przekraczający 5 lat pozwoliło w pełni uwzględnić wpływ zakładanych zmian makroekonomicznych na sytuację banków. Wobec niepewności dotyczącej długości trwania pandemii oraz jej dotkliwości dla gospodarki wartość użytkową oszacowano dla szeregu scenariuszy, w których uwzględniono różne przyszłe poziomy stóp procentowych, kosztów ryzyka i kosztów działania, w tym kosztów zwrotu prowizji w związku z wyrokiem TSUE z 11 września 2019 roku. Wartość użytkową oszacowano jako wartość średnią ważoną

prawdopodobieństwem wystąpienia scenariuszy. Ze względu na dużą niepewność, szacunki mogą ulegać w przyszłości istotnym zmianom wraz z pozyskiwaniem wiedzy co do dalszego rozwoju sytuacji.

Wartość użytkową ustalono przy stopie dyskontowej na poziomie 8,7% oraz stopie wzrostu po okresie prognozy równej 3,5%.

Najistotniejszym założeniem wpływającym na przyszłe przepływy pieniężne jest poziom przyszłych stóp procentowych. Na potrzeby testu założono, że stopa referencyjna NBP pozostanie na obecnym poziomie co najmniej do końca 2022 roku, po czym - zależnie od scenariusza - zmieni się o 0,0-1,4 p.p. Nie testowano scenariuszy zakładających dalszy spadek stóp jako mało prawdopodobnych i o ograniczonym wpływie na wyniki.

Wzrost stopy dyskontowej do poziomu 10,6% doprowadziłby do odpisania wartości firmy Pekao do zera. Spadek stopy wzrostu po okresie prognozy o 1 p.p. spowodowałby wzrost odpisu wartości firmy Pekao o 194 mln zł.

8.17 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne wg grup rodzajowych	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019 (przekształcone)
Oprogramowanie, licencje i podobne	1 407	1 278
Znaki towarowe	518	613
- Pekao	340	340
- Alior Bank ¹⁾	-	100
- pozostałe	178	173
Relacje z klientami	647	797
- Pekao	552	626
- Alior Bank ¹⁾	-	69
- pozostałe	95	102
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	438	452
Inne wartości niematerialne	17	17
Wartości niematerialne, razem	3 027	3 157

¹⁾ odpisów z tytułu utraty wartości znaku towarowego oraz relacji z klientami Alior Banku dokonano na skutek przeprowadzenia testów na utratę wartości, o których mowa w punkcie 8.16.1.

8.18 Inne aktywa

Inne aktywa	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
Rozliczenia z tytułu reasekuracji	57	279
Szacowane regresy i odzyski	143	182
Odroczone koszty informatyczne	86	79
Zarachowane należności z bezpośredniej likwidacji szkód	42	58
Koszty do rozliczenia w czasie	104	75
Zapasy	25	36
Rozliczenia z tytułu podatków od nieruchomości, środków transportu i gruntowego	21	-
Rozliczenia z tytułu kosztów odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	24	-
Zarachowane prowizje	13	14
Pozostałe składniki aktywów	22	11
Inne aktywa, razem	537	734

8.19 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wg grup rodzajowych	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019 (przeeksztalcone)
Urządzenia techniczne i maszyny	623	541
Środki transportu	189	179
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	180	257
Nieruchomości	2 856	2 921
Inne rzeczowe aktywa trwałe	337	331
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	4 185	4 229

8.20 Należności od klientów z tytułu kredytów

Należności od klientów z tytułu kredytów	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	194 709	193 244
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 532	1 381
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	214	243
Należności od klientów z tytułu kredytów, razem	196 455	194 868

Należności od klientów z tytułu kredytów	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
Segment detaliczny	108 067	105 912
Kredyty operacyjne	269	234
Kredyty konsumpcyjne	28 537	29 416
Kredyty consumer finance	3 054	2 778
Kredyty na zakup papierów wartościowych	53	65
Kredyty w rachunku karty kredytowej	968	1 087
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	74 116	71 301
Pozostałe kredyty hipoteczne	795	807
Pozostałe należności	275	224
Segment biznesowy	88 388	88 956
Kredyty operacyjne	29 806	32 760
Kredyty samochodowe	4	11
Kredyty inwestycyjne	27 544	26 820
Skupione wierzytelności (faktoring)	6 845	6 524
Kredyty w rachunku karty kredytowej	56	71
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	244	190
Pozostałe kredyty hipoteczne	9 930	9 278
Leasing finansowy	11 547	10 985
Pozostałe należności	2 412	2 317
Należności od klientów z tytułu kredytów, razem	196 455	194 868

8.21 Pochodne instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne	30 czerwca 2020		31 grudnia 2019	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty pochodne związane ze stopą procentową	6 404	5 876	2 402	2 483
Instrumenty zabezpieczające wartość godziwą – transakcje SWAP	-	209	1	161
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne – transakcje SWAP	1 297	730	459	479
Instrumenty przeznaczone do obrotu, w tym:	5 107	4 937	1 942	1 843
- transakcje FRA	-	11	-	-
- transakcje SWAP	5 099	4 924	1 933	1 841
- opcje call (zakup)	4	1	2	1
- opcje put (sprzedaż)	4	1	7	1
Instrumenty pochodne związane z kursami walut	557	507	540	420
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne – transakcje SWAP	107	131	83	25
Instrumenty przeznaczone do obrotu, w tym:	450	376	457	395
- kontakty terminowe	163	175	170	169
- transakcje SWAP	205	111	192	133
- opcje call (zakup)	56	20	49	19
- opcje put (sprzedaż)	26	70	46	74
Instrumenty pochodne związane z cenami papierów wartościowych – przeznaczone do obrotu	98	63	119	72
- opcje call (zakup)	98	63	118	4
- opcje put (sprzedaż)	-	-	1	68
Instrumenty pochodne związane z cenami towarów – przeznaczone do obrotu	229	212	46	43
- kontakty terminowe	23	12	7	5
- transakcje SWAP	39	38	14	14
- opcje call (zakup)	33	5	21	4
- opcje put (sprzedaż)	134	157	4	20
Instrumenty pochodne, razem	7 288	6 658	3 107	3 018

8.22 Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe

Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	30 czerwca 2020				31 grudnia 2019			
	w zamortyzowanym koszcie	w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	w wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem	w zamortyzowanym koszcie	w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	w wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem
Instrumenty kapitałowe	nd.	523	803	1 326	nd.	518	845	1 363
Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	nd.	nd.	4 769	4 769	nd.	nd.	4 820	4 820
Dłużne papiery wartościowe	46 840	64 275	4 395	115 510	35 930	54 693	4 602	95 225
Rządowe	39 936	43 639	4 278	87 853	29 187	37 476	4 393	71 056
Krajowe	39 729	41 296	4 130	85 155	28 985	35 373	4 255	68 613
Oprocentowanie stałe	36 531	33 558	2 723	72 812	25 785	22 820	3 054	51 659
Oprocentowanie zmienne	3 198	7 738	1 407	12 343	3 200	12 553	1 201	16 954
Zagraniczne	207	2 343	148	2 698	202	2 103	138	2 443
Oprocentowanie stałe	207	2 343	148	2 698	202	2 103	138	2 443
Pozostałe	6 904	20 636	117	27 657	6 743	17 217	209	24 169
Oprocentowanie stałe	1 327	13 168	38	14 533	892	9 032	40	9 964
Oprocentowanie zmienne	5 577	7 468	79	13 124	5 851	8 185	169	14 205
Pozostałe, w tym:	10 012	-	-	10 012	10 008	-	-	10 008
Transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	4 644	-	-	4 644	4 064	-	-	4 064
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	1 125	-	-	1 125	1 454	-	-	1 454
Pożyczki	4 243	-	-	4 243	4 490	-	-	4 490
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe, razem	56 852	64 798	9 967	131 617	45 938	55 211	10 267	111 416

Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
Grupa Azoty SA	221	232
Biuro Informacji Kredytowej SA	177	177
PSP sp. z o.o.	51	50
Polimex-Mostostal SA	34	29
Krajowa Izba Rozliczeniowa SA	15	14
Pozostałe	25	16
Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, razem	523	518

Zaangażowanie w dłużne papiery emitowane przez rządy inne niż RP

Wartość bilansowa dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez rządy inne niż RP	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
Litwa	862	756
Rumunia	176	134
Łotwa	155	149
Chorwacja	148	132
Ukraina	131	130
Indonezja	113	86
Kolumbia	87	83
Brazylia	82	80
Rosja	81	70
Panama	80	74
Bułgaria	79	74
Węgry	63	57
Filipiny	58	59
Peru	57	45
Urugwaj	55	50
Republika Południowej Afryki	53	52
Dominikana	52	56
Pozostałe	366 ¹⁾	356 ²⁾
Razem	2 698	2 443

¹⁾ Pozycja Pozostałe obejmuje obligacje 44 krajów, wobec których jednostkowe zaangażowanie bilansowe nie przekracza równowartości 50 mln zł.

²⁾ Pozycja Pozostałe obejmuje obligacje 42 krajów.

Zaangażowanie w dłużne papiery emitowane przez korporacje oraz jednostki samorządu terytorialnego

Wartość bilansowa dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez korporacje oraz jednostki samorządu terytorialnego	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
Narodowy Bank Polski	8 872	4 815
Samorządy krajowe	5 889	6 199
Banki zagraniczne	5 266	4 717
Spółki Indeksu WIG - Energia	1 899	2 375
Przetwórstwo przemysłowe	841	1 163
Usługi finansowe i ubezpieczeniowe	748	761
Spółki sektora energetyczno-paliwowego (w tym: Spółki Indeksu WIG - Paliwa)	646	651
Transport i gospodarka magazynowa	588	615
Spółki Indeksu WIG - Banki	558	558
Budownictwo i obsługa rynku nieruchomości	523	479
Usługi komunalne	412	410
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (w tym: WIG hotele i restauracje)	332	315
Górnictwo i wydobywanie (w tym: spółki indeksu WIG - Górnictwo)	319	353
Informacja i telekomunikacja (w tym: WIG Telekomunikacja)	306	201
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	187	410
Pozostałe	271	147
Razem	27 657	24 169

8.23 Należności

Należności - wartość bilansowa	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, w tym:	2 524	2 727
- należności od ubezpieczających	2 313	2 591
- należności od pośredników ubezpieczeniowych	100	112
- inne należności	111	24
Należności z tytułu reasekuracji	70	58
Inne należności	3 164	2 952
- należności z tytułu sprzedaży papierów wartościowych i depozytów zabezpieczających ¹⁾	1 558	1 065
- należności z tytułu rozliczeń kart płatniczych	593	937
- należności z tytułu dostaw i usług	256	249
- należności od budżetu, inne niż z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	125	169
- należności z tytułu prowizji dotyczących produktów pozabilansowych	210	153
- rozliczenia przewencyjne	41	47
- należności z tytułu likwidacji bezpośredniej w imieniu innych zakładów ubezpieczeń	18	26
- należności z tytułu wykonywania czynności komisarza awaryjnego	12	13
- należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	47	28
- należności z tytułu kaucji i wadium	40	39
- należności międzybankowe i międzyoddziałowe	24	35
- zwrot z Funduszu Gwarancyjnego KDPW	18	-
- pozostałe	222	191
Należności, razem	5 758	5 737

¹⁾ W pozycji wykazuje się przede wszystkim należności związane z zawartymi, lecz nierozliczonymi transakcjami dotyczącymi instrumentów finansowych.

Zarówno na 30 czerwca 2020 roku, jak i na 31 grudnia 2019 roku wartość godziwa należności nie odbiegała istotnie od ich wartości bilansowej, głównie ze względu na ich krótkoterminowy charakter oraz politykę tworzenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

8.24 Utrata wartości aktywów finansowych

Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w zamortyzowanym koszcie	1 stycznia - 30 czerwca 2020					1 stycznia - 31 grudnia 2019				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa brutto										
Stan na początek okresu	170 284	17 609	10 980	6 054	204 927	159 612	16 069	7 855	7 165	190 701
Ujęcie instrumentów w momencie nabycia, powstania, udzielenia	27 966	62	-	-	28 028	58 360	-	-	5	58 365
Zmiana wynikająca z modyfikacji przepływów pieniężnych dotyczących instrumentu	(9)	-	-	-	(9)	(2)	-	-	-	(2)
Zmiany z tytułu wyceny, sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu (z wyłączeniem reklasyfikacji)	(22 567)	(1 462)	(812)	(279)	(25 120)	(39 687)	(1 855)	(511)	(1 116)	(43 169)
Aktywa spisane z bilansu	-	-	(687)	(30)	(717)	-	(50)	(1 015)	-	(1 065)
Reklasyfikacja do koszyka 1	4 139	(4 096)	(43)	-	-	6 125	(6 064)	(61)	-	-
Reklasyfikacja do koszyka 2	(13 753)	14 164	(411)	-	-	(11 063)	11 380	(317)	-	-
Reklasyfikacja do koszyka 3	(1 082)	(1 562)	2 644	-	-	(2 789)	(1 997)	4 786	-	-
Inne zmiany, w tym różnice kursowe	260	12	178	3	453	(272)	126	243	-	97
Stan na koniec okresu	165 238	24 727	11 849	5 748	207 562	170 284	17 609	10 980	6 054	204 927
Oczekiwane straty kredytowe										
Stan na początek okresu	(800)	(1 321)	(5 247)	(4 315)	(11 683)	(870)	(1 189)	(3 601)	(4 801)	(10 461)
Utworzenie odpisów dla instrumentów nowo nabytych, powstałych, udzielonych	(225)	(1)	-	-	(226)	(815)	-	-	(3)	(818)
Zmiany z tytułu wyceny, poziomu ryzyka kredytowego, sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu (z wyłączeniem reklasyfikacji)	207	(425)	(1 253)	99	(1 372)	1 007	(501)	(2 186)	452	(1 228)
Aktywa spisane z bilansu	-	-	687	30	717	-	50	1 015	-	1 065
Reklasyfikacja do koszyka 1	(240)	222	18	-	-	(371)	347	24	-	-
Reklasyfikacja do koszyka 2	108	(215)	107	-	-	134	(238)	104	-	-
Reklasyfikacja do koszyka 3	62	262	(324)	-	-	132	224	(356)	-	-
Inne zmiany, w tym różnice kursowe	(3)	(133)	(149)	(4)	(289)	(17)	(14)	(247)	37	(241)
Stan na koniec okresu	(891)	(1 611)	(6 161)	(4 190)	(12 853)	(800)	(1 321)	(5 247)	(4 315)	(11 683)
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	164 347	23 116	5 688	1 558	194 709	169 484	16 288	5 733	1 739	193 244

Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 stycznia - 30 czerwca 2020					1 stycznia - 31 grudnia 2019				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa										
Stan na początek okresu	772	609	-	-	1 381	1 511	-	-	-	1 511
Ujęcie instrumentów w momencie nabycia, powstania, udzielenia	99	-	-	-	99	571	-	-	-	571
Zmiana wyceny	(16)	80	-	-	64	-	(6)	-	-	(6)
Zmiany z tytułu sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu (z wyłączeniem reklasyfikacji)	(3)	(8)	-	-	(11)	(686)	(16)	-	-	(702)
Reklasyfikacja do koszyka 2	(138)	138	-	-	-	(624)	624	-	-	-
Inne zmiany	3	(4)	-	-	(1)	-	7	-	-	7
Stan na koniec okresu	717	815	-	-	1 532	772	609	-	-	1 381
Oczekiwane straty kredytowe										
Stan na początek okresu	(4)	(17)	-	-	(21)	(14)	-	-	-	(14)
Utworzenie odpisów dla instrumentów nowo nabytych, powstałych, udzielonych	(1)	-	-	-	(1)	(2)	-	-	-	(2)
Zmiany z tytułu wyceny lub poziomu ryzyka kredytowego (z wyłączeniem reklasyfikacji)	(2)	(2)	-	-	(4)	2	(9)	-	-	(7)
Zmiany z tytułu sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3
Reklasyfikacja do koszyka 2	1	(1)	-	-	-	8	(8)	-	-	-
Inne zmiany	1	(1)	-	-	-	(1)	-	-	-	(1)
Stan na koniec okresu	(5)	(21)	-	-	(26)	(4)	(17)	-	-	(21)

Odpis dotyczący należności od klientów z tytułu kredytów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się w kapitale z aktualizacji wyceny i nie pomniejsza on wartości bilansowej aktywów.

Dłużne inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	1 stycznia - 30 czerwca 2020					1 stycznia - 31 grudnia 2019				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa brutto										
Stan na początek okresu	35 614	368	34	-	36 016	34 657	35	33	2	34 727
Ujęcie instrumentów w momencie nabycia, powstania, udzielenia	16 685	-	-	-	16 685	9 538	-	-	-	9 538
Zmiana wyceny	439	-	-	-	439	683	-	-	-	683
Zmiany z tytułu sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu (z wyłączeniem reklasyfikacji)	(6 305)	(14)	-	-	(6 319)	(9 112)	-	-	(2)	(9 114)
Reklasyfikacja do koszyka 1 ¹⁾	312	(312)	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasyfikacja do koszyka 2	-	-	-	-	-	(332)	332	-	-	-
Inne zmiany, w tym różnice kursowe	101	(1)	-	-	100	180	1	1	-	182
Stan na koniec okresu	46 846	41	34	-	46 921	35 614	368	34	-	36 016
Oczekiwane straty kredytowe										
Stan na początek okresu	(33)	(19)	(34)	-	(86)	(35)	(7)	(33)	-	(75)
Utworzenie odpisów dla instrumentów nowo nabytych, powstałych, udzielonych	(12)	-	-	-	(12)	(6)	-	-	-	(6)
Zmiany z tytułu wyceny lub poziomu ryzyka kredytowego (z wyłączeniem reklasyfikacji)	12	-	-	-	12	(4)	(3)	-	-	(7)
Zmiany z tytułu sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu	5	1	-	-	6	5	-	-	-	5
Reklasyfikacja do koszyka 1	(16)	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasyfikacja do koszyka 2	-	-	-	-	-	9	(9)	-	-	-
Inne zmiany, w tym różnice kursowe	(1)	-	-	-	(1)	(2)	-	(1)	-	(3)
Stan na koniec okresu	(45)	(2)	(34)	-	(81)	(33)	(19)	(34)	-	(86)
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	46 801	39	-	-	46 840	35 581	349	-	-	35 930

¹⁾ w wyniku poprawy indywidualnej oceny emitenta dokonano reklasyfikacji obligacji samorządowych do koszyka 1

Wartość odpisów na oczekiwane straty kredytowe dotyczące transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży wynosi zero.

Dłużne inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 stycznia - 30 czerwca 2020					1 stycznia - 31 grudnia 2019				
	Ko- szyk 1	Ko- szyk 2	Ko- szyk 3	POCI	Razem	Ko- szyk 1	Ko- szyk 2	Ko- szyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa										
Stan na początek okresu	54 537	156	-	-	54 693	38 142	73	-	-	38 215
Ujęcie instrumentów w momencie nabycia, powstania, udzielenia	117 864	-	-	-	117 864	203 057	-	-	-	203 057
Zmiana wyceny	940	(4)	-	-	936	725	(5)	-	-	720
Zmiana wynikająca z modyfikacji przepływów pieniężnych dotyczących instrumentu	(8)	-	-	-	(8)	(8)	-	-	-	(8)
Zmiany z tytułu sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu (z wyłączeniem reklasyfikacji)	(109 544)	(25)	-	-	(109 569)	(187 893)	-	-	-	(187 893)
Reklasyfikacja do koszyka 1	13	(13)	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasyfikacja do koszyka 2	(12)	12	-	-	-	(87)	87	-	-	-
Inne zmiany, w tym różnice kursowe	359	-	-	-	359	601	1	-	-	602
Stan na koniec okresu	64 149	126	-	-	64 275	54 537	156	-	-	54 693
Oczekiwane straty kredytowe										
Stan na początek okresu	(41)	(2)	-	-	(43)	(37)	(3)	-	-	(40)
Utworzenie odpisów dla instrumentów nowo nabytych, powstałych, udzielonych	(4)	-	-	-	(4)	(18)	-	-	-	(18)
Zmiany z tytułu wyceny lub poziomu ryzyka kredytowego (z wyłączeniem reklasyfikacji)	(19)	(11)	-	-	(30)	(1)	2	-	-	1
Zmiany z tytułu sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu	6	-	-	-	6	14	-	-	-	14
Reklasyfikacja do koszyka 1	(1)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasyfikacja do koszyka 2	1	(1)	-	-	-	1	(1)	-	-	-
Stan na koniec okresu	(58)	(13)	-	-	(71)	(41)	(2)	-	-	(43)

Odpis dotyczący dłużnych inwestycyjnych (lokacyjnych) aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się w kapitale z aktualizacji wyceny i nie pomniejsza on wartości bilansowej aktywów.

Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	1 stycznia - 30 czerwca 2020					1 stycznia - 31 grudnia 2019				
	Ko-szyk 1	Ko-szyk 2	Ko-szyk 3	POCI	Razem	Ko-szyk 1	Ko-szyk 2	Ko-szyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa brutto										
Stan na początek okresu	1 455	1	-	-	1 456	2 770	1	9	-	2 780
Ujęcie instrumentów w momencie nabycia, powstania, udzielenia	69 299	-	-	-	69 299	228 598	-	-	-	228 598
Zmiana wyceny	30	-	-	-	30	4	-	-	-	4
Zmiany z tytułu sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu (z wyłączeniem reklasyfikacji)	(69 655)	-	-	-	(69 655)	(229 902)	-	-	-	(229 902)
Inne zmiany, w tym różnice kursowe	(3)	(1)	-	-	(4)	(15)	-	(9)	-	(24)
Stan na koniec okresu	1 126	-	-	-	1 126	1 455	1	-	-	1 456
Oczekiwane straty kredytowe										
Stan na początek okresu	(2)	-	-	-	(2)	(2)	-	(9)	-	(11)
Utworzenie odpisów dla instrumentów nowo nabytych, powstałych, udzielonych	(3)	-	-	-	(3)	(6)	-	-	-	(6)
Zmiany wynikające ze zmian wycen instrumentów lub poziomu ryzyka kredytowego (z wyłączeniem reklasyfikacji)	3	-	-	-	3	2	-	-	-	2
Inne zmiany, w tym różnice kursowe	1	-	-	-	1	4	-	9	-	13
Stan na koniec okresu	(1)	-	-	-	(1)	(2)	-	-	-	(2)
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	1 125	-	-	-	1 125	1 453	1	-	-	1 454

Pożyczki	1 stycznia - 30 czerwca 2020					1 stycznia - 31 grudnia 2019				
	Ko- szyk 1	Ko- szyk 2	Ko- szyk 3	POCI	Razem	Ko- szyk 1	Ko- szyk 2	Ko- szyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa brutto										
Stan na początek okresu	4 517	-	-	-	4 517	4 595	-	-	-	4 595
Ujęcie instrumentów w momencie nabycia, powstania, udzielenia	842	-	-	-	842	547	-	-	-	547
Zmiana wyceny	61	-	-	-	61	14	-	-	-	14
Zmiany z tytułu sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu (z wyłączeniem reklasyfikacji)	(1 146)	-	-	-	(1 146)	(577)	(61)	-	-	(638)
Reklasyfikacja do koszyka 2	(79)	79	-	-	-	(61)	61	-	-	-
Inne zmiany	-	-	-	-	-	(1)	-	-	-	(1)
Stan na koniec okresu	4 195	79	-	-	4 274	4 517	-	-	-	4 517
Oczekiwane straty kredytowe										
Stan na początek okresu	(27)	-	-	-	(27)	(60)	-	-	-	(60)
Utworzenie odpisów dla instrumentów nowo nabytych, powstałych, udzielonych	(5)	-	-	-	(5)	(2)	-	-	-	(2)
Zmiany z tytułu wyceny lub poziomu ryzyka kredytowego (z wyłączeniem reklasyfikacji)	(6)	-	-	-	(6)	33	(2)	-	-	31
Zmiany z tytułu sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu	7	-	-	-	7	1	3	-	-	4
Reklasyfikacja do koszyka 2	5	(5)	-	-	-	1	(1)	-	-	-
Stan na koniec okresu	(26)	(5)	-	-	(31)	(27)	-	-	-	(27)
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	4 169	74	-	-	4 243	4 490	-	-	-	4 490

Należności	1 stycznia -	1 stycznia -
	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
Wartość bilansowa brutto		
Stan na początek okresu	6 825	7 282
Zmiany w okresie	67	(457)
Stan na koniec okresu	6 892	6 825
Oczekiwane straty kredytowe		
Stan na początek okresu	(1 088)	(939)
Zmiany w okresie	(46)	(149)
Stan na koniec okresu	(1 134)	(1 088)
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	5 758	5 737

8.25 Wartość godziwa

8.25.1. Opis technik wyceny

8.25.1.1. Dłużne papiery wartościowe i pożyczki

Wartości godziwe dłużnych papierów wartościowych określa się na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku lub wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny, a w przypadku ich braku – przy wykorzystaniu modeli wyceny odnoszonych do publikowanych notowań instrumentów finansowych, stóp procentowych i indeksów giełdowych.

Grupa PZU dokonuje wewnętrznej weryfikacji wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny, porównując je z dostępnymi wycenami z innych źródeł, opierających się na danych obserwowalnych na rynku.

Wartość godziwą pożyczek oraz dłużnych papierów wartościowych, dla których nie istnieje aktywny rynek, wyznacza się metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Współczynniki dyskontowe określa się w oparciu o krzywą rentowności papierów rządowych przesuniętą o *spread* kredytowy. Jest on wyliczany na dzień najnowszej emisji w stosunku do ceny emisyjnej i powoduje równoległe przesunięcie krzywej rentowności papierów rządowych o stałą wartość na całej jej długości lub jako różnica pomiędzy rentownościami notowanych dłużnych papierów wartościowych emitentów o podobnym ratingu i działających w podobnych branżach a rentownością obligacji rządowych (w przypadku papierów denominowanych w euro są to obligacje rządu Niemiec) przemnożona przez współczynnik ustalany na dzień emisji, uwzględniający w krzywej dyskontowej ryzyko specyficzne danego emitenta.

8.25.1.2. Kapitałowe aktywa finansowe

Wartości godziwe kapitałowych aktywów finansowych określa się na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku, a w przypadku gdy nie są one dostępne – w oparciu o obecną wartość przyszłych, prognozowanych wyników spółek lub modeli wyceny bazujących na dostępnych danych rynkowych.

8.25.1.3. Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych

Wartości godziwe jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych określa się według wartości jednostki uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych publikowanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Wycena ta odzwierciedla udział Grupy PZU w aktywach netto tych funduszy.

8.25.1.4. Instrumenty pochodne

Dla instrumentów pochodnych notowanych na aktywnym rynku za wartość godziwą przyjmuje się cenę zamknięcia notowań na dzień bilansowy.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych nienotowanych na aktywnym rynku, w tym kontraktów terminowych (ang. *forward*) oraz kontraktów zamiany oprocentowania typu IRS (ang. *interest rate swap*) określana jest metodą zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania przepływów pieniężnych używane są stawki z krzywych OIS (ang. *overnight indexed swaps*) uwzględniających walutę, w której denominowany jest depozyt zabezpieczający dla danego instrumentu.

Wartość godziwa opcji związanych z lokatami strukturyzowanymi określana jest na podstawie wycen podawanych przez wystawców tych opcji, z uwzględnieniem weryfikacji tych wycen przeprowadzanej przez Grupę PZU, w oparciu o posiadane własne modele wyceny.

8.25.1.5. Należności od klientów z tytułu kredytów

W celu ustalenia zmiany wartości godziwej należności od klientów z tytułu kredytów (z pominięciem kredytów w rachunku bieżącym) marże osiąmane na nowo udzielonych kredytach (w miesiącu poprzedzającym datę, na którą sporządza się skonsolidowane sprawozdanie finansowe) porównuje się z marżami na całym portfelu kredytowym. Jeśli marże na nowo przyznawanych kredytach są wyższe niż marże na dotychczasowym portfelu, wartość godziwa portfela kredytów jest niższa od jego wartości bilansowej.

Należności od klientów z tytułu kredytów zostały zaklasyfikowane w całości do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej ze względu na fakt zastosowania modelu wyceny z istotnymi nieobserwowanymi danymi wejściowymi, czyli bieżącymi marżami osiąganymi na nowo udzielanych kredytach.

8.25.1.6. Nieruchomości wyceniane w wartości godziwej

W zależności od charakteru danej nieruchomości, wartość godziwą określa się za pomocą metody porównawczej, dochodowej lub pozostałościowej.

Metodą porównawczą wycenia się wolne grunty pod zabudowę i niektóre mniejsze i mniej wartościowe budynki (takie jak lokale mieszkalne, garaże itp.). Metoda porównawcza zakłada ustalenie wartości godziwej poprzez odniesienie do obserwowalnych cen rynkowych, z uwzględnieniem współczynników korygujących. Współczynniki korygujące uwzględniają przykładowo takie czynniki jak upływ czasu i trend zmian cen rynkowych, lokalizacja, ekspozycja, przeznaczenie w planie zagospodarowania przestrzennego, dostępność komunikacyjna i dojazd, powierzchnia, sąsiedztwo (w tym położenie względem atrakcyjnych obiektów), możliwości inwestycyjne, warunki fizyczne, forma władania itp.

Metoda dochodowa zakłada oszacowanie wartości godziwej nieruchomości na podstawie zdyskontowanej wartości przepływów pieniężnych. W kalkulacji uwzględnia się takie zmienne jak stopa kapitalizacji, poziom czynszów, poziom kosztów eksploatacyjnych, rezerwa z tytułu pustostanów, straty z tytułu zwolnień w płatnościach czynszu i zaległości czynszowych itp. Poziom zmiennych opisanych powyżej różni się w zależności od charakteru i przeznaczenia wycenianej nieruchomości (powierzchnia biurowa, powierzchnia handlowa, powierzchnia logistyczno-magazynowa), jej nowoczesności oraz lokalizacji (dojazd, odległość od centrum, dostępność, ekspozycja itp.), a także parametrów właściwych dla danego rynku lokalnego (m.in. stopy kapitalizacji, stawki czynszu, koszty eksploatacji).

Metodę pozostałościową stosuje się do określenia wartości rynkowej jeżeli nieruchomość ma być objęta pracami budowlanymi. Wartość godziwą nieruchomości określa się jako różnicę wartości nieruchomości po wykonaniu robót budowlanych oraz przeciętnych wartości kosztów tych robót, z uwzględnieniem zysków uzyskiwanych na rynku podobnych nieruchomości.

Nieruchomości wykazywane w wartości godziwej wyceniają licencjonowani rzeczoznawcy majątkowi. Akceptacja każdej z takich wycen jest dodatkowo poprzedzona przeglądem przez pracowników jednostek Grupy PZU w celu eliminacji potencjalnych omyłek i niespójności. Powstające ewentualne wątpliwości wyjaśniane są na bieżąco.

Nieruchomości inwestycyjne wycenia się zgodnie z poniższymi zasadami:

- nieruchomości posiadane przez fundusze inwestycyjne zależne od PZU – wyceniane co 6 miesięcy – na dni kończące każde półrocze i rok obrotowy;
- nieruchomości inwestycyjne posiadane przez spółki Grupy PZU – najbardziej wartościowe pozycje wyceniane są w przypadku stwierdzenia przesłanek o możliwej istotnej zmianie wartości (przeważnie z częstotliwością roczną). Bez względu na wartość, każda nieruchomość inwestycyjna jest wyceniana nie rzadziej niż raz na 5 lat;
- nieruchomości przeznaczone do sprzedaży – wyceniane przed rozpoczęciem ich aktywnej ekspozycji na rynku, zgodnie z wymogami MSSF 5.

8.25.1.7. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązania podporządkowane

Wartość godziwą zobowiązań z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych, w tym zobowiązań podporządkowanych, wyznacza się jako wartość bieżącą oczekiwanych płatności w oparciu o bieżące krzywe procentowe oraz bieżący *spread* kredytowy.

8.25.1.8. Zobowiązania z tytułu depozytów

Ze względu na fakt, że depozyty przyjmuje się w ramach bieżącej działalności na bazie dziennej, a więc ich warunki są zbliżone do aktualnych warunków rynkowych identycznych transakcji, a czas do zapadalności tych pozycji jest krótki, uznaje się, że dla zobowiązań wobec klientów o zapadalności do 1 roku wartość godziwa nie odbiega istotnie od wartości bilansowej. Dla depozytów powyżej 1 roku wartość godziwą ustala się jako kwotę przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych zdyskontowanych na daną datę bilansową za pomocą stopy rynkowej wolnej od ryzyka powiększonej o marżę.

8.25.1.9. Inne zobowiązania

Zobowiązania z tytułu kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta

Zobowiązania z tytułu kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta wyceniane są zgodnie z wartością godziwą aktywów stanowiących pokrycie zobowiązań funduszu kapitałowego powiązanego z danym kontraktem inwestycyjnym.

Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych

Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych wyceniane są zgodnie z wartością godziwą składników majątku funduszu inwestycyjnego (wg udziału w aktywach netto funduszu inwestycyjnego).

Zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych pożyczonych w celu dokonania krótkiej sprzedaży wyceniane są w wartości godziwej pożyczonych papierów.

8.25.2. Hierarchia wartości godziwej

W oparciu o dane wejściowe wykorzystywane przy ustalaniu wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów i zobowiązań, dla których zaprezentowano wartość godziwą, klasyfikowane są do następujących poziomów:

- Poziom I – aktywa i zobowiązania wyceniane na bazie cen notowanych (nieskorygowanych) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów i zobowiązań. Do tego poziomu zaklasyfikowano:
  - płynne notowane dłużne papiery wartościowe;
  - akcje i certyfikaty inwestycyjne notowane na giełdach;
  - instrumenty pochodne notowane na giełdach;
  - zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych notowanych na giełdach (krótka sprzedaż).
- Poziom II – aktywa i zobowiązania, których wycena opiera się na danych wejściowych innych niż ceny notowane zaliczane do Poziomu I, które są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośredni (bazujący na cenach). Do tego poziomu zaklasyfikowano:

- notowane dłużne papiery wartościowe wyceniane na podstawie wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny;
  - instrumenty pochodne – m. in. FX Swap, FX Forward, IRS, CIRS, FRA;
  - jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych;
  - nieruchomości inwestycyjne lub nieruchomości przeznaczone do sprzedaży, wycenione przy zastosowaniu metody porównawczej, obejmujące wolne grunty pod zabudowę i niektóre mniejsze i mniej wartościowe budynki (w tym lokale mieszkalne, garaże itp.);
  - zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych;
  - kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta.
- Poziom III – aktywa, których wycena opiera się na danych wejściowych niemożliwych do zaobserwowania na rynkach (dane wejściowe nieobserwowalne). Do tego poziomu zaklasyfikowano:
    - nienotowane dłużne papiery wartościowe oraz nie płynne notowane dłużne papiery wartościowe (w tym nieskarbowe papiery dłużne emitowane przez inne podmioty finansowe, jednostki samorządu terytorialnego, podmioty niefinansowe), wyceniane modelami opartymi na zdyskontowanych przepływach pieniężnych;
    - nieruchomości inwestycyjne lub nieruchomości przeznaczone do sprzedaży, wycenione przy zastosowaniu metody dochodowej lub metody pozostałościowej;
    - należności od klientów z tytułu kredytów oraz zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów;
    - opcje wbudowane w certyfikaty depozytowe wyemitowane przez spółki Grupy PZU oraz opcje zawarte na rynku międzybankowym w celu zabezpieczenia pozycji z tytułu opcji wbudowanych.

W sytuacji gdy do wyceny składnika aktywów lub zobowiązań używane są dane wejściowe klasyfikowane do różnych poziomów hierarchii wartości godziwej, wyceniany składnik przypisuje się do najniższego poziomu, z którego pochodzą dane wejściowe, mające istotny wpływ na całość wyceny.

Na wartość wyceny zakwalifikowanych do poziomu III składników aktywów lub zobowiązań istotny wpływ mają dane wejściowe nieobserwowalne.

Wyceniane aktywa	Dane nieobserwowalne	Charakterystyka	Wpływ na wycenę
Należności od klientów z tytułu kredytów	Marża płynności oraz bieżąca marża ze sprzedaży danej grupy produktowej	Wartości godziwe szacuje się przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment udzielenia kredytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa kredytów bez rozpoznanej utraty wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów gotówkowych zdyskontowanych na daną datę bilansową pomniejszonych o oczekiwaną stratę kredytową. Stopa dyskонтująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę płynności oraz bieżącą marżę ze sprzedaży dla danej grupy produktowej kredytu. Marża wyznaczana jest w podziale na grupy produktowe i termin do zapadalności. Dla celów szacowania wartości godziwej kredytów walutowych wykorzystywana jest marża płynności dla kredytów w złotych skorygowana o kwotowania transakcji fx swap i basis-swap. Wartość godziwa kredytów o rozpoznanej utracie wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych odzysków zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej ponieważ średnie oczekiwane odzyski uwzględniają w pełni element ryzyka kredytowego. W przypadku kredytów nieposiadających harmonogramu spłat (kredyty w rachunku bieżącym, overdrafty oraz karty kredytowe) przyjmuje się, że wartość godziwa równa jest wartości bilansowej.	Korelacja ujemna

Wyceniane aktywa	Dane nieobserwowalne	Charakterystyka	Wpływ na wycenę
Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów	Marża ze sprzedaży	Wartości godziwe szacuje się przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment przyjęcia depozytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa depozytów terminowych jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów gotówkowych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę ze sprzedaży. Marża wyznaczana jest na podstawie depozytów przyjętych w ostatnim kwartale w podziale na grupy produktowe i termin do zapadalności. W przypadku depozytów krótkoterminowych (depozytów bieżących, overnight oraz w rachunku oszczędnościowym) za wartość godziwą przyjęto wartość bilansową.	Korelacja ujemna
Opcje wbudowane w certyfikaty depozytowe wyemitowane przez spółki Grupy PZU oraz opcje zawarte na rynku międzybankowym w celu zabezpieczenia pozycji z tytułu opcji wbudowanych	Parametry modelu	Instrumentami wbudowanymi są proste opcje (<i>plain vanilla</i>) oraz opcje egzotyczne na pojedyncze akcje, indeksy, towary oraz inne wskaźniki rynkowe, w tym indeksy stóp procentowych oraz kursy walutowe i ich koszyki. Wszystkie wydzielone opcje są na bieżąco domykane na rynku międzybankowym. Opcje walutowe wyceniane są w oparciu o model wyceny opcji Garmana-Kohlhagena (a w przypadku opcji barierowych i azjatyckich w oparciu o tzw. rozszerzony model Garmana-Kohlhagena). Opcje egzotyczne wbudowane w umowy depozytowe i ich domknięcia są wyceniane przy pomocy techniki Monte-Carlo przy założeniu modelu geometrycznego ruchu Browna dla czynników ryzyka.	
Niepłynne obligacje i pożyczki	Spready kredytowe	<i>Spready</i> obserwuje się na wszystkich obligacjach (ich seriach) lub pożyczkach tego samego emitenta lub emitenta o podobnej charakterystyce. Te <i>spready</i> obserwowane są w dniach emisji nowych serii obligacji, dniach zawierania nowych umów pożyczek oraz w dniach transakcji rynkowych, których przedmiotem są wierzytelności wynikające z tych obligacji i pożyczek.	Korelacja ujemna
Nieruchomości inwestycyjne oraz nieruchomości przeznaczone do sprzedaży	Stopa kapitalizacji	Stopę kapitalizacji ustala się na podstawie analizy stóp zwrotu osiągniętych w transakcjach dla podobnych nieruchomości.	Korelacja ujemna
	Koszty budowy	Wartość kosztów budowy określa się na podstawie rynkowych kosztów budowy pomniejszych o koszty poniesione na dzień wyceny.	Korelacja dodatnia
	Miesięczna stawka czynszu za 1m ² odpowiedniego rodzaju powierzchni lub za jedno miejsce parkingowe	Stawki czynszu obserwuje się dla podobnych nieruchomości, podobnej jakości, w podobnych lokalizacjach oraz zbliżonej wielkości wynajmowanej powierzchni.	Korelacja dodatnia
Instrumenty pochodne	Parametry modelu	Opcje walutowe wyceniane są w oparciu o model wyceny opcji Garmana-Kohlhagena (a w przypadku opcji barierowych i azjatyckich w oparciu o tzw. rozszerzony model Garmana-Kohlhagena). Opcje egzotyczne wbudowane w umowy depozytowe i ich domknięcia są wyceniane przy pomocy techniki Monte-Carlo przy założeniu modelu geometrycznego ruchu Browna dla czynników ryzyka.	
Emisje własne oraz pożyczki podporządkowane	Spread emisji ponad krzywą rynkową	W przypadku zastosowania do wyceny historycznego <i>spreadu</i> emisji ponad krzywą rynkową, emisje takie klasyfikuje się do poziomu III hierarchii wartości godziwej.	Korelacja ujemna
Instrumenty kapitałowe nienotowane na aktywnym rynku		Kwotowania serwisów finansowych, obecna wartość przyszłych, prognozowanych wyników spółek lub modele wyceny bazujące na dostępnych danych rynkowych.	

8.25.3. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej

Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej	30 czerwca 2020				31 grudnia 2019			
	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa								
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	30 906	26 487	7 405	64 798	32 595	15 555	7 061	55 211
Instrumenty kapitałowe	270	1	252	523	271	1	246	518
Dłużne papiery wartościowe	30 636	26 486	7 153	64 275	32 324	15 554	6 815	54 693
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	4 741	4 884	342	9 967	4 985	4 996	286	10 267
Instrumenty kapitałowe	562	-	241	803	613	6	226	845
Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	101	4 648	20	4 769	111	4 690	19	4 820
Dłużne papiery wartościowe	4 078	236	81	4 395	4 261	300	41	4 602
Należności od klientów z tytułu kredytów	-	-	1 746	1 746	-	-	1 624	1 624
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	1 532	1 532	-	-	1 381	1 381
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	214	214	-	-	243	243
Pochodne instrumenty finansowe	12	7 178	98	7 288	4	2 985	118	3 107
Nieruchomości inwestycyjne	-	157	2 120	2 277	-	153	1 828	1 981
Zobowiązania								
Instrumenty pochodne	10	6 586	62	6 658	3	2 947	68	3 018
Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	-	153	-	153	-	90	-	90
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (<i>unit-linked</i>)	-	247	-	247	-	259	-	259
Zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych (krótka sprzedaż)	481	-	-	481	293	-	-	293

Zmiana stanu aktywów i zobowiązań zaklasyfikowanych do Poziomu III hierarchii wartości godziwej w okresie zakończonym 30 czerwca 2020	Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy			Instrumenty pochodne - aktywa	Instrumenty pochodne - zobowiązania	Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w wartości godziwej		Nieruchomości inwestycyjne
	Kapitałowe	Dłużne	Kapitałowe	Certyfikaty inwestycyjne	Dłużne			przez inne całkowite dochody	przez wynik finansowy	
Stan na początek okresu	246	6 815	226	19	41	118	68	1 381	243	1 828
Nabycie / otwarcie pozycji/ udzielenie	4	151	-	1	442	3	3	99	-	83
Reklasyfikacje z poziomu II ¹⁾	-	766	2	-	36	-	-	-	-	-
Reklasyfikacje z aktywów przeznaczonych do sprzedaży do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	296
Zyski lub straty ujęte w rachunku zysków i strat:	-	78	5	-	(2)	-	4	11	(3)	155
- przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej	-	77	-	-	-	-	-	11	(3)	-
- wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
- zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	-	-	5	-	(2)	-	4	-	-	155
Zyski lub straty ujęte w innych całkowitych dochodach	2	(93)	-	-	-	-	-	(3)	-	-
Sprzedaż/rozliczenia/spląty	-	(315)	-	-	(434)	(23)	(13)	44	(26)	-
Reklasyfikacje do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(256)
Reklasyfikacje do poziomu II	-	(249)	-	-	(2)	-	-	-	-	-
Zmiany w umowach leasingu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
Różnice kursowe	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-
Stan na koniec okresu	252	7 153	241	20	81	98	62	1 532	214	2 120

¹⁾ Informacje o reklasyfikacjach zaprezentowano w punkcie 8.25.6.

Zmiana stanu aktywów i zobowiązań zaklasyfikowanych do Poziomu III hierarchii wartości godziwej w roku zakończonym 31 grudnia 2019	Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy			Instrumenty pochodne - aktywa	Instrumenty pochodne - zobowiązania	Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w wartości godziwej		Nieruchomości inwestycyjne
	Kapitałowe	Dłużne	Kapitałowe	Certyfikaty inwestycyjne	Dłużne			przez inne całkowite dochody	przez wynik finansowy	
Stan na początek okresu	212	6 996	115	14	123	68	36	1 511	303	1 556
Ujęcie aktywów z tytułu prawa do użytkowania (MSSF16)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44
Nabycie / otwarcie pozycji/ udzielenie	-	997	-	-	573	26	21	167	-	195
Reklasyfikacje z poziomu II ¹⁾	-	545	-	-	-	1	-	-	-	-
Reklasyfikacje z aktywów przeznaczonych do sprzedaży do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Zyski lub straty ujęte w rachunku zysków i strat:	-	176	111	3	6	57	36	29	(2)	48
- przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej	-	170	-	-	-	-	-	29	(2)	-
- wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji	-	6	-	-	1	-	-	-	-	-
- zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	-	-	111	3	5	57	36	-	-	48
Zyski lub straty ujęte w innych całkowitych dochodach	34	35	-	-	-	-	-	16	-	-
Sprzedaż/rozliczenia/spląty	-	(1 851)	-	-	(661)	(34)	(25)	(342)	(58)	(4)
Reklasyfikacje do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(12)
Reklasyfikacje do poziomu II	-	(83)	-	-	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Stan na koniec okresu	246	6 815	226	19	41	118	68	1 381	243	1 828

¹⁾ Informacje o reklasyfikacjach zaprezentowano w punkcie 8.25.6.

8.25.4. Aktywa i zobowiązania niewyceniane w wartości godziwej

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań, dla których jest ona tylko ujawniana	30 czerwca 2020				31 grudnia 2019			
	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa								
Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-	-	192 276	192 276	-	-	193 964	193 964
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	35 205	4 894	22 224	62 323	26 032	2 149	21 742	49 923
Dłużne papiery wartościowe	35 205	3 595	13 436	52 236	26 032	1 123	12 674	39 829
Transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	-	1 149	3 495	4 644	-	738	3 326	4 064
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	-	150	976	1 126	-	288	1 168	1 456
Pożyczki	-	-	4 317	4 317	-	-	4 574	4 574
Zobowiązania								
Zobowiązania wobec banków	-	985	6 940	7 925	-	897	5 728	6 625
Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów	-	-	247 194	247 194	-	-	219 233	219 233
Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych ¹⁾	-	5 427	2 321	7 748	-	6 700	2 667	9 367
Zobowiązania podporządkowane ¹⁾	-	2 766	3 918	6 684	-	2 766	4 014	6 780
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-	194	42	236	-	599	-	599

¹⁾ Do poziomu II zaklasyfikowano te zobowiązania, na wycenę których nieobserwowalne parametry nie miały istotnego wpływu. Przede wszystkim są to zobowiązania z tytułu obligacji emitowanych przez Pekao.

8.25.5. Zmiany sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2020 roku, jak i w 2019 roku nie dokonywano zmian sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, których wartość byłaby istotna z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

8.25.6. Przesunięcia pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej

W przypadku zmiany sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań, wynikających np. z utraty (lub uzyskania) dostępności notowań obserwowanych na aktywnym rynku przenosi się takie aktywa lub zobowiązania pomiędzy Poziomami I i II.

Składniki aktywów lub zobowiązań są przenoszone pomiędzy poziomami II i III (odpowiednio między poziomami III i II) gdy:

- następuje zmiana modelu wyceny będąca efektem zastosowania nowych czynników nieobserwowalnych (odpowiednio obserwowalnych) lub
- dotychczas stosowane czynniki, których wpływ na wycenę jest istotny przestają być (odpowiednio stają się) obserwowalne na aktywnym rynku.

Przeniesienia pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej dokonywane są na koniec każdego kwartału wg wartości na ten dzień.

Wybuch pandemii COVID-19 pośrednio przyczynił się do wzrostu zmienności na rynkach finansowych i spadku płynności niektórych segmentów rynku, w szczególności – korporacyjnych i municypalnych papierów wartościowych. Skutkowało to reklasyfikacją niektórych aktywów do niższych poziomów wartości godziwej.

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2020 roku dokonano następujących przeniesień aktywów pomiędzy poziomami wartości godziwej:

- z Poziomu III do Poziomu II przeniesiono obligacje korporacyjne, które wyceniono przy użyciu rynkowych informacji o cenach porównywalnych instrumentów finansowych, obligacje municypalne, dla których wpływ szacowanych parametrów kredytowych miał nieistotny wpływ na wycenę oraz instrumenty pochodne rynku kapitałowego, dla których szacowany parametr (korelacja) nie wpływał istotnie na wycenę;
- z Poziomu II do Poziomu III przeniesiono obligacje korporacyjne i municypalne, dla których wpływ szacowanych parametrów kredytowych na wycenę był istotny oraz obligacje skarbowe, dla których wpływ szacowanego spreadu do obligacji referencyjnej miał istotny wpływ na wycenę oraz instrumenty kapitałowe, dla których wpływ parametrów nieobserwowalnych na aktywnym rynku miał istotny wpływ na wycenę;
- z Poziomu II do Poziomu I przeniesiono obligacje skarbowe, które wyceniono przy pomocy kwotowań z aktywnego rynku;
- z Poziomu I do Poziomu II przeniesiono obligacje rządowe, dla których dokonano wyceny z wykorzystaniem informacji o cenach porównywalnych instrumentów finansowych oraz jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, dla których zaprzestano wyceny na podstawie kwotowań na rynku, ze względu na spadek jego aktywności.

W 2019 roku dokonano następujących przeniesień aktywów pomiędzy poziomami wartości godziwej:

- z poziomu III do poziomu II przeniesiono obligacje municypalne i korporacyjne, dla których dokonano wyceny przy użyciu rynkowych informacji o cenach porównywalnych instrumentów finansowych, obligacje municypalne i korporacyjne, dla których wpływ szacowanych parametrów kredytowych miał nieistotny wpływ na wycenę z uwagi na brak istotnego wpływu nieobserwowalnego czynnika (korelacji) na wycenę,
- z poziomu II do poziomu III przeniesiono obligacje korporacyjne i municypalne, dla których wpływ szacowanych parametrów kredytowych na wycenę był istotny oraz instrumenty pochodne rynku kapitałowego, dla których szacowany parametr (korelacja) istotnie wpływał na wycenę.

8.26 Zmiany w klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2020 roku nie dokonano zmiany klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów.

8.27 Stopień narażenia na ryzyko kredytowe

W kolejnych tabelach zaprezentowano ekspozycję na ryzyko kredytowe aktywów obciążonych ryzykiem kredytowym wg ratingów (przyjęto najniższy rating dla danego aktywa z publikowanych przez Fitch, Standard&Poor's i Euroring). Ekspozycję na ryzyko kredytowe wynikające z transakcji warunkowych przedstawiono jako ekspozycję wobec emitenta papierów przyjętych jako zabezpieczenie.

W zestawieniu nie uwzględniono należności od klientów z tytułu kredytów oraz należności z tytułu umów ubezpieczeniowych. Wynikało to ze znacznego rozproszenia tych portfeli aktywów, skutkującego m.in. znacznym udziałem należności od podmiotów i osób fizycznych nieposiadających ratingów.

Aktywa obciążone ryzykiem kredytowym na 30 czerwca 2020 roku	AAA	AA	A	BBB	BB	B	Brak ratingu	Aktywa na ryzyko klienta	Razem
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – wartość bilansowa	442	-	37 920	657	139	-	7 682	-	46 840
- wartość bilansowa brutto	445	-	37 928	659	141	-	7 748	-	46 921
- odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	(3)	-	(8)	(2)	(2)	-	(66)	-	(81)
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody – wartość bilansowa	3 825	66	39 102	4 332	402	-	16 548	-	64 275
- odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych ¹⁾	(22)	-	(8)	(10)	(3)	-	(28)	-	(71)
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy – wartość bilansowa	1	865	2 218	69	35	27	35	1 145	4 395
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych i transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży – wartość bilansowa	-	-	836	605	170	-	3 417	741	5 769
- wartość bilansowa brutto	-	-	836	605	170	-	3 418	741	5 770
- odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	-	-	-	-	-	-	(1)	-	(1)
Pożyczki – wartość bilansowa	-	-	-	-	88	-	4 155	-	4 243
- wartość bilansowa brutto	-	-	-	-	90	-	4 184	-	4 274
- odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	-	-	-	-	(2)	-	(29)	-	(31)
Instrumenty pochodne	4 737	55	754	526	4	-	1 181	31	7 288
Udział reasekuratorów w rezerwach szkodowych	-	195	743	-	-	-	177	-	1 115
Należności z tytułu reasekuracji	-	14	28	-	-	-	28	-	70
Razem	9 005	1 195	81 601	6 189	838	27	33 223	1 917	133 995

¹⁾ Odpis ujmuje się w kapitale z aktualizacji wyceny i nie pomniejsza on wartości bilansowej aktywów.

Aktywa obciążone ryzykiem kredytowym na 31 grudnia 2019 roku	AAA	AA	A	BBB	BB	B	Brak ratingu	Aktywa na ryzyko klienta	Razem
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – wartość bilansowa	-	-	29 396	990	37	-	5 507	-	35 930
- wartość bilansowa brutto	-	-	29 402	991	39	-	5 584	-	36 016
- odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	-	-	(6)	(1)	(2)	-	(77)	-	(86)
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody – wartość bilansowa	3 632	59	40 046	4 132	447	-	6 377	-	54 693
- odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych ¹⁾	(13)	-	(9)	(5)	(2)	-	(14)	-	(43)
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy – wartość bilansowa	2	16	3 191	169	39	26	43	1 116	4 602
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych i transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży – wartość bilansowa	-	-	1 482	323	128	-	3 536	49	5 518
- wartość bilansowa brutto	-	-	1 482	323	128	-	3 538	49	5 520
- odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	-	-	-	-	-	-	(2)	-	(2)
Pożyczki – wartość bilansowa	-	-	-	-	698	-	3 792	-	4 490
- wartość bilansowa brutto	-	-	-	-	699	-	3 818	-	4 517
- odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	-	-	-	-	(1)	-	(26)	-	(27)
Instrumenty pochodne	1 393	39	587	372	2	-	671	43	3 107
Udział reasekuratorów w rezerwach szkodowych	-	135	657	1	-	-	207	-	1 000
Należności z tytułu reasekuracji	-	10	29	-	-	-	19	-	58
Razem	5 027	259	75 388	5 987	1 351	26	20 152	1 208	109 398

¹⁾ Odpis ujmuje się w kapitale z aktualizacji wyceny i nie pomniejsza on wartości bilansowej aktywów.

W tabeli poniżej przedstawiono współczynniki ryzyka kredytowego wykorzystywane przez Grupę PZU do pomiaru ryzyka kredytowego.

Ratingi Standard&Poor's	AAA	AA	A	BBB	BB	B	Brak ratingu
Współczynnik 30 czerwca 2020	0,70%	0,72%	1,24%	3,32%	11,78%	23,74%	20,22%
Współczynnik 31 grudnia 2019	0,70%	0,73%	1,28%	3,44%	12,22%	24,21%	20,62%

Wielkość ryzyka kredytowego dla aktywów, dla których ryzyko ponosi Grupa PZU na 30 czerwca 2020 roku wynosiła 8 112 mln zł (na 31 grudnia 2019 roku: 5 535 mln zł; a przy zastosowaniu współczynników z 30 czerwca 2020 roku wartość ta wyniosłaby 5 411 mln zł).

8.28 Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży

Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
Grupy przeznaczone do sprzedaży	421	475
RUCH ¹⁾	(25)	-
Aktywa	140	-
Zobowiązania	165	-
Pozostałe grupy przeznaczone do sprzedaży	446	475
Aktywa	478	504
Nieruchomości inwestycyjne	431	454
Należności	7	9
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4	6
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	34	34
Inne aktywa	2	1
Zobowiązania	32	29
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13	6
Inne zobowiązania	15	11
Zobowiązania wobec banków	3	-
Zobowiązania z tytułu pożyczek	-	5
Pozostałe zobowiązania finansowe	1	6
Inne rezerwy	-	1
Inne aktywa przeznaczone do sprzedaży	69	76
Rzeczowe aktywa trwałe	39	33
Nieruchomości inwestycyjne	30	43
Aktywa i grupy aktywów przeznaczone do sprzedaży	687	580
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	197	29

¹⁾ Dodatkowe informacje na temat klasyfikacji aktywów i zobowiązań RUCH jako grupy przeznaczonej do sprzedaży zaprezentowano w punkcie 2.3.1.1.

W pozycji „Nieruchomości inwestycyjne” i w sekcji „Pozostałe grupy przeznaczone do sprzedaży” zaprezentowano przede wszystkim nieruchomości przeznaczone do sprzedaży przez fundusze inwestycyjne sektora nieruchomości ze względu na osiągnięcie przewidywanego horyzontu inwestycyjnego.

8.29 Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy ujmuje się w wysokości określonej w statucie jednostki dominującej i zarejestrowanej w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Wszystkie akcje zostały w pełni opłacone.

Stan na 30 czerwca 2020 roku i 31 grudnia 2019 roku

Seria/emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej (w zł)	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	na okaziciela	brak	brak	604 463 200	60 446 320	gotówka	23.01.1997	27.12.1991
B	na okaziciela	brak	brak	259 059 800	25 905 980	aport	31.03.1999	01.01.1999
Liczba akcji razem				863 523 000				
Kapitał zakładowy razem					86 352 300			

8.30 Podział zysku jednostki dominującej

Informacje o podziale zysku jednostki dominującej zaprezentowano w punkcie 17.

8.31 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	30 czerwca 2020			31 grudnia 2019		
	brutto	udział reasekuratorów	udział własny	brutto	udział reasekuratorów	udział własny
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	24 786	(1 783)	23 003	24 457	(1 856)	22 601
Rezerwa składek	8 569	(667)	7 902	8 765	(856)	7 909
Rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	25	-	25	14	-	14
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	10 112	(855)	9 257	9 676	(785)	8 891
- na szkody zgłoszone	3 600	(743)	2 857	3 414	(670)	2 744
- na szkody niezgłoszone (IBNR)	4 339	(86)	4 253	4 210	(90)	4 120
- na koszty likwidacji szkód	2 173	(26)	2 147	2 052	(25)	2 027
Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent	6 078	(261)	5 817	5 999	(215)	5 784
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	2	-	2	3	-	3
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	22 783	-	22 783	22 872	-	22 872
Rezerwa składek	104	-	104	106	-	106
Rezerwa ubezpieczeń na życie	16 399	-	16 399	16 346	-	16 346
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	578	-	578	622	-	622
- na szkody zgłoszone	153	-	153	167	-	167
- na szkody niezgłoszone (IBNR)	419	-	419	449	-	449
- na koszty obsługi świadczeń	6	-	6	6	-	6
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	5	-	5	6	-	6
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	200	-	200	214	-	214
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	5 497	-	5 497	5 578	-	5 578
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, razem	47 569	(1 783)	45 786	47 329	(1 856)	45 473

8.32 Zobowiązania podporządkowane

	Wartość nominalna (w mln)	Waluta	Oprocentowanie	Data emisji (otrzymania) / Data wykupu (spłaty)	Wartość bilansowa 30 czerwca 2020 (w mln zł)	Wartość bilansowa 31 grudnia 2019 (w mln zł)
Zobowiązania zaliczane do funduszy własnych PZU						
Obligacje podporządkowane PZU	2 250	PLN	WIBOR 6M + marża	30 czerwca 2017 29 lipca 2027	2 279	2 279
Zobowiązania zaliczane do funduszy własnych Pekao						
Obligacje serii A	1 250	PLN	WIBOR 6M + marża	30 października 2017 29 października 2027	1 255	1 257
Obligacje serii B	550	PLN	WIBOR 6M + marża	15 października 2018 16 października 2028	553	554
Obligacje serii C	200	PLN	WIBOR 6M + marża	15 października 2018 14 października 2033	201	201
Obligacje serii D	350	PLN	WIBOR 6M + marża	4 czerwca 2019 4 czerwca 2031	350	351
Obligacje serii D1	400	PLN	WIBOR 6M + marża	4 grudnia 2019 4 czerwca 2031	401	401
Zobowiązania zaliczane do funduszy własnych Alior Banku						
Obligacje serii F	322	PLN	WIBOR 6M+ marża	26 września 2014 26 września 2024	224	225
Obligacje serii G	193	PLN	WIBOR 6M + marża	31 marca 2015 31 marca 2021	195	196
Obligacje serii I oraz I1	183	PLN	WIBOR 6M+ marża	4 grudnia 2015 6 grudnia 2021	147	148
Obligacje serii K oraz K1	600	PLN	WIBOR 6M+ marża	20 października 2017 20 października 2025	604	605
Obligacje Meritum Bank serii B	67	PLN	WIBOR 6M+ marża	29 kwietnia 2013 29 kwietnia 2021	68	68
Obligacje serii EUR001	10	EUR	LIBOR 6M+ marża	4 lutego 2016 4 lutego 2022	46	44
Obligacje serii P1A	150	PLN	WIBOR 6M+ marża	27 kwietnia 2016 16 maja 2022	151	151
Obligacje serii P1B	70	PLN	WIBOR 6M+ marża	29 kwietnia 2016 16 maja 2024	70	70
Obligacje serii P2A	150	PLN	WIBOR 6M+ marża	14 grudnia 2017 29 grudnia 2025	150	150
Zobowiązania podporządkowane					6 694	6 700

Niższa wartość bilansowa zobowiązań podporządkowanych w stosunku do wartości nominalnej wynika z faktu, iż część wyemitowanych przez Alior Bank obligacji została objęta przez konsolidowane fundusze inwestycyjne.

8.33 Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
Obligacje	2 820	3 976
Certyfikaty depozytowe	3 420	3 940
Listy zastawne	1 446	1 357
Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych, razem	7 686	9 273

8.34 Zobowiązania wobec banków

Zobowiązania wobec banków	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
Depozyty bieżące	1 204	412
Depozyty jednodniowe	430	419
Depozyty terminowe	13	41
Kredyty otrzymane	5 819	5 427
Pozostałe zobowiązania	446	305
Zobowiązania wobec banków, razem	7 912	6 604

8.35 Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów

Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
Depozyty bieżące	198 686	151 417
Depozyty terminowe	46 607	66 414
Pozostałe zobowiązania	855	757
Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów, razem	246 148	218 588

8.36 Inne zobowiązania

Inne zobowiązania	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019 (przekształcone)
Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej	886	675
Zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych (krótka sprzedaż)	481	293
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (<i>unit-linked</i>)	247	259
Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	153	90
Zobowiązanie z tytułu rozliczenia nabycia akcji Tomma	5	33
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	9 508	9 734
Koszty do zapłacenia	1 324	1 979
Zarachowane koszty prowizji agencyjnej	361	390
Zarachowane koszty wynagrodzeń	195	217
Zarachowane koszty reasekuracji	209	706
Zarachowane nagrody dla pracowników	290	367
Pozostałe	269	299
Przychody pobierane z góry	396	322
Pozostałe zobowiązania	7 788	7 433
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	236	599
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 116	1 066
Zobowiązania z tytułu transakcji na instrumentach finansowych	1 280	905
Zobowiązania wobec banków z tytułu dokumentów płatniczych rozliczanych w systemach rozliczeń międzybankowych	1 231	1 096
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	881	892
Zobowiązania z tytułu rozliczeń kart płatniczych	424	408
Rozrachunki publiczno-prawne	251	289
Zobowiązania z tytułu składek na rzecz BFG	626	356
Zobowiązania z tytułu reasekuracji	357	197
Oszacowane zobowiązania pozaubezpieczeniowe	95	161
Zobowiązania wobec pracowników	63	47
Oszacowane zwroty wynagrodzeń w związku z rezygnacją lub odstąpieniem klientów banków od ubezpieczeń zawieranych przy sprzedaży produktów kredytowych	68	69
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	319	258
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	267	352
Zobowiązania wobec budżetu inne niż z tytułu podatku dochodowego	125	182
Zobowiązania z tytułu darowizn	20	23
Zobowiązania Alior Banku z tytułu ubezpieczeń produktów bankowych oferowanych klientom banku	13	12
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	12	15
Zobowiązanie z tytułu zwrotu kosztów kredytu	58	106
Zobowiązania z tytułu likwidacji bezpośredniej	23	29
Pozostałe	323	371
Inne zobowiązania, razem	10 394	10 409

8.37 Inne rezerwy

Zmiana stanu innych rezerw w okresie zakończonym 30 czerwca 2020	Stan na początek okresu	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Inne zmiany	Stan na koniec okresu
Rezerwa na udzielone gwarancje i poręczenia	358	375	-	(150)	2	585
Rezerwa na potencjalne zwroty kosztów kredytów	254	109	(190)	-	-	173
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	34	144	(55)	-	-	123
Rezerwa na ryzyko podatkowe	-	-	-	-	85	85
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania	80	6	(11)	-	-	75
Rezerwa na ryzyko prawne dotyczące kredytów hipotecznych we frankach szwajcarskich	22	7	-	(3)	-	26
Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK	85	-	-	(57)	-	28
Pozostałe	34	5	(7)	(1)	-	31
Inne rezerwy, razem	867	646	(263)	(211)	87	1 126

Zmiana stanu innych rezerw w okresie zakończonym 31 grudnia 2019	Stan na początek okresu	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Inne zmiany	Stan na koniec okresu
Rezerwa na udzielone gwarancje i poręczenia	316	331	-	(289)	-	358
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania	67	48	(26)	(12)	3	80
Rezerwa na potencjalne zwroty kosztów kredytów	-	272	(18)	-	-	254
Rezerwa na ryzyko prawne dotyczące kredytów hipotecznych we frankach szwajcarskich	-	22	-	-	-	22
Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK	85	-	-	-	-	85
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	20	85	(78)	-	7	34
Pozostałe	31	16	(8)	(5)	-	34
Inne rezerwy, razem	519	774	(130)	(306)	10	867

Rezerwa na udzielone gwarancje i poręczenia

Pozycja zawiera rezerwy tworzone przez banki na potencjalne utraty korzyści ekonomicznych wynikających z ekspozycji pozabilansowych (np. udzielonych gwarancji lub ekspozycji kredytowych).

Rezerwa na potencjalne zwroty kosztów kredytu

11 września 2019 roku opublikowano wyrok TSUE w sprawie C-383/18. Rozstrzygając sprawę, TSUE orzekł, że artykuł 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z 23 kwietnia 2008 roku w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG należy interpretować w ten sposób, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta.

Trybunał jednoznacznie przesądził, że przy przedpłacie konsument jest uprawniony do obniżki wszystkich kosztów wchodzących w skład całkowitego kosztu kredytu. Wyrok ten jednakże nie wskazał sposobu kalkulacji takiej obniżki w odniesieniu do kosztów jednorazowych, takich jak prowizje i opłaty przygotowawcze.

Aprobowaną przez Prezesa UOKiK oraz Rzecznika Finansowego formułą rozliczania się z kredytobiorcami z kosztów kredytu jest tzw. formuła liniowa, która proporcjonalność odnosi do okresu pomiędzy rzeczywistą datą spłaty kredytu a datą spłaty określoną w umowie i nakazuje równy podział kosztu jednorazowego na poszczególne terminy płatności.

W drugim kwartale 2020 roku Grupa PZU zaktualizowała szacunek ryzyka prawnego wynikającego z przedpłat kredytów konsumenckich dokonywanych przed dniem wyroku TSUE i utworzyła dodatkową rezerwę w wysokości 109 mln zł, która obciążała pozostałe koszty operacyjne. Aktualizacja szacunku wynika z uwzględnienia najbardziej aktualnych danych

dotyczących reklamacji w zakresie zwrotu kosztów kredytu, jak również kwot zwrotu. Wartość bilansowa rezerwy na 30 czerwca 2020 roku wyniosła 173 mln zł. Jej wysokość stanowi najlepszy możliwy szacunek oparty na danych historycznych dotyczących wcześniejszych spłat kredytów konsumenckich oraz na obserwowanej historycznej ilości wpływających reklamacji dotyczących proporcjonalnego zwrotu prowizji, w tym po orzeczeniu TSUE, jak również uwzględniający oczekiwania w zakresie trendów dotyczących poziomu przyszłych reklamacji. Oszacowanie rezerwy wymagało przyjęcia szeregu założeń eksperckich i wiąże się z istotną niepewnością wynikającą m. in. z krótkiego czasu obserwacji i trudnej do oszacowania zmienności obserwowanych trendów dotyczących liczby i kwot zgłaszanych reklamacji. Z tego względu kwota rezerwy będzie podlegała aktualizacji w kolejnych okresach w zależności od kształtowania się liczby reklamacji i kwot do zwrotu.

Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji

Zarząd Pekao poinformował, że 20 lutego 2020 roku, zgodnie z postanowieniami ustawy o zasadach rozwiązywania stosunków pracy, podjął uchwałę o zamiarze przeprowadzenia zwolnień grupowych i rozpoczęciu procedury konsultacji w sprawie zwolnień grupowych.

Zamiarem Zarządu Pekao jest rozwiązanie umowy o pracę z maksymalnie 1 200 pracownikami oraz zmiana warunków zatrudnienia maksymalnie 1 350 pracownikom w okresie od 13 marca 2020 roku do 31 października 2020 roku, przy czym Pekao może podjąć jednostronną decyzję o wydłużeniu procesu o nie więcej niż 5 miesięcy.

Całość kosztów związanych z rozwiązaniem umów o pracę i zmianą warunków zatrudnienia pracowników Pekao w ramach zwolnień grupowych, a także z restrukturyzacją sieci placówek oszacowano na 144 mln zł i w tej wysokości utworzono rezerwę restrukturyzacyjną. Wartość bilansowa tej rezerwy na 30 czerwca 2020 roku wyniosła 111 mln zł.

Na pozostałą część salda składa się:

- 10 mln zł – dotyczące procesu restrukturyzacji prowadzonego w PZU i PZU Życie (na 31 grudnia 2019 roku: 10 mln zł);
- 2 mln – dotyczące procesów restrukturyzacyjnych w Alior Banku (na 31 grudnia 2019 roku: 5 mln zł).

Rezerwa na ryzyko podatkowe

Dodatkowe informacje na temat rezerwy na ryzyko podatkowe zaprezentowano w punkcie 8.14.

Rezerwa na ryzyko prawne dotyczące walutowych kredytów hipotecznych we frankach szwajcarskich

3 października 2019 roku TSUE wydał orzeczenie w sprawie skutków ewentualnej abuzywności postanowień indywidualnej umowy kredytu indeksowanego do franka szwajcarskiego udzielonego przez jeden z banków. TSUE dokonał wykładni przepisów dyrektywy Rady 93/13/EW z 5 kwietnia 1993 roku w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich na kanwie umowy kredytu indeksowanego do franka szwajcarskiego. TSUE wskazał skutki uznania ewentualnej abuzywności klauzul przeliczeniowych przez sąd krajowy, nie badając jednocześnie w ogóle ewentualnej abuzywności postanowień umownych. TSUE nie przesądził, że w przypadku ustalenia przez sąd krajowy ewentualnej abuzywności automatycznie nastąpić powinno ustalenie przez sąd nieważności całej umowy. Ocena w tym zakresie pozostaje do rozstrzygnięcia przez sąd krajowy, przy czym TSUE nie wykluczył możliwości uzupełnienia luki powstałej w wyniku abuzywności klauzul przeliczeniowych za pomocą krajowych przepisów dyspozytywnych.

Orzeczenie TSUE stanowi ogólne wytyczne dla polskich sądów powszechnych. Ostateczne rozstrzygnięcia podejmowane przez polskie sądy będą dokonywane na podstawie przepisów UE interpretowanych zgodnie z wyrokiem TSUE, mając na uwadze przepisy prawa krajowego i analizę indywidualnych okoliczności każdej sprawy. Jednocześnie trudno nadal mówić o ukształtowanej linii orzeczniczej w sprawach kredytów hipotecznych we frankach szwajcarskich, co potwierdzają często wzajemnie wykluczające się orzeczenia sądów powszechnych, a także służące rozwiązaniu wątpliwości sądów zapytania prawne do TSUE i Sądu Najwyższego.

Biorąc pod uwagę obserwowany w sektorze bankowym wzrost liczby pozwów dotyczących walutowych kredytów hipotecznych we frankach szwajcarskich oraz niejednorodność linii orzeczniczej dotyczącej powyższych kredytów, Grupa PZU oszacowała rezerwę na ryzyko prawne związane z umowami kredytów hipotecznych walutowych we franku szwajcarskim, której wysokość na 30 czerwca 2020 roku wyniosła 74 mln zł (na 31 grudnia 2019 roku: 59 mln zł), z czego 26 mln zł (na 31 grudnia 2019 roku: 22 mln zł) dotyczy ekspozycji sptaconych na datę bilansową (i jest ujmowane w „Innych rezerwach”), a 48 mln zł (na 31 grudnia

2019 roku: 37 mln zł) – ekspozycji niespłaconych na datę bilansową, ujętych jako element odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych.

Wartość rezerwy dla toczących się spraw spornych ustala się na podstawie opinii prawnych dotyczących oceny wzorców umownych walutowych kredytów hipotecznych w CHF oraz na indywidualnej ocenie (dla każdego pozwu) ryzyka przegrania danej sprawy w sądzie przy uwzględnieniu charakteru żądania pozwu, a także możliwych skutków finansowych.

Ponadto, na 30 czerwca 2020 roku Grupa PZU oszacowała rezerwę portfelową w wysokości 43 mln zł (na 31 grudnia 2019 roku: 39 mln zł) na przyszłe możliwe pozwy, której wartość opiera się na ocenie ryzyka prawnego. Kalkulując kwotę rezerwy Grupa PZU szacuje wartość portfela, dla którego w przyszłości mogą zostać wniesione pozwy dotyczące kwestionowania umowy kredytowej, prawdopodobieństwo przegrania ewentualnych przyszłych spraw sądowych oraz możliwe skutki finansowe przegrania sprawy sądowej, biorąc pod uwagę możliwość:

- unieważnienia całej umowy kredytu hipotecznego walutowego w CHF w efekcie uznania klauzuli waloryzacyjnej za niedozwoloną,
- uznania, że klauzule zawarte w umowie kredytowej stanowią niedozwolone postanowienia umowne skutkujące ustaleniem salda kredytu w PLN oraz pozostawienie oprocentowania kredytu w oparciu o stawkę LIBOR tzw. odfrankowanie,
- uznania klauzuli waloryzacyjnej za abuzywną i zastąpienia je kursem średnim NBP,
- oddalenia powództwa.

Biorąc pod uwagę niejednolite orzecznictwo sądowe dotyczące walutowych kredytów hipotecznych w CHF oraz krótki, z punktu widzenia biegu spraw sądowych, okres danych historycznych dotyczących pozwów sądowych związanych z takimi kredytami, oszacowanie rezerwy wymagało przyjęcia przez Grupę PZU eksperckich założeń i wiąże się z istotną niepewnością. Grupa PZU będzie monitorowała wpływ orzeczenia TSUE na kierunek podejmowanych przez polskie sądy decyzji oraz praktykę rynkową i zachowania kredytobiorców oraz dokonywała aktualizacji wszystkich założeń przyjętych w procesie tworzenia rezerwy.

Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK

Szczegółowe informacje na ten temat rozwiązania rezerwy w wysokości 57 mln zł, dotyczącej kary nałożonej w postępowaniu Prezesa UOKiK wobec PZU zaprezentowano w punkcie 18.2.

Kwota 28 mln dotyczy kary zwróconej przez UOKiK do Pekao. Ze względu na potencjalne ryzyko wypływu środków w związku z tą sprawą Grupa PZU utrzymuje rezerwę z tego tytułu.

8.38 Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

Zmiana stanu zobowiązań wynikająca z działalności finansowej w okresie zakończonym 30 czerwca 2020	Stan na początek okresu	Zmiany wynikające z przepływów pieniężnych	Naliczenia i płatności odsetkowe oraz rozliczenia dyskonta i premii	Różnice kursowe	Inne zmiany	Stan na koniec okresu
Kredyty otrzymane	5 427	194	3	195	-	5 819
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	9 273	(1 637)	39	11	-	7 686
Obligacje	3 976	(1 180)	24	-	-	2 820
Certyfikaty depozytowe	3 940	(536)	15	-	1	3 420
Listy zastawne	1 357	79	-	11	(1)	1 446
Zobowiązania podporządkowane	6 700	(86)	79	1	-	6 694
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	599	(363)	5	-	(5)	236
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 066	(147)	30	(1)	168	1 116
Zobowiązania finansowe, razem	23 065	(2 039)	156	206	163	21 551

Zmiana stanu zobowiązań wynikająca z działalności finansowej w okresie zakończonym 31 grudnia 2019	Stan na początek okresu	Ujęcie zobowiązań z tytułu leasingu (MSSF 16)	Zmiany wynikające z przepływów pieniężnych	Naliczenia i płatności odsetkowe oraz rozliczenia dyskonta i premii	Różnice kursowe	Zmiana składu grupy	Inne zmiany	Stan na koniec okresu
Kredyty otrzymane	4 386	-	938	6	33	53	11	5 427
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	12 009	-	(2 828)	103	(1)	-	(10)	9 273
Obligacje	5 922	-	(2 022)	74	2	-	-	3 976
Certyfikaty depozytowe	4 542	-	(631)	29	-	-	-	3 940
Listy zastawne	1 545	-	(175)	-	(3)	-	(10)	1 357
Zobowiązania podporządkowane	6 061	-	453	176	-	10	-	6 700
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	540	-	55	4	-	-	-	599
Zobowiązania z tytułu pożyczek	-	-	(5)	-	-	5	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu	10	1 301	(297)	(24)	(1)	23	54	1 066
Zobowiązania finansowe, razem	23 006	1 301	(1 684)	265	31	91	55	23 065

9. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań oraz zobowiązań warunkowych

Aktywami stanowiącymi zabezpieczenie zobowiązań oraz zobowiązań warunkowych są przede wszystkim obligacje oraz wierzytelności zabezpieczone hipoteką (w przypadku emisji hipotecznych listów zastawnych) i depozyty pieniężne (w przypadku pokrycia Funduszu Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Giełdowych na rzecz Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych). Tabela prezentuje wartość bilansową zabezpieczenia wg rodzaju zabezpieczanego zobowiązania.

Aktywa finansowe zastawione jako zabezpieczenie zobowiązań i zobowiązań warunkowych	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
Wartość bilansowa aktywów finansowych zastawionych jako zabezpieczenie zobowiązań	10 684	10 522
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	189	598
Pokrycie Funduszu ochrony środków gwarantowanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	985	938
Pokrycie zobowiązań do zapłaty na fundusz gwarancyjny na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	168	122
Pokrycie zobowiązań do zapłaty na fundusz przymusowej restrukturyzacji (BFG)	365	302
Kredyt lombardowy i techniczny	5 985	5 758
Inne kredyty	710	709
Emisja hipotecznych listów zastawnych	1 960	1 872
Pokrycie Funduszu Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Giełdowych na rzecz Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych	42	33
Transakcje pochodne	280	190
Wartość bilansowa aktywów finansowych zastawionych jako zabezpieczenie zobowiązań warunkowych	-	-
Aktywa finansowe zastawione jako zabezpieczenie zobowiązań i zobowiązań warunkowych, razem	10 684	10 522

10. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Aktywa i zobowiązania warunkowe	30 czerwca 2020	31 grudnia 2019
Aktywa warunkowe, w tym:	6	6
- otrzymane gwarancje i poręczenia	6	6
Zobowiązania warunkowe	62 132	59 437
- z tytułu limitów odnawialnych w rachunkach ROR oraz kart kredytowych	11 705	10 603
- z tytułu kredytów i pożyczek w transzach	31 092	29 867
- udzielone poręczenia i gwarancje	9 967	9 782
- roszczenia ubezpieczeniowe sporne	694	773
- inne roszczenia sporne	213	212
- pozostałe, w tym:	8 461	8 200
- gwarantowanie emisji papierów wartościowych	3 569	3 636
- faktoring	3 570	3 300
- limit intra – day	389	339
- akredytywy i promesy	751	732
- pozostałe	182	193

Udzielenie przez PZU lub jednostki zależne poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2020 roku, jak i w 2019 roku ani PZU, ani jednostki zależne nie udzieliły poręczeń kredytu lub pożyczki, ani nie udzieliły gwarancji – łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu – jeżeli łączna wartość istniejących poręczeń lub gwarancji byłaby istotna.

11. Zarządzanie kapitałem własnym

3 października 2016 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła uchwałę w sprawie zatwierdzenia polityki kapitałowej i dywidendowej Grupy PZU na lata 2016 – 2020 („Polityka”).

Zgodnie z Polityką Grupa PZU dąży do:

- efektywnego zarządzania kapitałem poprzez optymalizację wykorzystania kapitału z perspektywy Grupy PZU;
- maksymalizacji stopy zwrotu z kapitału dla akcjonariuszy podmiotu dominującego w szczególności przy zachowaniu poziomu bezpieczeństwa i utrzymaniu zasobów kapitałowych na cele strategicznego rozwoju poprzez akwizycje;
- zapewnienia wystarczających środków finansowych na pokrycie zobowiązań Grupy PZU wobec klientów.

Polityka zarządzania kapitałem opiera się m. in. na następujących zasadach:

- zarządzanie kapitałem (w tym kapitałem nadwyżkowym) Grupy PZU na poziomie PZU jako podmiotu dominującego;
- utrzymanie docelowych współczynników wypłacalności na poziomie 200% dla Grupy PZU, PZU oraz PZU Życie (wg. Wypłacalność II);
- utrzymanie wskaźnika dźwigni finansowej Grupy PZU na poziomie nie wyższym niż 0,35;
- zapewnienie środków na rozwój i akwizycje w najbliższych latach;
- brak emisji akcji przez PZU w okresie obowiązywania Polityki.

Polityka dywidendowa Grupy PZU i PZU zakłada, że:

- wysokość dywidendy proponowanej przez Zarząd PZU za dany rok obrotowy, ustalana jest w oparciu o skonsolidowany wynik finansowy Grupy PZU przypisany jednostce dominującej, przy czym:
  - nie więcej niż 20% powiększy zyski zatrzymane (kapitał zapasowy) na cele związane z rozwojem organicznym i innowacjami oraz realizacją inicjatyw wzrostowych;
  - nie mniej niż 50% podlega wypłacie w ramach rocznej dywidendy;

- pozostała część zostanie wypłacona w ramach rocznej dywidendy lub powiększy zyski zatrzymane (kapitał zapasowy) w przypadku realizacji w danym roku istotnych nakładów związanych z realizacją założeń Strategii Grupy PZU, w tym w szczególności w ramach transakcji fuzji i przejęć;

z zastrzeżeniem punktów poniżej:

- zgodnie z planami Zarządu PZU oraz własną oceną ryzyki i wypłacalności podmiotu dominującego środki własne podmiotu dominującego oraz Grupy PZU po deklaracji lub wypłacie dywidendy, pozostają na poziomie, który zapewnia spełnienie warunków określonych w polityce kapitałowej;
- przy określeniu dywidendy uwzględniane są rekomendacje organu nadzoru w zakresie dywidendy.

Zewnętrzne wymogi kapitałowe

Zgodnie z ustawą o działalności ubezpieczeniowej, kalkulację wymogu kapitałowego oparto o ryzyka rynkowe, aktuarialne (ubezpieczeniowe), niewypłacalności kontrahenta, katastroficzne i operacyjne. Aktywa, zobowiązania, a w konsekwencji środki własne, stanowiące pokrycie wymogu kapitałowego wycenia się w wartości godziwej. Wymóg kapitałowy kalkulowany jest zgodnie z formułą standardową na poziomie całej Grupy PZU.

Na podstawie art. 412 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej Grupa PZU zobowiązana jest sporządzać i ujawniać roczne sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej na poziomie grupy, zgodnie z zasadami Wypłacalność II. Sprawozdanie za rok 2019, opublikowane 28 maja 2020 roku dostępne jest na stronie <https://www.pzu.pl/relacje-inwestorskie/informacje-finansowe>. Zgodnie z art. 290 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń podlega badaniu przez firmę audytorską.

Niezależnie od powyższego, niektóre jednostki Grupy PZU zobowiązane są do przestrzegania własnych wymogów kapitałowych, nałożonych właściwymi regulacjami prawnymi.

Współczynnik wypłacalności Grupy PZU na 31 grudnia 2019 roku, opublikowany w sprawozdaniu na temat wypłacalności i kondycji finansowej Grupy PZU za 2019 rok wyniósł 245%. Niepodlegający badaniu, ani przeglądowi przez firmę audytorską współczynnik wypłacalności (zarówno jednostkowy, jak i skonsolidowany) na koniec pierwszego półrocza 2020 roku utrzymywał się powyżej poziomu 200%.

Utrzymywane poziomy współczynnika wypłacalności są zgodne z założonymi w polityce kapitałowej Grupy PZU.

12. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

12.1 Segmenty sprawozdawcze

12.1.1. Kryterium podstawowe podziału

Segmenty operacyjne to części składowe jednostki, dla których dostępne są odrębne informacje finansowe, podlegające regularnej ocenie przez GOOZPDO (w praktyce jest to Zarząd PZU), związanej z alokacją zasobów i oceną wyników działalności.

Podstawowy podział segmentacyjny Grupy PZU oparty jest na kryteriach charakteru działalności, linii produktowych, grup klientów oraz środowiska regulacyjnego. Charakterystykę poszczególnych segmentów zaprezentowano w poniższej tabeli.

Segment	Standardy rachunkowości	Opis segmentu	Kryteria agregacji
Ubezpieczenia korporacyjne (ubezpieczenia osobowe i majątkowe)	PSR	Szeroki zakres produktów ubezpieczeń majątkowych, odpowiedzialności cywilnej i komunikacyjnych, dostosowanych do potrzeb klienta i z indywidualną wyceną ryzyka, oferowanych dużym podmiotom gospodarczym przez PZU, Link4, TUW PZUW.	Agregacji dokonano ze względu na podobieństwo oferowanych produktów, podobnych grup klientów, dla których są oferowane, kanałów dystrybucji oraz funkcjonowania w tym samym środowisku regulacyjnym.

Segment	Standardy rachunkowości	Opis segmentu	Kryteria agregacji
Ubezpieczenia masowe (ubezpieczenia osobowe i majątkowe)	PSR	Szeroki zakres produktów ubezpieczeń majątkowych, wypadkowych, odpowiedzialności cywilnej i komunikacyjnych, oferowanych klientom indywidualnym oraz podmiotom z sektora małych i średnich przedsiębiorstw przez PZU i Link4.	Jak wyżej.
Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane (ubezpieczenia na życie)	PSR	Ubezpieczenia grupowe, kierowane przez PZU Życie do grup pracowników oraz innych grup formalnych (np. związki zawodowe), w ramach których do umowy ubezpieczenia przystępują osoby pozostające w stosunku prawnym z ubezpieczającym (np. pracodawcą, związkiem zawodowym) oraz ubezpieczenia indywidualnie kontynuowane, gdzie ubezpieczający nabył prawo do indywidualnej kontynuacji w fazie grupowej. Oferta PZU Życie obejmuje szeroki zakres ubezpieczeń ochronnych, inwestycyjnych (niebędących kontraktami inwestycyjnymi) i zdrowotnych.	Brak agregacji.
Ubezpieczenia indywidualne (ubezpieczenia na życie)	PSR	Ubezpieczenia oferowane przez PZU Życie klientom indywidualnym, w ramach których umowa ubezpieczenia dotyczy konkretnego ubezpieczonego a ubezpieczony podlega indywidualnej ocenie ryzyka. Oferta PZU Życie obejmuje szeroki zakres ubezpieczeń ochronnych, inwestycyjnych (niebędących kontraktami inwestycyjnymi) i zdrowotnych.	Brak agregacji.
Inwestycje	PSR	Segment obejmuje: 1. działalność lokacyjną w zakresie środków własnych Grupy PZU rozumianych jako nadwyżka lokat nad rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi w PZU, Link4 i PZU Życie, powiększoną o nadwyżkę dochodów osiągniętą ponad stopę wolną od ryzyka z inwestycji odpowiadających wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w produktach ubezpieczeniowych, czyli nadwyżkę dochodów z lokat ponad dochody alokowane według cen transferowych do segmentów ubezpieczeniowych; 2. dochody z innych wolnych środków finansowych w Grupie PZU (w szczególności konsolidowane fundusze inwestycyjne).	Agregacji dokonano ze względu na podobny, nadwyżkowy charakter przychodów.
Działalność bankowa	MSSF	Szeroki zakres produktów bankowych oferowanych zarówno klientom korporacyjnym, jak i indywidualnym przez Grupę Pekao i Grupę Alior Banku.	Agregacji dokonano ze względu na podobne produkty i usługi oferowane przez spółki oraz identyczne środowisko regulacyjne działania.
Ubezpieczenia emerytalne	PSR	Ubezpieczenia emerytalne II filaru.	Brak agregacji.
Kraje bałtyckie	MSSF	Produkty ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz na życie oferowane przez LD wraz z oddziałem w Estonii, AAS Balta oraz PZU LT GD.	Agregacji dokonano ze względu na podobne produkty i usługi oferowane przez spółki oraz podobne środowisko regulacyjne działania.
Ukraina	MSSF	Produkty ubezpieczeń majątkowych, osobowych i na życie oferowanych przez PZU Ukraina i PZU Ukraina Życie.	Agregacji dokonano ze względu na podobne środowisko regulacyjne działania.
Kontrakty inwestycyjne	PSR	Produkty PZU Życie nietransferujące istotnego ryzyka ubezpieczeniowego w rozumieniu MSSF 4 i niespełniające definicji umowy ubezpieczeniowej (tj. niektóre produkty z gwarantowaną stopą zwrotu oraz niektóre produkty z funduszem kapitałowym <i>unit-linked</i>).	Brak agregacji.
Pozostałe	PSR/MSSF	Pozostałe produkty i usługi, niezakwalifikowane do żadnego z segmentów powyżej.	

12.1.2. Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Grupa PZU stosuje uzupełniający podział segmentacyjny wg kryterium geograficznego, na podstawie którego wyodrębniono następujące obszary geograficzne:

- Polska;
- Kraje bałtyckie;
- Ukraina.

12.2 Rozliczenia pomiędzy segmentami

Wynik netto z inwestycji (różnica pomiędzy zrealizowanymi i niezrealizowanymi przychodami oraz kosztami) wykazywany w ubezpieczeniach korporacyjnych (ubezpieczenia osobowe i majątkowe), ubezpieczeniach masowych (ubezpieczenia osobowe i majątkowe), ubezpieczeniach grupowych i indywidualnie kontynuowanych (ubezpieczenia na życie), ubezpieczeniach indywidualnych (ubezpieczenia na życie) określany jest na podstawie cen transferowych opartych na stopach procentowych z krzywych rentowności skarbowych papierów wartościowych. W przypadku produktów ubezpieczeniowych typu *unit-linked*, z gwarantowaną stopą oraz strukturyzowanych wykazuje się wprost wynik netto z lokat stanowiących pokrycie odpowiadających im rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

12.3 Miara zysku segmentu

Podstawową miarą zysku segmentu w Grupie PZU jest:

- w przypadku segmentów ubezpieczeń korporacyjnych, masowych, grupowych i indywidualnie kontynuowanych oraz indywidualnych – wynik na ubezpieczeniach, będący wynikiem finansowym przed podatkiem oraz pozostałymi przychodami i kosztami operacyjnymi (w tym kosztami finansowania), uwzględniający jednak przychody z inwestycji (odpowiadające wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych) określone wg stopy wolnej od ryzyka. Wynik na ubezpieczeniach jest miarą zbliżoną do zdefiniowanego w PSR wyniku technicznego, z uwzględnieniem różnicy w sposobie ujmowania wyniku netto z inwestycji opisanej w zdaniu poprzednim;
- w przypadku segmentu inwestycje – wynik z lokat spółek Grupy PZU pomniejszony o wynik alokowany do segmentów ubezpieczeniowych i skorygowany o dywidendy otrzymane od jednostek zależnych oraz wycenę metodą praw własności tych jednostek (przeprowadzoną zgodnie z PSR);
- w przypadku kontraktów inwestycyjnych – wynik z działalności operacyjnej, wyliczany w sposób zbliżony do wyniku technicznego zgodnie z PSR;
- w przypadku działalności bankowej oraz zagranicznej działalności ubezpieczeniowej – wynik z działalności operacyjnej według lokalnych standardów rachunkowości w kraju siedziby spółki lub według MSSF, będący wynikiem finansowym przed podatkiem.

12.4 Zastosowane zasady rachunkowości według PSR

12.4.1. PZU

PSR oraz różnice pomiędzy PSR i MSSF w zakresie dotyczącym jednostkowej sprawozdawczości finansowej PZU przedstawiono szczegółowo w jednostkowym sprawozdaniu finansowym PZU za 2019 rok.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2019 rok dostępne jest na stronie internetowej PZU pod adresem www.pzu.pl w zakładce „Relacje inwestorskie”.

12.4.2. PZU Życie

Zasady rachunkowości według PSR dotyczące PZU Życie są zbieżne z PSR dotyczącymi PZU.

Specyficzną różnicą dla PZU Życie są zasady dotyczące rachunkowości umów ubezpieczeniowych i kontraktów inwestycyjnych PZU Życie według MSSF.

Podstawową różnicą pomiędzy PSR i MSSF w odniesieniu do rachunkowości umów ubezpieczeniowych i kontraktów inwestycyjnych PZU Życie jest klasyfikacja kontraktów. W PSR nie ma pojęcia kontraktu inwestycyjnego, w konsekwencji wszystkie umowy klasyfikowane są jako umowy ubezpieczeniowe. Wg MSSF klasyfikację umów przeprowadza się zgodnie z wytycznymi zawartymi w MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe, dotyczącymi klasyfikacji produktów jako umowy ubezpieczeniowe (podlegające MSSF 4) bądź kontrakty inwestycyjne (ujmowane zgodnie z MSSF 9 Instrumenty finansowe). W przypadku tych ostatnich przypis składki nie jest rozpoznawany.

12.5 Uproszczenia w nocie segmentowej

W nocie segmentowej zastosowano pewne uproszczenia dopuszczalne przez MSSF 8 Segmenty operacyjne. Poniżej przedstawiono ich uzasadnienie:

- odstępianie od prezentacji danych o alokacji wszystkich aktywów i zobowiązań do poszczególnych segmentów – wynika z niesporządzania i nieprezentowania Zarządowi PZU takich zestawień. Główną informacją dostarczaną Zarządowi PZU są dane o wynikach danych segmentów i na tej podstawie podejmowane są decyzje zarządcze, w tym o alokacji zasobów. Analiza dotycząca alokowanych do segmentów aktywów i zobowiązań ograniczona jest w głównej mierze do monitoringu spełniania wymogów regulacyjnych;
- prezentacja wyniku netto z inwestycji jedną kwotą jako różnicy pomiędzy zrealizowanymi i niezrealizowanymi przychodami oraz kosztami z inwestycji – wynikające z wewnętrznej oceny wyników segmentów w oparciu o taką łączną miarę wyników inwestycyjnych;
- niealokowanie do segmentu „inwestycje” przychodów i kosztów innych niż dotyczące zrealizowanych i niezrealizowanych przychodów i kosztów z inwestycji – wynikające ze sposobu analizy danych tego segmentu oraz niepraktyczność takiej alokacji.

12.6 Dane ilościowe

Ubezpieczenia korporacyjne (ubezpieczenia majątkowe i osobowe)	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Składki przypisane brutto na zewnątrz	550	1 216	735	1 405
Składki przypisane brutto między segmentami	3	10	5	6
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	553	1 226	740	1 411
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	223	324	17	72
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	776	1 550	757	1 483
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(88)	(212)	(109)	(158)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(106)	(155)	(32)	(108)
Składki zarobione netto	582	1 183	616	1 217
Dochody z lokat, w tym:	14	57	24	49
operacje na zewnątrz	14	57	24	49
operacje między segmentami	-	-	-	-
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	5	28	15	24
Przychody	601	1 268	655	1 290
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe	(377)	(763)	(392)	(774)
Zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	-	-	-	-
Koszty akwizycji	(124)	(253)	(129)	(254)
Koszty administracyjne	(37)	(73)	(31)	(61)
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	12	22	9	19
Pozostałe	(7)	(27)	(11)	(34)
Wynik na ubezpieczeniach	68	174	101	186

Ubezpieczenia masowe (ubezpieczenia majątkowe i osobowe)	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Składki przypisane brutto na zewnątrz	2 465	5 220	2 581	5 264
Składki przypisane brutto między segmentami	5	12	5	9
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	2 470	5 232	2 586	5 273
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	136	(84)	38	(123)
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	2 606	5 148	2 624	5 150
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(10)	(19)	(12)	(47)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(23)	(36)	(27)	(14)
Składki zarobione netto	2 573	5 093	2 585	5 089
Dochody z lokat, w tym:	109	279	118	238
operacje na zewnątrz	109	279	118	238
operacje między segmentami	-	-	-	-
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	11	45	24	72
Przychody	2 693	5 417	2 727	5 399
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe	(1 542)	(3 071)	(1 739)	(3 287)
Zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	-	-	-	-
Koszty akwizycji	(496)	(988)	(491)	(966)
Koszty administracyjne	(175)	(341)	(153)	(305)
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	-	(1)	-	-
Pozostałe	(72)	(187)	(88)	(195)
Wynik na ubezpieczeniach	408	829	256	646

Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane (ubezpieczenia na życie)	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Składki przypisane brutto na zewnątrz	1 754	3 513	1 738	3 471
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-	-	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 754	3 513	1 738	3 471
Zmiany stanu rezerw składek	1	-	1	-
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	1 755	3 513	1 739	3 471
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	-	-	-	-
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	-	-	-	-
Składki zarobione netto	1 755	3 513	1 739	3 471
Dochody z lokat, w tym:	268	293	174	350
operacje na zewnątrz	268	293	174	350
operacje między segmentami	-	-	-	-
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	-	1	2	3
Przychody	2 023	3 807	1 915	3 824
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(1 234)	(2 355)	(1 230)	(2 594)
Koszty akwizycji	(95)	(192)	(97)	(187)
Koszty administracyjne	(157)	(315)	(159)	(310)
Pozostałe	(12)	(22)	(22)	(30)
Wynik na ubezpieczeniach	525	923	407	703

Ubezpieczenia indywidualne (ubezpieczenia na życie)	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Składki przypisane brutto na zewnątrz	346	762	367	694
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-	-	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	346	762	367	694
Zmiany stanu rezerw skladek	-	2	(1)	2
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	346	764	366	696
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	-	-	-	-
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw skladek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	-	-	-	-
Składki zarobione netto	346	764	366	696
Dochody z lokat, w tym:	398	131	124	316
- operacje na zewnątrz	398	131	124	316
- operacje między segmentami	-	-	-	-
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	-	1	-	-
Przychody	744	896	490	1 012
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(639)	(661)	(388)	(794)
Koszty akwizycji	(36)	(75)	(33)	(64)
Koszty administracyjne	(19)	(39)	(16)	(33)
Pozostałe	(2)	(3)	(1)	(2)
Wynik na ubezpieczeniach	48	118	52	119

Inwestycje	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Dochody z lokat, w tym:	182	40	66	223
- operacje na zewnątrz	169	8	(38)	102
- operacje między segmentami	13	32	104	121
Wynik z działalności operacyjnej	182	40	66	223

Działalność bankowa	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019 (przekształcone)	1 stycznia - 30 czerwca 2019 (przekształcone)
Przychody z tytułu prowizji i opłat	930	1 905	990	1 922
- operacje na zewnątrz	914	1 860	968	1 878
- operacje między segmentami	16	45	22	44
Dochody z lokat	1 122	3 233	2 107	4 404
- operacje na zewnątrz	1 122	3 233	2 107	4 404
- operacje między segmentami	-	-	-	-
Przychody	2 052	5 138	3 097	6 326
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(245)	(480)	(216)	(391)
Koszty odsetkowe	(305)	(768)	(507)	(997)
Koszty administracyjne	(1 196)	(2 423)	(1 226)	(2 439)
Pozostałe	(1 252)	(2 474) ¹⁾	(318)	(1 048)
Wynik z działalności operacyjnej	(946)	(1 007)	830	1 451

¹⁾ W tym odpisy z tytułu utraty wartości wartości firmy powstałych w wyniku nabycia Alior Banku w kwocie 746 mln zł oraz Pekao w kwocie 555 mln zł. Dodatkowe informacje w tej kwestii zaprezentowano w punkcie 8.16.1.

Ubezpieczenia emerytalne	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Dochody z lokat, w tym:	1	2	2	3
operacje na zewnątrz	1	2	2	3
operacje między segmentami	-	-	-	-
Pozostałe przychody	26	73	37	69
Przychody	27	75	39	72
Koszty administracyjne	(17)	(26)	(10)	(22)
Pozostałe	(1)	(2)	(1)	(2)
Wynik z działalności operacyjnej	9	47	28	48

Ubezpieczenia - kraje bałtyckie	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Składki przypisane brutto na zewnątrz	412	835	440	856
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-	-	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	412	835	440	856
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	3	12	(31)	(47)
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	415	847	409	809
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(12)	(45)	(11)	(39)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(4)	15	(3)	11
Składki zarobione netto	399	817	395	781
Dochody z lokat, w tym:	20	(7)	8	22
operacje na zewnątrz	20	(7)	8	22
operacje między segmentami	-	-	-	-
Przychody	419	810	403	803
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(236)	(470)	(235)	(482)
Koszty akwizycji	(83)	(169)	(84)	(165)
Koszty administracyjne	(36)	(71)	(32)	(63)
Pozostałe	1	2	1	2
Wynik na ubezpieczeniach	65	102	53	95

Ubezpieczenia - Ukraina	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Składki przypisane brutto na zewnątrz	65	144	78	149
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-	-	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	65	144	78	149
Zmiany stanu rezerw skladek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	5	11	(3)	(10)
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	70	155	75	139
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(26)	(53)	(26)	(46)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw skladek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	-	-	1	(1)
Składki zarobione netto	44	102	50	92
Dochody z lokat, w tym:	9	25	6	14
operacje na zewnątrz	9	25	6	14
operacje między segmentami	-	-	-	-
Przychody	53	127	56	106
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(10)	(36)	(14)	(33)
Koszty akwizycji	(21)	(52)	(26)	(51)
Koszty administracyjne	(8)	(16)	(7)	(14)
Pozostałe	8	17	6	12
Wynik na ubezpieczeniach	22	40	15	20

Kontrakty inwestycyjne	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Składki przypisane brutto	6	15	7	17
Zmiany stanu rezerw skladek	-	-	-	-
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	6	15	7	17
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	-	-	-	-
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw skladek	-	-	-	-
Składki zarobione netto	6	15	7	17
Dochody z lokat, w tym:	21	(8)	3	11
operacje na zewnątrz	21	(8)	3	11
operacje między segmentami	-	-	-	-
Pozostałe przychody	-	-	-	-
Przychody	27	7	10	28
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(25)	(3)	(8)	(24)
Koszty akwizycji	-	-	-	-
Koszty administracyjne	(1)	(2)	(1)	(2)
Pozostałe	-	-	-	-
Wynik z działalności operacyjnej	1	2	1	2

Pozostałe segmenty	1 kwietnia - 30 czerwca 2020	1 stycznia - 30 czerwca 2020	1 kwietnia - 30 czerwca 2019	1 stycznia - 30 czerwca 2019
Dochody z lokat, w tym:	9	10	9	9
- operacje na zewnątrz	9	10	9	9
- operacje między segmentami	-	-	-	-
Pozostałe przychody	268	580	275	539
Przychody	277	590	284	548
Koszty	(290)	(621)	(291)	(567)
Pozostałe	11	16	14	17
Wynik z działalności operacyjnej	(2)	(15)	7	(2)

Uzgodnienia 1 stycznia 2020 - 30 czerwca 2020	Składki zarobione netto	Dochody z lokat	Odszkodowania i świadczenia ubezpieczenio- we netto	Koszty akwizycji	Koszty admini- stracyjne	Wynik z działalności operacyjnej
Ubezpieczenia korporacyjne	1 183	57	(763)	(253)	(73)	174
Ubezpieczenia masowe	5 093	279	(3 071)	(988)	(341)	829
Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane	3 513	293	(2 355)	(192)	(315)	923
Ubezpieczenia indywidualne	764	131	(661)	(75)	(39)	118
Inwestycje	-	40	-	-	-	40
Działalność bankowa	-	3 233	-	-	(2 423)	(1 007) ¹⁾
Ubezpieczenia emerytalne	-	2	-	(2)	(26)	47
Ubezpieczenia - kraje bałtyckie	817	(7)	(470)	(169)	(71)	102
Ubezpieczenia - Ukraina	102	25	(36)	(52)	(16)	40
Kontrakty inwestycyjne	15	(8)	(3)	-	(2)	2
Pozostałe segmenty	-	10	-	-	-	(15)
Segmenty razem	11 487	4 055	(7 359)	(1 731)	(3 306)	1 253
Prezentacja kontraktów inwestycyjnych	(15)	10	3	-	-	-
Oszacowane regresy i odzyski	-	-	(2)	-	-	(2)
Wycena instrumentów kapitałowych	-	(8)	-	-	-	(8)
Wycena nieruchomości	-	(2)	-	-	(1)	(1)
Eliminacja rezerwy na wyrównanie szkodowości i funduszu prewencyjnego	-	-	-	-	-	(8)
Odpisy na ZFŚS i koszty aktuarialne	-	-	-	-	(10)	(10)
Korekty konsolidacyjne ²⁾	(20)	94	67	84	(18)	(168)
Dane skonsolidowane	11 452	4 149³⁾	(7 291)	(1 647)	(3 335)	1 056

¹⁾ W tym odpisy z tytułu utraty wartości firmy powstałych w wyniku nabycia Alior Banku (746 mln zł) i Pekao (555 mln zł). Dodatkowe informacje w tej kwestii zaprezentowano w punkcie 8.16.1.

²⁾ Korekty konsolidacyjne wynikają przede wszystkim z dywidend wypłacanych pomiędzy poszczególnymi segmentami oraz z różnych standardów rachunkowości, w jakich raportowane są poszczególne segmenty sprawozdawcze (PSR i MSSF) oraz dane skonsolidowane (MSSF).

³⁾ Suma następujących pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat: „Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej”, „Pozostałe przychody netto z inwestycji”, „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji”, „Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych”, „Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej”.

Uzgodnienia 1 stycznia 2019 - 30 czerwca 2019 (przekształcone)	Składki zarobione netto	Dochody z lokata	Odszkodowania i świadczenia ubezpieczenio- we netto	Koszty akwizycji	Koszty admini- stracyjne	Wynik z działalności operacyjnej
Ubezpieczenia korporacyjne	1 217	49	(774)	(254)	(61)	186
Ubezpieczenia masowe	5 089	238	(3 287)	(966)	(305)	646
Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane	3 471	350	(2 594)	(187)	(310)	703
Ubezpieczenia indywidualne	696	316	(794)	(64)	(33)	119
Inwestycje	-	223	-	-	-	223
Działalność bankowa	-	4 404	-	-	(2 439)	1 451
Ubezpieczenia emerytalne	-	3	-	(2)	(22)	48
Ubezpieczenia - kraje bałtyckie	781	22	(482)	(165)	(63)	95
Ubezpieczenia - Ukraina	92	14	(33)	(51)	(14)	20
Kontrakty inwestycyjne	17	11	(24)	-	(2)	2
Pozostałe segmenty	-	9	-	-	-	(2)
Segmenty razem	11 363	5 639	(7 988)	(1 689)	(3 249)	3 491
Prezentacja kontraktów inwestycyjnych	(17)	(6)	23	-	-	-
Oszacowane regresy i odzyski	-	-	(5)	-	-	(5)
Wycena instrumentów kapitałowych	-	19	-	-	-	19
Wycena nieruchomości	-	(4)	-	-	(1)	(6)
Eliminacja rezerwy na wyrównanie szkodowości i funduszu prewencyjnego	-	-	-	-	-	(3)
Odpisy na ZFŚS i koszty aktuarialne	-	-	-	-	(10)	(10)
Korekty konsolidacyjne ¹⁾	(12)	(35)	41	73	(16)	(383)
Dane skonsolidowane	11 334	5 613 ²⁾	(7 929)	(1 616)	(3 276)	3 103

¹⁾ Korekty konsolidacyjne wynikają przede wszystkim z dywidend wypłacanych pomiędzy poszczególnymi segmentami oraz z różnych standardów rachunkowości, w jakich raportowane są poszczególne segmenty sprawozdawcze (PSR i MSSF) oraz dane skonsolidowane (MSSF).

²⁾ Suma następujących pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat: „Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej”, „Pozostałe przychody netto z inwestycji”, „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji”, „Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych”, „Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej”.

Podział geograficzny	1 stycznia – 30 czerwca 2020					1 stycznia – 30 czerwca 2019 (przekształcone)				
	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina	Niealokowane	Wartość skonsolidowana	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina	Niealokowane	Wartość skonsolidowana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	10 712	835	144	-	11 691	10 834	856	149	-	11 839
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	11	-	-	(11)	-	6	-	-	(6)	-
Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 983	-	-	-	1 983	1 993	-	-	-	1 993
Dochody z lokat ¹⁾	4 131	(7)	25	-	4 149	5 577	22	14	-	5 613

¹⁾ Suma następujących pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat: „Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej”, „Pozostałe przychody netto z inwestycji”, „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji”, „Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych”, „Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej”.

Podział geograficzny	30 czerwca 2020					31 grudnia 2019 (przekształcone)				
	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina	Niealokowane	Wartość skonsolidowana	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina	Niealokowane	Wartość skonsolidowana
Aktywa trwale inne niż aktywa finansowe ¹⁾	6 946	260	6	-	7 212	7 133	247	6	-	7 386
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 475	-	3	-	2 478	2 310	-	3	-	2 313
Aktywa	374 308	3 131	572	(1 366)	376 645	341 372	2 877	596	(1 460)	343 385

¹⁾ Dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych.

12.7 Informacje dotyczące głównych klientów

Ze względu na charakter działalności spółek Grupy PZU nie występują kontrahenci, od których przychody stanowiłyby 10% lub więcej łącznych przychodów Grupy PZU (rozumianych jako składka przypisana brutto).

13. Informacje na temat zmian sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych

13.1 Otoczenie makroekonomiczne

Pandemia COVID-19 spowodowała, że w połowie marca 2020 roku w Polsce „zamrożona” została działalność znacznej części handlu i usług. Konsekwencje gospodarcze pandemii COVID-19 znalazły odzwierciedlenie w danych makroekonomicznych za I półrocze 2020 roku, m.in. w spadku PKB, wzroście bezrobocia, spadku stóp procentowych oraz na rynkach finansowych, w postaci m.in. obniżenia rentowności obligacji skarbowych.

Inflacja, mierzona indeksem cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI) obniżyła się w II kwartale 2020 roku do 3,2% r/r w porównaniu z 4,5% r/r kwartał wcześniej.

Stopy procentowe NBP zostały trzykrotnie obniżone w I półroczu 2020 roku. Referencyjna stopa procentowa została obniżona w marcu z 1,5% do 1,0%, w kwietniu do 0,5%, a następnie do 0,1% pod koniec maja.

Rentowność polskich 10-letnich obligacji skarbowych spadła w I półroczu 2020 roku z 2,07% na koniec 2019 roku do 1,39%. na koniec czerwca 2020 roku.

Kurs euro wyrażony w złotych wzrósł o 4,9% z 4,26 na koniec 2019 roku do 4,47 na koniec czerwca 2020 roku, a kurs dolara amerykańskiego o 4,8% - z 3,80 do 3,98. Kurs franka szwajcarskiego w złotych na koniec czerwca 2020 roku wynosił 4,18 podczas gdy na koniec 2019 roku 3,92.

Indeks WIG spadł w I półroczu 2020 roku o 14,29%, a indeksy WIG20 i mWIG40 spadły odpowiednio o 18,20% i o 11,25%.

13.2 Wpływ COVID-19

Na działalność Grupy PZU wpłynęło pojawienie się na świecie pandemii COVID-19, która do Polski dotarła w marcu 2020 i doprowadziła do spadku aktywności gospodarczej w Polsce i w jej otoczeniu. Szok popytowo-podażowy bezpośrednio związany z ograniczeniem działalności wielu branż, zwiększył niepewność w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych, pogarszając warunki rozwoju biznesu dla PZU.

W I połowie 2020 roku wprowadzono regulacje prawne mające na celu zwalczanie pandemii oraz ograniczanie jej wpływu na gospodarkę, m. in.: ustawę z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020

roku poz. 374, z późn. zm.), ustawę z dnia 16 kwietnia 2020 roku o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. z 2020 roku, poz. 695, z późn. zm.), ustawę z dnia 14 maja 2020 roku o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. z 2020 roku, poz. 875, z późn. zm.), ustawę z dnia 19 czerwca 2020 roku o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 roku, poz. 1086 z późn. zm.).

Ustawy te przewidują szereg rozwiązań dotyczących różnych dziedzin życia gospodarczego, wśród których należy wymienić instrumenty pozwalające na zachowanie płynności finansowej przez podmioty gospodarcze (zwolnienie ze składek na ubezpieczenia społeczne, mikropożyczki czy świadczenie postojowe) oraz regulacje dostosowujące rozwiązania prawne do realiów gospodarki elektronicznej.

W I półroczu 2020 roku Grupa PZU wprowadziła moratoria płatnicze zgodne z wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz zawieszenie wykonania umów kredytowych na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Moratoria te podlegały ocenie przez Grupę PZU pod kątem spełniania kryteriów modyfikacji w rozumieniu MSSF 9. Biorąc pod uwagę ich charakter, stanowiły one modyfikacje nieistotne.

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego opracował Pakiet Impulsów Nadzorczych na rzecz Bezpieczeństwa i Rozwoju w obszarze rynku ubezpieczeniowego, zawierający pakiet działań wzmacniających polski sektor ubezpieczeniowy, mających na celu w szczególności zapewnienie ochrony klientów oraz ograniczenie wpływu wahań rynkowych na sektor ubezpieczeń.

Ponadto sektor ubezpieczeń wypracował własne rozwiązania, mające na celu pomoc klientom dotkniętym przez pandemię. Są to, wydane przez Polską Izbę Ubezpieczeń, „Rekomendacje działań proklienckich dla rynku ubezpieczeń”, w których Izba rekomenduje swoim członkom m.in.: odroczenie (zawieszenie) płatności składki (dla niektórych rodzajów ubezpieczeń), obniżenie lub brak zwwyżki przy płatności ratalnej za ubezpieczenie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, wprowadzenie uproszczonego sposobu likwidacji prostych i relatywnie niewysokich szkód.

PZU posiadał Plany Ciągłości Działania, które nie przewidywały scenariusza epidemii w postaci COVID-19. Po ogłoszeniu 25 lutego 2020 roku sytuacji kryzysowej w PZU, działaniami Sztabu Kryzysowego uzupełniono plany awaryjne m.in.: w zakresie przechodzenia w tryb pracy zdalnej oraz jej wykonywania, poziomów reagowania w przypadku zagrożenia epidemiologicznego w PZU. Jednocześnie wykonano działania w zakresie rozbudowy, rekonfiguracji i zwielokrotnienia pojemności środowiska VPN oraz zmian rozwojowych w systemach informatycznych przy zachowaniu ciągłości działania oraz zabezpieczeniu interesów klientów objętych ochroną ubezpieczeniową.

Kolejnym elementem działań było przeprowadzenie akcji informacyjnej dla klientów „Działamy zdalnie, ale zawsze blisko Ciebie” zachęcającą do zdalnego korzystania z usług Grupy PZU: za pośrednictwem serwisu internetowego, aplikacji mobilnej moje PZU oraz infolinii. Umożliwiono przesunięcie terminu opłaty składki, rozłożenie płatności na raty oraz okresowe przejęcie opłacania składek przez ubezpieczyciela, a także wprowadzono ułatwienia w likwidacji szkód. Rozszerzono skalę zdalnych usług medycznych PZU Zdrowie (świadczonych telefonicznie albo przez połączenie wideo).

Poza powyższymi czynnikami, które wpływają na warunki działania i wyniki Grupy PZU, sytuacja w poszczególnych obszarach działalności jest kształtowana specyficznymi uwarunkowaniami sektorowymi i ich zmianami. Najważniejszy z nich to poziom konkurencji w konkretnych grupach produktów stanowiących trzon biznesu Grupy PZU. Ponadto pandemia COVID-19 uruchomiła wiele procesów, które będą wpływać na funkcjonowanie rynku ubezpieczeniowego, zarówno w krótkim, jak i długim terminie.

W związku z serią obniżek stóp dokonanych przez NBP oraz wzrostem ryzyka kredytowego w działalności bankowej przeprowadzono test na utratę wartości firmy Pekao oraz Alior Banku (dodatkowe informacje na ten temat zaprezentowano w punkcie 8.16.1). Pandemia COVID-19 spowodowała także wzrost odpisów na oczekiwane straty kredytowe należności od klientów z tytułu kredytów (dodatkowe informacje na ten temat zaprezentowano w punkcie 4.2.1.1).

Spadek rentowności obligacji, wynikający z obniżek stóp procentowych, powoduje obniżenie prognozowanych stóp zwrotu z aktywów stanowiących pokrycie rezerw, co skutkowało podjęciem przez Grupę PZU decyzji o obniżeniu stopy technicznej dla portfela ubezpieczeń kontynuowanych i grupowych (dodatkowe informacje na ten temat zaprezentowano w punkcie 4.2.3).

W związku z zamknięciem polskiej gospodarki nastąpiło ograniczenie szkodowości w ubezpieczeniach AC i OC komunikacyjnego w związku z mniejszą częstością szkód (co wynikało z niższego ruchu krajowego i międzynarodowego) przy wzroście średniej szkody (mniej drobnych szkód, przerwane łańcuchy dostaw i braki części zamiennych, wzrost kursu euro, dłuższe użycie

pojazdów zastępczych). Podobnie, po stronie ubezpieczeń na życie miał miejsce istotny spadek szkodowości w ubezpieczeniach grupowych i zdrowotnych (spowodowany niższą częstością zgonów - pomimo rozpoczynającej się pandemii oraz niższa szkodowość ryzyk paramedycznych, głównie leczenia szpitalnego, operacji chirurgicznych i ciężkiej choroby oraz trwałego uszczerbku na zdrowiu, z uwagi na mniejszą liczbę zgłoszonych świadczeń). W efekcie, pandemia COVID-19, pomimo wielu negatywnych skutków gospodarczych, nie spowodowała w I półroczu 2020 roku negatywnego wpływu na szkodowość Grupy PZU, zarówno w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych, jak i w ubezpieczeniach na życie. Pomimo obserwowanego obecnie, stopniowego powrotu do poziomów szkodowości sprzed zamknięcia gospodarki trudno jest przewidzieć jak opisane trendy wpłyną na poziom konkurencji i politykę cenową zakładów ubezpieczeń w II połowie 2020 roku.

Z drugiej strony część linii biznesowych natychmiast odczuła skutki pandemii COVID-19. W pierwszej kolejności szczególnie eksponowane na niekorzystne skutki zamknięcia gospodarki były ubezpieczenia turystyczne – w początkowej fazie pandemii ubezpieczyciele obserwowali pogorszenie szkodowości tych ubezpieczeń, natomiast po wprowadzeniu ograniczeń związanych z podróżowaniem nastąpiło zamrożenie sprzedaży ubezpieczeń z tej grupy produktowej. W średnim terminie można oczekiwać negatywnych tendencji związanych ze wzrostem szkodowości w obszarze gwarancji ubezpieczeniowych, ubezpieczeniach utraty pracy, czy ubezpieczeniach niskiego wkładu przy kredytach hipotecznych.

Mogą pojawić się również zmiany w świadomości klientów, ich oczekiwaniach i przyzwyczajeniach. Pandemia i towarzyszące jej poczucie zagrożenia może powodować, że klienci zaczną zgłaszać większy popyt na klasyczne ochronne ubezpieczenia na życie. Innym trendem może stać się rozwój telemedycyny. Ponadto zamknięcie gospodarki, wymuszające przejście na pracę na odległość, niewątpliwie przyspieszyło procesy cyfryzacji i wykorzystania zaawansowanych technologii w sektorze ubezpieczeń. Dość szybko upowszechniły się zdalne formy pracy, sprzedaży, oględzin czy likwidacji szkód. Sytuacja spowodowana izolacją, a obecnie zachowaniem dystansu społecznego w powrocie do „nowej normalności” może również przyspieszyć transfer klientów z kanałów tradycyjnych do zdalnych. Zmiany przyzwyczajzeń klientów, które w normalnych warunkach zajęłyby kilka lat, mogą teraz nastąpić znacznie szybciej.

Równocześnie oczekuje się, że w sektorze ubezpieczeń nadal będą zachodzić zmiany, widoczne jeszcze przed wybuchem pandemii COVID-19, związane z pojawieniem się nowych podmiotów i trendów związanych z rozwojem nowych technologii, m.in. operatorów dużych baz danych oraz tzw. fintechów i insurtechów.

W przypadku portfela ubezpieczeń majątkowych identyfikowane obecnie ryzyka specyficzne to m.in.:

- możliwe spowolnienie wzrostu gospodarczego, co może wpłynąć na wzrost ryzyka kredytowego, zwiększenie szkodowości portfela ubezpieczeń finansowych oraz wyhamowanie dynamiki składki ubezpieczeniowej;
- wzrost cen części zamiennych wpływających na koszty likwidacji szkód na skutek spadku wartości złotego polskiego wobec euro;
- możliwe spowolnienie dynamiki składki przypisanej brutto głównie w konsekwencji osiągniętej w ostatnich latach rentowności portfela ubezpieczeń komunikacyjnych, a tym samym aktywna polityka cenowa konkurentów oraz rywalizacja o klienta;
- możliwe negatywne tendencje związane ze wzrostem szkodowości w obszarze gwarancji ubezpieczeniowych, ubezpieczeniach utraty pracy czy ubezpieczeniach niskiego wkładu przy kredytach hipotecznych;
- zmniejszenie popytu na zakup ubezpieczeń dobrowolnych (ze względu na wzrost bezrobocia oraz spadek zatrudnienia).

W przypadku portfela ubezpieczeń na życie identyfikowane obecnie ryzyka specyficzne to m.in.:

- zmniejszenie popytu na grupowe pracownicze ubezpieczenia na życia (wzrost bezrobocia, spadek zatrudnienia);
- słabsza koniunktura na rynkach kapitałowych skutkująca obniżeniem atrakcyjności produktów, w szczególności UFK.

W obszarze inwestycji:

- niższe stopy procentowe przełożą się na wynik portfela ponieważ zwrot ze znacznej części aktywów dłużnych bezpośrednio zależy od poziomu stóp procentowych (obligacje i pożyczki korporacyjne, część obligacji skarbowych);
- w dłuższym terminie, w miarę zapadania zaangażowań dłużnych nabywanych w przeszłości w warunkach wyższych stóp procentowych, będzie narastało ryzyko reinwestycji;
- zmienność na rynkach finansowych będzie miała ograniczony wpływ na wyniki Grupy PZU, ponieważ Grupa PZU spodziewając się pogorszenia sytuacji na rynkach finansowych z wyprzedzeniem przygotowała portfel do spowolnienia, w znacznym stopniu ograniczając zaangażowanie w aktywa charakteryzujące się największą zmiennością;

- osłabienie kursu walutowego w krótkim terminie nie powinno znacząco wpływać na wyniki jednostek Grupy PZU, które aktywnie bilansują i zabezpieczają swoje pozycje walutowe (dla danej waluty zobowiązania odpowiadają aktywom).

W obszarze bankowym wpływ będą miały przede wszystkim:

- czynniki makroekonomiczne związane z pandemią COVID-19 i ich oddziaływanie na jakość portfela kredytowego;
- polityka Rady Polityki Pieniężnej w zakresie kształtowania się poziomu stóp procentowych;
- możliwość okresowego wzrostu awersji do ryzyka w związku z niepewnością związaną z wpływem pandemii COVID-19 na poziom światowej aktywności gospodarczej, który może przełożyć się na ograniczenie aktywności inwestycyjnej klientów banków;
- skala popytu zgłaszanego na usługi bankowe, a także zdolność klientów banków do terminowej spłaty zobowiązań finansowych, która zależy w dużym stopniu od ich kondycji finansowej. Poza sytuacją makroekonomiczną kraju, sytuacja ekonomiczna wielu grup klientów zależy również od prowadzonej polityki gospodarczej. Zarówno spowolnienie tempa wzrostu polskiej gospodarki, jak i zmiana uregulowań prawnych funkcjonowania przedsiębiorstw mogą mieć negatywny wpływ na sytuację finansową wybranych klientów banków.

Rozwój sytuacji w zakresie pandemii COVID-19 jest dynamiczny, a jego wpływ na sytuację finansową Grupy PZU jest w tym momencie trudny do oszacowania. Grupa PZU na bieżąco monitoruje jak zmieniające się otoczenie wpływa na identyfikowane przez niego ryzyka.

Niemniej, Zarząd PZU dokonał oceny zdolności Grupy PZU do kontynuowania działalności biorąc pod uwagę m.in.: wysoką wypłacalność, potencjalny wpływ pandemii COVID-19 na działalność operacyjną jednostek Grupy PZU w tym dodatkowe koszty do poniesienia, planowanie ciągłości działalności Grupy PZU oraz kontrahentów, strukturę oferowanych produktów i ryzyk z nimi związanych, ocenę sytuacji płynnościowej i stabilności finansowania, potencjalną utratę wartości aktywów finansowych i niefinansowych itp.

Zarząd PZU, na bazie przeprowadzonej analizy potwierdza, że nie są znane istotne niepewności wynikające ze zdarzeń lub okoliczności, które mogą poddać w wątpliwość zdolność Grupy PZU do kontynuowania działalności w okresie obejmującym przynajmniej 12 miesięcy od 30 czerwca 2020 roku.

14. Emisje, wykupy i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2020 roku PZU, ani jego jednostki zależne nie dokonywały istotnych emisji, wykupów ani spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

15. Niespłatenie lub naruszenie istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2020 roku ani w PZU, ani w jednostkach zależnych nie zaszły przypadki niespłacenia kredytów lub pożyczek lub naruszeń istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki, w odniesieniu do których nie podjęto żadnych działań naprawczych do końca okresu sprawozdawczego.

16. Udzielenie przez PZU lub jednostki zależne poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2020 roku ani PZU, ani jednostki zależne nie udzieliły poręczeń kredytu lub pożyczki, ani nie udzieliły gwarancji – łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu – których łączna wartość istniejących poręczeń lub gwarancji byłaby istotna.

17. Dywidendy

Podziałowi podlega wyłącznie zysk wykazany w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej sporządzonym zgodnie z PSR.

21 kwietnia 2020 roku Zarząd PZU postanowił wystąpić do ZWZ PZU z wnioskiem w sprawie podziału zysku netto PZU za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku, w kwocie 2 651 mln zł w następujący sposób:

- 2 644 mln zł przeznaczyć na kapitał zapasowy;
- 7 mln zł przeznaczyć na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Proponowany podział zysku jest zgodny ze stanowiskiem KNF wyrażonym w piśmie z 26 marca 2020 roku, skierowanym do zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, w którym KNF wskazuje, iż mając na uwadze obecną sytuację, związaną z ogłoszonym w Polsce stanem epidemii oraz możliwymi dalszymi negatywnymi konsekwencjami gospodarczymi tego stanu, jak również ich spodziewanym wpływem na sektor ubezpieczeniowy, organ nadzoru oczekuje, że zakłady ubezpieczeń, niezależnie od wszelkich podjętych już w tym zakresie działań, zatrzymają całość wypracowanego w poprzednich latach zysku. KNF podkreśliła ponadto, że wskazane jest niepodejmowanie przez zakłady, bez uzgodnienia z nadzorem, innych działań, w szczególności pozostających poza zakresem bieżącej działalności biznesowej i operacyjnej, mogących skutkować osłabieniem bazy kapitałowej.

28 kwietnia 2020 roku Rada Nadzorcza PZU pozytywnie oceniła wniosek Zarządu PZU.

26 maja 2020 roku Walne Zgromadzenie PZU podzieliło zysk netto PZU za 2019 rok zgodnie z propozycją Zarządu PZU.

18. Sprawy sporne

Podmioty z Grupy PZU biorą udział w licznych sporach sądowych, arbitrażowych oraz postępowaniach administracyjnych. Do typowych sporów sądowych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą spory związane z zawartymi umowami ubezpieczeniowymi, spory dotyczące stosunku pracy oraz spory dotyczące zobowiązań umownych. Do typowych postępowań administracyjnych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą postępowania związane z posiadaniem nieruchomości. Powyższe postępowania i spory mają charakter typowy i powtarzalny, zazwyczaj żadne z nich z osobna nie ma istotnego znaczenia dla Grupy PZU.

Większość sporów z udziałem spółek z Grupy PZU dotyczy czterech spółek: PZU, PZU Życie, Pekao i Alior Banku.

Szacując kwoty rezerw na poszczególne sprawy uwzględnia się wszystkie informacje dostępne na datę przekazania niniejszego raportu okresowego, jednak ich wartość może ulec zmianie w przyszłości. W przypadku jednostek ubezpieczeniowych roszczenia sporne uwzględnia się w procesie tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na szkody znane biorąc pod uwagę prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia sporu oraz szacując wartość prawdopodobnego rozstrzygnięcia.

Na 30 czerwca 2020 roku wartość przedmiotu sporu wszystkich 272 848 (na 31 grudnia 2019 roku: 294 687) spraw toczących się przed sądami, organami właściwymi dla postępowań arbitrażowych lub organami administracji publicznej prowadzonych w podmiotach z Grupy PZU wynosiła łącznie 8 561 mln zł (na 31 grudnia 2019 roku: 8 363 mln zł). W kwocie tej 4 345 mln zł (na 31 grudnia 2019 roku: 4 293 mln zł) dotyczy zobowiązań, a 4 216 mln zł (na 31 grudnia 2019 roku: 4 070 mln zł) wierzytelności spółek z Grupy PZU.

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2020 roku i do dnia przekazania niniejszego raportu okresowego w spółkach z Grupy PZU nie wystąpiły postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczące zobowiązań albo wierzytelności PZU lub jednostki od niego bezpośrednio lub pośrednio zależnej, których jednostkowa wartość byłaby istotna, za wyjątkiem kwestii opisanych w punktach poniżej.

18.1 Uchwały ZWZ PZU w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006

Pozwem z 30 lipca 2007 roku wszczęto postępowanie z powództwa Manchester Securities Corporation („MSC”) z siedzibą w Nowym Jorku przeciwko PZU o uchylenie uchwały nr 8/2007 ZWZ PZU z 30 czerwca 2007 roku w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006, jako sprzecznej z dobrymi obyczajami i mającej na celu pokrzywdzenie powoda – akcjonariusza PZU.

Zaskarżona uchwała ZWZ PZU podzieliła zysk netto za rok 2006 w kwocie 3 281 mln zł w następujący sposób:

- na kapitał zapasowy przekazano kwotę 3 261 mln zł;
- na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych przekazano kwotę 20 mln zł.

Wyrokiem z 22 stycznia 2010 roku Sąd Okręgowy w Warszawie w całości uchylił ww. uchwałę ZWZ PZU. PZU wykorzystał wszystkie środki odwoławcze, w tym skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, który 27 marca 2013 roku oddalił tę skargę kasacyjną. Wyrok ten jest prawomocny i nie podlega dalszemu zaskarżeniu.

W ocenie PZU uchylenie ww. uchwały ZWZ PZU nie powoduje po stronie akcjonariuszy powstania roszczenia o wypłatę dywidendy przez PZU.

W związku z uprawomocnieniem się wyroku uchylającego uchwałę nr 8/2007, 30 maja 2012 roku ZWZ PZU podjęło uchwałę o podziale zysku za rok obrotowy 2006 w sposób odpowiadający podziałowi zysku dokonanej uchyloną uchwałą nr 8/2007. Sprzeciw do uchwały z 30 maja 2012 roku zgłosił MSC i został on zaprotokołowany.

20 sierpnia 2012 roku doręczono PZU odpis pozwu wniesionego przez MSC do Sądu Okręgowego w Warszawie, w którym wymieniona spółka domagała się uchylenia uchwały ZWZ PZU z 30 maja 2012 roku o podziale zysku za rok obrotowy 2006, a wartość przedmiotu sporu została określona przez powoda na 5 mln zł. PZU złożył odpowiedź na pozew domagając się oddalenia powództwa w całości.

17 grudnia 2013 roku Sąd Okręgowy wydał wyrok, którym uwzględnił powództwo w całości i zasądził od PZU na rzecz MSC koszty procesu. 4 marca 2014 roku PZU złożył apelację od ww. wyroku, zaskarżając go w całości. Wyrokiem z 11 lutego 2015 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił w całości wyrok Sądu Okręgowego z 17 grudnia 2013 roku, oddalił powództwo MSC i obciążył MSC kosztami procesu. Wyrok Sądu Apelacyjnego jest prawomocny. MSC zaskarżył w całości wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną z 9 czerwca 2015 roku. PZU złożył odpowiedź na skargę kasacyjną. Postanowieniem z 19 kwietnia 2016 roku Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej MSC do rozpoznania. Postanowienie jest prawomocne, nie podlega dalszemu zaskarżeniu na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego i kończy postępowanie w sprawie.

W międzyczasie 16 grudnia 2014 roku MSC wezwał PZU do zapłaty 265 mln zł z tytułu odszkodowania w związku z uchyleniem uchwały nr 8/2007 ZWZ PZU z 30 czerwca 2007 roku w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006. PZU odmówił spełnienia świadczenia ze względu na jego bezzasadność.

23 września 2015 roku PZU doręczono odpis pozwu wraz z załącznikami, w sprawie wszczętej przez MSC przeciwko PZU o zapłatę 169 mln zł wraz z odsetkami ustawowymi od 2 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty. Powództwo obejmuje żądanie zapłaty odszkodowania z tytułu pozbawienia MSC oraz J.P. Morgan (MSC nabył roszczenie od J.P. Morgan), jako mniejszościowych akcjonariuszy PZU, udziału w zysku za rok obrotowy 2006, w związku z podjęciem 30 czerwca 2007 roku przez ZWZ PZU uchwały nr 8/2007. Sprawa jest prowadzona przed Sądem Okręgowym w Warszawie. 18 grudnia 2015 roku PZU złożył odpowiedź na pozew wnosząc o oddalenie powództwa w całości. 1 kwietnia 2016 roku MSC złożył pismo procesowe, w którym odniósł się do twierdzeń, zarzutów i wniosków PZU oraz powołał nowe dowody w sprawie. 30 czerwca 2016 roku PZU złożył replikę na ostatnie pismo procesowe MSC wraz z wnioskami dowodowymi. Postanowieniem z 21 lipca 2016 roku Sąd skierował sprawę do mediacji, na którą PZU nie wyraził zgody. Na kolejnych rozprawach prowadzone jest postępowanie dowodowe.

Zdaniem Zarządu PZU roszczenia MSC są bezzasadne. W konsekwencji, na 30 czerwca 2020 roku nie dokonano zmian w prezentacji kapitałów PZU, mogących potencjalnie wynikać z uchylenia uchwały 8/2007 ZWZ PZU o podziale zysku za rok obrotowy 2006, w tym pozycji „Kapitał zapasowy” i „Zysk (strata) z lat ubiegłych”, a także nie korygowano środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Inne wezwania do zapłaty dotyczące podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006

13 listopada 2018 roku Sąd Okręgowy w Warszawie doręczył odpis pozwu złożony przez Wspólną Reprezentację SA w restrukturyzacji, która wytoczyła powództwo przeciwko PZU o zapłatę 34 mln zł z odsetkami ustawowymi od 1 października 2015 roku do dnia zapłaty i kosztami procesu. Powództwo obejmuje roszczenie o zapłatę odszkodowania z tytułu pozbawienia akcjonariuszy udziału w zysku za rok obrotowy 2006. Powód twierdzi, że roszczenia odszkodowawcze zostały przeniesione przez akcjonariuszy na Powoda na podstawie umów zleceń wraz z powierniczym przelewem wierzytelności a roszczenie dochodzone pozew stanowi łączną szkodę wyrządzoną akcjonariuszom. PZU nie uznaje roszczeń ze względu na ich bezzasadność i złożył odpowiedź na pozew wnosząc o oddalenie powództwa w całości. PZU nie wyraził zgody na mediację. Na kolejnych rozprawach prowadzone jest postępowanie dowodowe.

18.2 Postępowanie Prezesa UOKiK wobec PZU

Prezes UOKiK decyzją z 30 grudnia 2011 roku nałożył na PZU karę pieniężną w wysokości 57 mln zł za stosowanie praktyki ograniczającej konkurencję i naruszającej zakaz określony w art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na zawarciu przez PZU i Maximus Broker sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu („Maximus Broker”) porozumienia ograniczającego konkurencję na krajowym rynku sprzedaży grupowego ubezpieczenia NNW dzieci, młodzieży i personelu w placówkach oświatowych, polegającego na podziale rynku zbytu pod względem podmiotowym poprzez przekazanie do obsługi Maximus Broker klientów PZU z terenu województwa kujawsko-pomorskiego w zamian za rekomendowanie tym klientom ubezpieczenia w PZU i jednocześnie zakazał PZU stosowania zarzucanej praktyki.

Zarząd PZU nie zgadzał się z ustaleniami stanu faktycznego i argumentacją prawną zawartą w decyzji, ponieważ przy wydawaniu decyzji nie uwzględniono całokształtu materiału dowodowego i dokonano błędnej kwalifikacji prawnej.

18 stycznia 2012 roku PZU złożył odwołanie od ww. decyzji (skutkujące brakiem jej uprawomocnienia się). W odwołaniu PZU wskazał m.in., że:

- żadne porozumienie (poza kurtażowym) pomiędzy PZU a Maximus Broker nie zostało zawarte;
- Prezes UOKiK błędnie pojmuje zasady zawierania umów ubezpieczenia z udziałem brokera;
- większość umów ubezpieczenia zawieranych przy udziale Maximus Broker była zawierana z zakładami ubezpieczeń innymi niż PZU;
- PZU i Maximus Broker nie mogły i nie mogły prowadzić działalności konkurencyjnej na rynkach, na których działają.

27 marca 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok, w którym uchylił decyzję Prezesa UOKiK z 30 grudnia 2011 roku. Wyrokiem z 6 grudnia 2016 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie, na skutek apelacji Prezesa UOKiK, uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. 31 lipca 2017 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok, w którym uchylił decyzję Prezesa UOKiK z 30 grudnia 2011 roku. 4 października 2017 roku Prezes UOKiK wniósł apelację do Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 23 stycznia 2019 roku oddalił apelację Prezesa UOKiK. Wyrok jest prawomocny. Od prawomocnego wyroku Prezes UOKiK wniósł skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, na którą PZU udzielił odpowiedzi. Sąd Najwyższy przyjął do rozpoznania skargę kasacyjną Prezesa UOKiK. 10 czerwca 2020 roku Sąd Najwyższy oddalił skargę kasacyjną Prezesa UOKiK, co ostatecznie kończy sprawę.

W związku z powyższym PZU rozwiązał rezerwę na ww. karę, rozpoznając przychód w wysokości 57 mln zł.

18.3 Zgłoszenie wierzytelności PZU do masy upadłości spółek z Grupy Kapitałowej PBG

PZU jest wierzycielem PBG SA („PBG”) oraz Hydrobudowy Polska SA („Hydrobudowa”) z tytułu wystawionych i zrealizowanych gwarancji ubezpieczeniowych (gwarancji kontraktowych).

W 2012 roku wszczęto postępowania upadłościowe względem PBG oraz Hydrobudowy. 21 września 2012 roku PZU przystąpił do ww. postępowań zgłaszając swoje wierzytelności do mas upadłości tych spółek.

PBG i Hydrobudowa należą do jednej grupy kapitałowej, której podmiotem dominującym jest PBG i wzajemnie poręczały swoje zobowiązania. Wszystkie wierzytelności, które zgłoszono do masy upadłości Hydrobudowy w kwocie 101 mln zł, w konsekwencji zgłoszono równocześnie do masy upadłości PBG.

8 października 2015 roku Sąd Upadłościowy ogłosił postanowienie, w którym zatwierdził układ zawarty z wierzycielami PBG, a 20 lipca 2016 roku wydał postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego. Postanowienie jest prawomocne. W wyniku realizacji układu i dokonanej redukcji wierzytelności do poziomu 20,93% należności zgłoszonej, PZU otrzymał 206 139 obligacji PBG o wartości nominalnej 21 mln zł oraz 24 241 560 akcji PBG o wartości nominalnej 24 mln zł. Wartość bilansowa akcji PBG na 30 czerwca 2020 roku wynosiła 3 mln zł (na 31 grudnia 2019 roku: 0,3 mln zł). Obligacje, których wartość bilansowa została oceniona na zero, zarówno na 30 czerwca 2020 roku, jak i na 31 grudnia 2019 roku były ujmowane wyłącznie w ewidencji pozabilansowej.

Na pierwszej liście wierzytelności, przedstawionej przez syndyka Hydrobudowy sędziemu komisarzowi, została uwzględniona wierzytelność PZU w kwocie 16 mln zł, na czwartej uzupełniającej liście wierzytelności została uwzględniona wierzytelność PZU w kwocie 16 mln zł. Łączna wartość uwzględnionych wierzytelności PZU wynosi zatem 32 mln zł. W zakresie wierzytelności na

kwotę ponad 66 mln zł, 24 października 2018 roku PZU złożył sprzeciw do sędziego komisarza, co do odmowy uznania zgłoszonej wierzytelności. Postanowieniem z 23 stycznia 2020 roku Sąd uwzględnił sprzeciw PZU i podwyższył wierzytelność PZU na czwartej uzupełniającej liście wierzytelności do kwoty 83 mln zł. Lista wierzytelności do masy upadłości Hydrobudowy nie została jeszcze ostatecznie ustalona. Postępowanie upadłościowe względem Hydrobudowy jest w toku, a ustalenie ostatecznej listy wierzytelności stanowi dopiero wstępny etap tego postępowania i poprzedza sporządzenie planu podziału (po przeprowadzeniu likwidacji masy upadłości).

18.4 Pozew zbiorowy przeciwko Alior Bankowi

5 marca 2018 roku osoba fizyczna reprezentująca grupę 84 osób fizycznych i prawnych wniosła przeciwko Alior Bankowi pozew o ustalenie odpowiedzialności Alior Banku za szkodę spowodowaną nienależytym wykonywaniem obowiązków informacyjnych przez Alior Bank wobec klientów oraz nienależytym wykonywaniem umów o świadczenie usług przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych zarządzanych poprzednio przez Fincrea TFI SA, a obecnie Raiffeisen Bank International AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce. W ocenie powodów, Alior Bank nie przekazał klientom informacji o rzeczywistym ryzyku inwestycji w produkty inwestycyjne, przez co naraził klientów na szkodę wynikającą z utraty wartości certyfikatów inwestycyjnych oraz utraty gwarantowanych zysków. Zdaniem Grupy PZU, pozew zbiorowy nie ma uzasadnionych podstaw faktycznych ani prawnych i z tego względu nie powinien być rozstrzygnięty na korzyść klientów. Postanowieniem z 27 września 2019 roku sąd postanowił rozpoznać sprawę w postępowaniu zbiorowym. Postanowienie jest prawomocne Grupa PZU przyjmuje, że prawdopodobieństwo wypływu środków z tego tytułu jest szacowane na poziomie niższym niż 50%, wobec tego na 30 czerwca 2020 roku nie utworzono rezerw w odniesieniu do wniesionego pozwu. Na obecnym etapie nie jest możliwe oszacowanie ewentualnych skutków finansowych dla Alior Banku i Grupy PZU w przypadku innego rozstrzygnięcia przez sąd niż zakładane przez Grupę PZU.

18.5 Postępowanie KNF w przedmiocie nałożenia kary na Alior Bank

Decyzją z 6 sierpnia 2019 roku, wydaną na podstawie art. 167 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 167 ust. 1 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, KNF nałożyła na Alior Bank karę pieniężną w wysokości 10 mln zł (Alior Bank zapłacił karę). Postępowanie dotyczyło prawidłowości działania Alior Banku i Biura Maklerskiego Alior Banku w zakresie dystrybucji certyfikatów inwestycyjnych funduszy zarządzanych poprzednio przez Fincrea TFI SA, a obecnie Raiffeisen Bank International AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce. Po ponownym rozpatrzeniu sprawy (na wniosek Alior Banku), 3 grudnia 2019 roku KNF utrzymał w mocy pierwotną decyzję, którą 3 stycznia 2020 roku Alior Bank zaskarżył do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. 17 czerwca 2020 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wydał wyrok, w którym uchylił decyzję KNF z 3 grudnia 2019 roku, utrzymującą w mocy wcześniejszą decyzję KNF z 6 sierpnia 2019 roku oraz umorzył postępowanie prowadzone przez KNF w tej sprawie.

19. Transakcje z podmiotami powiązanymi

19.1 Zawarcie przez PZU lub jednostki zależne istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2020 roku ani PZU, ani jednostki zależne nie zawarły żadnych transakcji z podmiotami powiązanymi, jeżeli pojedynczo lub łącznie byłyby one istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe.

19.2 Pozostałe transakcje z podmiotami powiązаныmi

Salda i obroty wynikające z transakcji handlowych pomiędzy Grupą PZU a podmiotami powiązаныmi	1 stycznia – 30 czerwca 2020 roku i na 30 czerwca 2020 roku		1 stycznia – 31 grudnia 2019 roku i na 31 grudnia 2019 roku		1 stycznia – 30 czerwca 2019 roku i na 30 czerwca 2019 roku	
	Kluczowy personel kierowniczy	Pozostałe pomioty powiązаныe ¹⁾	Kluczowy personel kierowniczy	Pozostałe pomioty powiązаныe ¹⁾	Kluczowy personel kierowniczy	Pozostałe pomioty powiązаныe ¹⁾
Składka przypisana brutto	-	2	-	4	-	3
w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	-	2	-	4	-	3
w ubezpieczeniach na życie (łącznie z wolumenami z kontraktów inwestycyjnych)	-	-	-	-	-	-
Pozostałe przychody	-	-	-	-	-	-
Koszty	-	-	-	-	-	-
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	-	3	-	-	-	-
Należności	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu depozytów	1	-	-	-	-	-
Aktywa warunkowe	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania warunkowe	-	-	-	-	-	-

¹⁾ Jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności.

Na etapie nabycia akcji, odpowiednio Alior Banku oraz Pekao, PZU złożył do KNF Oświadczenia o zobowiązaniach, o których mowa w art. 25h ust. 3 ustawy Prawo bankowe, zgodnie z którymi, działając jako inwestor strategiczny zapewni m.in.:

- Banki będą zarządzane tak, aby utrzymywać stale płynność, poziom funduszy własnych oraz współczynniki wypłacalności na stabilnym, wymaganym przepisami prawa poziomie, gwarantującym zdolność Banków do wywiązywania się ze swoich zobowiązań;
- odpowiednie wsparcie kapitałowe bez zbędnej zwłoki, w razie zaistnienia groźby spadku lub spadku wskaźników adekwatności kapitałowej lub płynności Banków poniżej poziomu wymaganego przez przepisy prawa i regulacje oraz rekomendacje polskich organów nadzoru bankowego. Każdorazowe wsparcie Banków wymaga jednakże analizy po stronie PZU, nakierowanej na konieczność utrzymania zaufania do PZU, poprzez zachowanie, nawet w sytuacji kryzysowej, wysokiego poziomu wypłacalności PZU i Grupy PZU jako całości;
- w ramach uprawnień przysługujących PZU jako akcjonariuszowi, wszelkie decyzje dotyczące wypłaty dywidend i reinwestycji zysków Banków będą uwzględniać potrzeby rozwoju Banków i ich stabilność, a także bezpieczeństwo środków finansowych zdeponowanych w Bankach przez ich klientów. W szczególności, w sytuacji, gdy zagrożona będzie płynność lub pozycja kapitałowa Banków, wymagane zgodnie z przepisami prawa lub rekomendacjami właściwych organów nadzoru bankowego adresowanymi do sektora bankowego w Polsce, dywidenda nie będzie wypłacana, a zatrzymane zyski zostaną przeznaczone na podwyższenie funduszy własnych Banków.

20. Pozostałe informacje

20.1 Kontrole UKNF w PZU i PZU Życie

W okresie od 7 do 25 stycznia 2019 roku KNF przeprowadziła kontrolę w zakresie przestrzegania przez PZU Życie obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. 8 kwietnia 2019 roku KNF wydała 5 zaleceń pokontrolnych z terminami realizacji 30 czerwca 2019 roku, 31 grudnia 2019 roku oraz 31 stycznia 2020 roku. 12 lipca 2019 roku PZU Życie poinformował organ nadzoru o wykonaniu zaleceń, dla których termin realizacji upłynął 30 czerwca 2019 roku, a 10 stycznia 2020 roku o wykonaniu zalecenia, którego termin realizacji upływał 31 grudnia 2019 roku. Pismem z 15 października 2019 roku, na wniosek PZU Życie, KNF wyraziła zgodę na przesunięcie terminu realizacji dwóch zaleceń

z 31 grudnia 2019 roku oraz 31 stycznia 2020 roku na odpowiednio 30 kwietnia 2020 roku oraz 31 maja 2020 roku. 28 maja 2020 roku PZU Życie poinformował o wykonaniu wszystkich zaleceń. 1 września 2020 roku PZU Życie przekazał do KNF dodatkowe wyjaśnienia i dokumenty, w związku z zapytaniem KNF z 31 sierpnia 2020 roku.

W okresie od 9 stycznia do 8 lutego 2019 roku KNF przeprowadziła wizytę nadzorczą w PZU Życie w zakresie spełnienia wymagań dotyczących systemu zarządzania ryzykiem w zakresie oceny ryzyka przyjmowanego do ubezpieczenia. 2 maja 2019 roku PZU Życie otrzymał pisemne podsumowanie wizyty nadzorczej, w którym organ nadzoru wskazał na naruszenie art. 21 ustawy o działalności ubezpieczeniowej. 16 maja, 19 czerwca i 5 lipca 2019 roku PZU Życie przekazał do KNF swoje stanowisko oraz informacje o podjętych działaniach, mających na celu zapewnienie prowadzenia działalności zakładu zgodnie z przepisami prawa. 25 lipca 2019 roku KNF przekazała zalecenia z terminami realizacji 30 września i 30 listopada 2019 roku oraz 31 marca 2020 roku. 7 października 2019 roku i 9 grudnia 2019 roku PZU Życie poinformował organ nadzoru o wykonaniu zaleceń, dla których termin realizacji upłynął odpowiednio 30 września 2019 roku i 30 listopada 2019 roku. 7 kwietnia 2020 roku PZU Życie poinformował organ nadzoru o wykonaniu wszystkich zaleceń, a 29 maja 2020 roku przekazał dodatkowe wyjaśnienia i dowody ich realizacji.

W okresie 1 października – 30 listopada 2019 roku KNF przeprowadziła kontrolę działalności stanu majątkowego PZU Życie w zakresie polityki lokacyjnej. 31 grudnia 2019 roku PZU Życie otrzymał protokół pokontrolny, a 14 stycznia 2020 roku przekazał dodatkowe wyjaśnienia. 29 stycznia 2020 roku KNF przedstawiła stanowisko do uwag i zastrzeżeń PZU Życie do treści protokołu. 27 lutego 2020 roku PZU Życie otrzymał zalecenie dostosowania działalności do art. 267 ust. 1 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wyłącalność II) z późn. zm., z terminem realizacji do 5 maja 2020 roku. 23 kwietnia 2020 roku PZU Życie zwrócił się z wnioskiem o przedłużenie terminu realizacji zalecenia do 31 grudnia 2020 roku. 28 kwietnia 2020 roku KNF zwróciła się do PZU Życie z prośbą o przekazanie dodatkowych informacji związanych z realizacją zalecenia. 4 maja 2020 roku PZU Życie przekazał stosowne wyjaśnienia i zwrócił się z prośbą o wyrażenie przez KNF zgody na zmianę terminu realizacji zalecenia na 30 września 2020 roku. 5 maja 2020 roku KNF wyznaczyła termin wykonania zalecenia na 30 września 2020 roku, zobowiązując jednocześnie PZU Życie do przekazywania, w ostatnim dniu każdego miesiąca, informacji o wykonaniu poszczególnych punktów harmonogramu oraz ewentualnych wyjaśnień w przypadku występowania opóźnień w jego realizacji.

27 lipca 2020 roku KNF rozpoczęła kontrolę działalności i stanu majątkowego PZU w zakresie likwidacji szkód. Przewidywany termin zakończenia kontroli - 60 dni od rozpoczęcia kontroli, czyli 24 września 2020 roku.

24 sierpnia 2020 roku PZU Życie otrzymał od KNF zawiadomienie o zamiarze wszczęcia przez KNF kontroli w zakresie rezerw techniczno – ubezpieczeniowych dla celów wyłącalności. Termin rozpoczęcia kontroli to 10 września 2020 roku, a przewidywany termin zakończenia – 60 dni od rozpoczęcia kontroli, czyli 9 listopada 2020 roku.

Zdaniem Zarządu PZU wyniki ww. kontroli nie miały wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

20.2 Sprawy dotyczące Alior Leasing sp. z o.o.

Od początku 2019 roku Alior Leasing sp. z o.o. otrzymał kilka pism od odwołanych członków zarządu spółki, które zawierały propozycję kierowaną do Alior Leasing sp. z o.o. polubownego rozwiązania sporu dotyczącego przyczyn rozwiązania umów o świadczenie usług zarządzania oraz wypłaty części świadczeń z tytułu programu menadżerskiego. Program menadżerski obejmował odwołanych członków Zarządu Alior Leasing sp. z o.o. i część pracowników spółki. Ponadto, pismem z 28 stycznia 2020 roku odwołani członkowie zarządu Alior Leasing sp. z o.o. rozszerzyli powództwo z tytułu odpraw o wypłatę świadczeń z tytułu programu menadżerskiego, o którym mowa powyżej (w rozszerzeniu powództwa, zostało wskazano, że kwota rozszerzonego roszczenia nie wyczerpuje wszystkich roszczeń z tytułu programu menadżerskiego). W ocenie Grupy PZU prawdopodobieństwo skutecznego uzyskania przez odwołanych członków Zarządu Alior Leasing sp. z o.o. na drodze sądowej świadczeń z tytułu programu menadżerskiego jest niskie. W związku z powyższym w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie utworzono rezerwy.

Alior Leasing sp. z o.o. zidentyfikował ryzyko wystąpienia możliwych roszczeń wobec spółki ze strony osób trzecich, które mogą wynikać z działań niektórych pracowników i współpracowników Alior Leasing sp. z o.o. Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego roszczenia z tego tytułu nie zostały zgłoszone. W ocenie Grupy PZU nie występują okoliczności uzasadniające tworzenie rezerwy z tego tytułu.

Grupa PZU odstępuje od ujawnienia dalszych informacji dotyczących wyżej wskazanych możliwych roszczeń ze strony osób trzecich, aby nie osłabiać statusu i pozycji procesowej w przypadku ewentualnego postępowania.

20.3 Umowa najmu budynku nowej centrali PZU

4 lutego 2020 roku Zarząd PZU podjął uchwałę w sprawie wyboru oferty w postępowaniu na najem siedziby centrali PZU oraz podpisania listu intencyjnego z Bitra Enterprise 1 sp. z o.o., spółką z Grupy Skanska. Zgodnie z przedmiotową uchwałą Zarząd PZU zaakceptował scenariusz postępowania przy wyborze siedziby centrali PZU, polegający na zawarciu umowy najmu powierzchni biurowej, magazynowej oraz miejsc parkingowych z Bitra Enterprise 1 sp. z o.o., z siedzibą przy Al. Solidarności 173, 00-877 Warszawa („Wynajmujący”) oraz zatwierdził wybór budynku Y w budowie, zlokalizowanego w kompleksie Generation Park, przy Rondzie Daszyńskiego 4 w Warszawie („Budynek”), jako nowej siedziby centrali PZU.

30 czerwca 2020 roku Zarząd PZU podjął uchwałę w sprawie zawarcia umowy najmu siedziby Centrali PZU z Wynajmującym. Tego samego dnia podpisano umowę najmu, której przedmiotem jest najem powierzchni biurowej, handlowo-usługowej, magazynowej oraz miejsc parkingowych w Budynku („Umowa najmu”). Umowa najmu zawiera postanowienia przewidujące nałożenie kar umownych dotyczących odpowiedzialności Wynajmującego z tytułu opóźnienia w przekazaniu przedmiotu najmu, utrudnienia bądź uniemożliwienia korzystania z powierzchni najmu oraz naruszenia zakazu konkurencji.

Całkowita, szacunkowa wartość Umowy najmu Budynku w okresie 10 lat jej trwania wynosi ok. 787 mln zł brutto, a koszty dodatkowe związane z relokacją ok. 65 mln zł brutto. Kwoty te mogą ulec zmianom w wyniku szczegółowych ustaleń co do finalnej aranżacji, ostatecznego zakresu jej adaptacji, kosztów dostaw wyposażenia oraz daty przeliczania części kosztów i zachęt finansowych pomiędzy EUR a PLN. Zmiana całkowitej wartości Umowy najmu, według stanu na 30 czerwca 2020 roku, nie powinna przekroczyć 5% wskazanej kwoty.

20.4 Zatwierdzenie prospektu podstawowego programu ofertowego obligacji Alior Banku

4 maja 2020 roku KNF zatwierdziła prospekt podstawowy Alior Banku sporządzony w związku z:

- programem ofertowym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej niezabezpieczonych obligacji na okaziciela o wartości nominalnej wynoszącej co najmniej 100 zł każda i do łącznej maksymalnej wartości nominalnej 1 500 mln zł ustanowionym przez Alior Bank w ramach wieloletniego programu emisji obligacji Alior Banku do łącznej maksymalnej wartości nominalnej wynoszącej 5 000 mln zł; oraz
- zamiarem ubiegania się o dopuszczenie i wprowadzenie do obrotu poszczególnych serii obligacji na rynku regulowanym (ryнку podstawowym lub równoległym) dla dłużnych papierów wartościowych prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie SA lub rynku regulowanym dla dłużnych papierów wartościowych prowadzonym przez BondSpot SA.

Podpisy osób wchodzących w skład Zarządu PZU:

Imię i nazwisko	Stanowisko / Funkcja	
Beata Kozłowska – Chyła	p. o. Prezesa Zarządu PZU	..... (podpis)
Tomasz Kulik	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
Ernest Bejda	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
Adam Brzozowski	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
Marcin Eckert	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
Elżbieta Häuser – Schöneich	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
Maciej Rapkiewicz	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
Małgorzata Sadurska	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)

Osoba odpowiedzialna za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego:

Katarzyna Łubkowska	Dyrektor Biura Rachunkowości	..... (podpis)
---------------------	---------------------------------	-------------------

Warszawa, 9 września 2020 roku